לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ב' בכסלו תשמ"ח, 23 בנובמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13502 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

שרון תקף בממשלה יום השידורים בגל"צ לציון ביקור סאדאת

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר־התעשיה והמסחר אריאל שרון מתח אתמול ביקורת על יום השידורים שהקדישו גלי צה"ל במלאת 10 שנים לביקור סאדאת בירושלים. בשאילתה לשר־הבטחון יצחק רבין אמר שרון, כי גלי צה"ל התעלמו מתרומת ישראל לשלום בכלל ומתרומת ראש־הממשלה לשעבר מנחם בגין בפרט.

שר הבטחון דחה את הביקורת של שרון ואמר, כי השידור היה מאוזן. רבין הוסיף, כי בשם בגין הופיע יחיאל קדישאי ורואיינה גם ניצה בן־אלישר, רעיית השגריר הראשון של ישראל במצרים.

קיסר וניסים ייפגשו היום לדיון על השלכות התקציב

מזכ"ל ההסתדרות יבקש לדעת כיצד תשפיע הצעת האוצר על המחירים, הפטורים ממס, ההיטלים והסובסידיות ● מוקדם עדיין להעריך אם הפגישה תסלול הדרך לעיסקת חבילה חדשה

מאת כתבנו לענייני עבודה

שר־האוצר משה ניסים ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ייפגשו היום לדיון ראשוני על השלכותיו של תקציב המדינה החדש על המחירים, הפטורים ממס, ההיטלים והסובסידיות.

גורמים בהסתדרות הבהירו אתמול כי מוקדם להעריך אם פגישת הפיסגה הערב תסלול את הדרך לעיסקת חבילה במשק.

(המשך בעמוד 2)

חברי מטה השביתה של עתונאי רשות השידור, בני ליש ודן בירון, בישיבת המטה אתמול בבית אגרון בירושלים. (צילום: הראתי)

פועלים להסיר את ה„חרם" מהרמטכ"ל ומפקד ח"א לשעבר

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

דרגים פוליטיים ישראלים פועלים בוושינגטון לביטול האיסור שהטילו גורמים משפטיים אמריקנים על בואם לארצות־הברית של הרמטכ"ל ומפקד חיל האוויר לשעבר. כזכור בעקבות פרשת פולארד הודיע התובע האמריקני כי הרמטכ"ל לשעבר, רב־אלוף (מיל.) משה לוי ומפקד חיל האוויר לשעבר, האלוף (מיל.) עמוס לפידות יעוכבו לחקירה, אם תדרוך כף רגלם על אדמה אמריקנית. לפיכך נמנעו לוי, לפידות, וכמוהם גם אביאם סלע, רפי איתן ונוספים מלהגיע לארה"ב מאז התפוצצות הפרשה.

בישראל הוחלט לפעול להסרת „החרם" האמריקני ונושא זה הועלה השבוע בוושינגטון על־ידי מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, בפגישות שקיים שם בעניין שיתוף הפעולה האסטרטגי בין המדינות. לכתבנו הצבאי נודע כי גם האלוף עמוס לפידות בודק את האפשרות לצאת לשנת השתלמות באנגליה, אם מאמצי ישראל בעניינו לא ישאו פרי.

השבועון הלונדוני „מייל און סנדיי":

חשיפת בשאר סמארה — פגיעה ב„מוסד" הישראלי ובשרות הביון הבריטי

הסוכן הישראלי הצליח לחדור לתא של אש"ף בלונדון ● נתגלה לאחר רצח הקריקטוריסט הפלשתיני – לא היה מעורב במעשה עצמו ● מחשש לחייו בבריטניה – גורש לישראל ● „ישראל ובריטניה איבדו מקור מודיעיני חשוב"

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ערבי ישראלי, בשם בשאר סמארה, שעבד בשרות המוסד הישראלי והצליח לחדור לתא טרוריסטי של „הארגון לשחרור פלשתין" בבריטניה, גורש לישראל, כך מוסר השבועון הלונדוני „מייל און סנדיי". עוד טוען השבועון כי שרותי הביון הבריטיים תלויים במידע שהם מקבלים מ„המוסד" בכל הנוגע לקבוצות טרור פלשתינאיות הפועלות בבריטניה.

בעקבות רצח הקריקטוריסט

העתון מספר כי במהלך חקירת רצח הקריקטוריסט הערבי, עלי אל־אדהאמי, שארע בחודש יולי בלונדון, הגיעו אנשי הסקוטלנד־יארד לחדרו של עבבי, חבר תא אש"ף מקומי, אשר נמלט מהמקום והשאיר אחריו יומן ומכתבים. אלה סייעו בידי המלשת הבריטית להכין רשימה של חברי התא וביניהם בשאר סמארה.

שמו הועבר לאינטרפול, כמבוקש באשמת מעורבות בנסיון לרצח, אשמה ששונתה לאחר מותו של הקריקטוריסט לנסיון רצח. ב־11 בספטמבר, סמרה נעצר יחד עם חברתו האנגליה ברובר, לאחר שהשניים ירדו ממעבורת שהגיעה מצרפת. בני הזוג שחורו מחופשה הועברו מיד לטיפולה של המחלקה המיוחדת של המשטרה.

סוכן שתול

הבחורה שוחררה כעבור זמן קצר, ולבקשת הסקוטלנד־יארד, העתון אינו נוקב בשמה כדי שלא לסכן את חייה. ברור היה לאנשי הסקוטלנד־יארד שהיא אינה מעורבת בעניין. לטענת כתב העתון, כבר בשלב ראשון של החקירה הודה סמארה שהוא חבר בתא של אש"ף, ואף סיפר שידוע לו מי הרג את הקריקטוריסט. הוא הוסיף כי אותו אדם כבר לא נמצא בבריטניה, או בארץ אחרת, שבה הסקוטלנד יארד יכול להשיג אותו. אך, מהר מאד הסתבר להם כי סמארה, שאמנם היה חבר תא אש"ף המקומי, לא היה בדיוק מאוהדיהם, אלא סוכן שתול של המוסד. בשלב זה, ברור היה לאנשי הסקוטלנד יארד כי חייו של סמארה, מחוץ לתא המעצר השמור ביותר בלונדון, יהיו בסכנה אם ישוחרר. לאחר שווידאו שהסיפור נכון, החליטו אנשי הסקוטלנד יארד כי הדרך היחידה להגן על חייו של סמארה היא לגרש אותו מבריטניה.

(המשך בעמוד 4)

הבוקר יוחלט: בוררות חובה או בוררות מוסכמת — ברשות השידור

אם המגעים להשגת בוררות מוסכמת ייכשלו — יפנה פרקליט השובתים לביה"ד לעבודה ● הממשלה הקימה אתמול ועדת שלושה — לוי, נבון וניסים — לטיפול במצב ● כנס הזדהות מרשים עם השובתים נערך אמש ביוזמת ועדי העובדים שליד מפ"ם

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל יפנה הבוקר באמצעות היועץ המשפטי של האיגוד, עורך הדין חיים ברנזון, לבית הדין לעבודה בבקשה כי זה יחייב את הנהלת רשות־השידור להיכנס להליך של בוררות חובה במתחייב מהסעיף המיוחד בחוק סיכסוכי העבודה.

בכך ממש האיגוד את האולטימטום שהציב לפני כשבוע להנהלת רשות־השידור, בו הציע, כזכור, גם הליכה לבוררות מוסכמת.

התקרבות והתרחקות

כתבנו מציין כי במשך יום אתמול התגברו המגעים בין הצדדים השונים לבדיקת האפשרויות להגיע לבוררות מוסכמת, ואולם אמש העריכו באיגוד הארצי, כי בהצעות החדשות שהציעה המחלקה ליחסי עבודה במשרד המשפטים, אין כל פריצת דרך של ממש וכי ההצעות כרוכות בסייגים ותנאים שונים אשר אינם מקובלים על האיגוד הארצי.

(המשך בעמוד 4)

לא שביתה, אלא השבתת שידורים

בית הדין הגבוה לצדק חייב אתמול את הנהלת רשות השידור להופיע בפניו ולנמק מדוע אינה מחדשת שידורי הרדיו והטלוויזיה. הצו ניתן על פי פנייה אזרחית, אשר מייצגת למעשה את כל משלמי אגרות הרדיו והטלוויזיה, שאינם מקבלים, זה שישה שבועות, כל תמורה בעד האגרה. אך הבעיה העיקרית אינה חומרית, אלא בשלילת המידע מן הציבור. לכאורה תוכל הנהלת רשות השידור לטעון בפני הבג"ץ, שהיא מנועה מלחדש את השידורים בגלל שביתת העובדים, אך לאמיתו של דבר השביתה הזאת הפכה מזמן להשבתה מצד ההנהלה הכושלת של רשות השידור.

עובדי רשות השידור עשו שגיאות רבות בפותחם בשביתה. הם סברו, כי בידיהם „קלף גדול" – צידקת תביעתם להשוואת השכר עם זה המקובל בעתונות הכתובה. בתמימותם הסתמכו על התקדים הנמשך זה שנים, ועל הבטחותיהם של שרי החינוך למיניהם, לקיים דה־פאקטו את השוואת שכרם עם שכר כלל העתונאים. ברגע שהממשלה דחתה כל נסיון של משא־ומתן אמיתי, גם תוך ויתורים מפליגים מצד עובדי רשות־השידור הוברר, כי הממשלה אינה מעוניינת לחדש את השידורים בטרם תכניע לחלוטין את העובדים, עד שיחזרו לעבודה על הברכיים, מפוחדים לגורל פרנסתם ומוכנים להתקרנפות בפני הממסד הפוליטי.

גם החלטות הממשלה מאתמול נושאת אופי דומה. אומנם הממשלה הטילה על שרי החינוך, האוצר וממלא מקום ראש־הממשלה, להעביר את הסכסוך לבוררות מוסכמת, תביעה שהועלתה על־ידי העובדים עוד לפני שבועיים, אך הגבילה את הסכמתה לבוררות זו בתנאי שמסקנות הבוררות „לא יתרגמו מהסכמי השכר במשק הציבורי". במילים אחרות, הממשלה קובעת מראש, שלא תתן לעובדי רשות השידור יותר מאשר תוספת של 75 שקלים לחודש. איזו בוררות זו, שצד אחד קובע מראש את תנאיה. מה הייתה אומרת הממשלה אילו עובדי רשות השידור היו קובעים את הסכמתם לבוררות בקבלת תביעתם המקורית? עצמאותה של רשות השידור הייתה מפוקפקת גם לפני השביתה. אך עתה, כאשר הממשלה מנסה להשפיל את העובדים, כוונתה להחזירם מובסים משביתתה שלא הייתה מתוכננת בתבונה, הממשלה קיצצה סופית את העצמאות המובטחת על־ידי חוק רשות השידור הממלכתית. תיאוכחות, כי מעונת בעל המאה יהיה גם בעל הדעה בשידורי הרדיו והטלוויזיה.

„המשמר"

סגן־השר דקל יוזם מיתקפה על הנח"ל — טוען כי הוא חיל „פוליטי" ויש לשנותו

סבורים כי הצעת דקל תעורר מהומה במערכות הפוליטיות והבטחוניות ● פרטי ההצעה נשמרו בסוד, אולם דקל כבר ביקש כינוס ועדת חוץ ובטחון כדי לדון בהצעתו ● תובע לצמצם הממד ההתיישבותי של הנח"ל ולחזק הממד הצבאי ● מקורות במערכת הבטחון: תפקיד הנח"ל מוגדר ואין צורך בשינויים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במטה הכללי של צה"ל נערכים לקראת סידרת דיונים על עתיד הנח"ל שיזום סגן שר הבטחון ח"כ מיכאל דקל. לכתבנו הצבאי נודע כי סגן השר מציע הצעה לשינוי פני הנח"ל. עיקרי ההצעה נשמרים בסוד, אולם דקל פעל ויזם כבר כינוס של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת בנושא זה.

בישיבת הוועדה שתתקיים בחודש הבא יידרש הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון להציג את תפיסתו לגבי חיל זה, ולפרט את מטרות הנח"ל בשלוש השנים הקרובות. גורמים בטחוניים וצבאיים אומרים כי הצעתו של דקל לשנות את הנח"ל „תעורר בקרוב מהומה רבה במערכת הבטחון ובמערכות הפוליטיות".

טוען שהנח"ל „פוליטי"

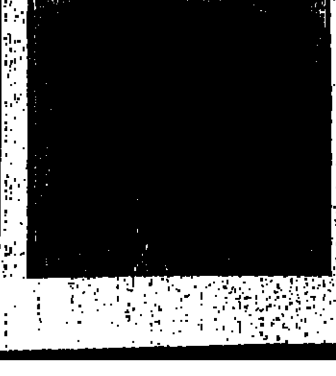
לכתבנו נודע כי סגן שר־הבטחון (חבר בתנועת חרות) טוען כי הנח"ל של היום אינו מבצע את מטרותיו ולדעתו יש להשקיט את הממד ההתיישבותי של החיל ולחזק את הצד הצבאי, תוך הגדרת כוונה של תרומת הנח"ל לבטחון המדינה. מעתה, במערכת הבטחון אומרים כי דקל התבטא בחוגים סגורים כמי שאומר כי „הנח"ל הוא פוליטי ויש לשנות זאת".

שר־הבטחון, יצחק רבין, נענה לבקשת סגנו „לבדוק את נושא הנח"ל", אולם לטענת רבים אין הוא מודע לכוונותיו של מיכאל דקל, ולכן שגה כשנתן את האישור לכך.

דיון בעתיד החיל

במסגרת הכנות המטה הכללי של צה"ל לדיון בהצעות דקל ולדיון בוועדת החוץ והבטחון אומר הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, לכנס הבוקר דיון במטה. „עתיד הנח"ל" ובו ננגש חישוב מטרות

(המשך בעמוד 2)

עמוד אחורי על המשמר

רקרקע / בוררות

לא טיפול־שורש

בימים אלה, אנו מצויים בעיצומו של סיכסוך עבודה — שביתה — ברשות השידור. בשבוע האחרון הועלתה ההצעה מטעם אירגון העובדים למסור הבעיה להכרעתו של בורר. ההצעה היא, שההנהלה ואירגון העובדים יסכימו על בוררות מוסכמת, ולא מאיים איגוד העובדים לפנות לבית הדין לעבודה כדי שזה ימנה בורר. בהקשר זה, יש מקום לברר ההבדל בין בוררות לבוררות מוסכמת ועל מקומן בפתרון סיכסוכי־עבודה.

כאשר הצדדים לסיכסוך־עבודה מגיעים למצב של אי־הסכמה המלווה בנקיטת צעדים — שביתה או השבתה — ואינם מצליחים לפתור הבעיה בעצמם, יש צורך לפנות לגורם שלישי כדי שיסייע להם. סיוע שכזה יכול להיות תיווך שבו הפיתרון נתון למשתתפים ואינו נקבע ע"י הגורם החיצוני. במקרים אחרים, כמו זה של רשות השידור, כאשר התיווך אינו מועיל, יש צורך בהתערבות גורם חיצוני בעל סמכות הכרעה. זהו המקרה של בוררות.

בוררות מוסכמת זוהי בוררות שבה שני הצדדים מסכימים מי יהיה הבורר ועל נשוא הבוררות. בהרבה מקרים, בהסכם העבודה מופיע סעיף בוררות. כלומר, הצדדים מסכימים מראש שבמקרה של חילוקי־דיעות ביניהם הם יפנו לבורר שיבחר בדרך המפורשת בהסכם. בסקטור הציבורי קיים הסכם קיבוצי על קיום מוסד לבוררות מוסכמת בשירותים הציבוריים, שהוא משמש כבורר בכל חילוקי הריעות המתעוררים בשירותים הציבוריים. לחווה זה יכול כל תאגיד ורשות בשירות הציבורי להצטרף. למיטב ידיעתי לא הצטרפה רשות השידור להסכם זה. לכן הדרך של פנייה חד־צדדית של העובדים למוסד חסומה בפניהם והם צריכים להסכים עם המעסיק מי יהיה הבורר בסיכסוך.

אפשרות אחרת היא פנייה של צד אחד לבית הדין לעבודה, בבקשה שזה ימנה בורר מטעמו בסיכסוך. כמובן, שמינוי שכזה כפוי על הצדדים ואינו דורש את הסכמתם, על כל המשתמע מכך. בהקשר זה יש מקום להעיר לגבי המוסר של בוררות חובה. בבוררות חובה הכוונה לחוק שאוסר שביתות או השבתות וכופה על הצדדים למסור כל סיכסוך שביניהם לבורר שנקבע על־פי החוק. בוררות חובה שונה באופן מהותי מבוררות ובוררות מוסכמת, בכך שהיא כפויה מראש על הצדדים ואוסרת נקיטת צעדים.

השימוש בבוררות בסיכסוך רשות השידור הינו צורך השעה, כאשר הסיכסוך ניקלע לקיפאון. הבוררות נראית כיום ככלי יחידי, להוציא כניעה של אחד מהצדדים. היה רצוי שהבוררות תהיה מוסכמת על הצדדים כך שייקל עליהם „לחיות" עם פסק הבוררות. כמובן שפסק בוררות לא יוכל להחליף טיפול שורש בבעיות הארגוניות ובעיות יחסי עובדים ומעסיק שהתגלו ברשות השידור בעת הסיכסוך.

פרופ' אברהם פרידמן

רעל / פרובוקציה

נהלי פתיחת־פה

הייתה זו, כמובן, רק שאלה של זמן, עד שתועלה השערת הפרובוקציה המסורתית. אין חילוקי דעות על כך שהנערה בת ה־17 אכן נהרגה, אבל „לא ברור אם היורה הוא יהודי או ערבי", אמר ראש המועצה האזורית גוש קטיף, ראובן רוזנבלט, מנתק היחסים.

תיאורית הפרובוקציה שימושית ורווחת ביותר בארועים מצערים כגון זה שהתרחש בדיר אל־בלח. מכיוון שמראש ידעו כי אמצעי התקשורת יאשימו את המתנחלים במעשה התועבה, חדרו ערבים רעולי־פנים לחצר בית הספר וירו בנערה למוות. העובדה שהם מסוגלים לרדת לשפל מדרגה שכזה, ידועה היטב ואינה מצריכה הסברים מיותרים.

האמת היא, שניתן היה להרחיב ללא מאמץ את מסגרת האפשרויות. למשל: „לא ברור אם היורה הוא מתנחל". לאמור: היורה יכול היה להיות ערבי כמוסבר לעיל, אבל באותה מידה יכול יהודי שאיננו מתנחל. שמאלן, יפה־נפש, שונא רעיון ההתיישבות מעבר לקו הירוק, שכל מעשה ולו גם המכוער ביותר, כשר בעיניו לצורך הכפשת שמם של המתנחלים.

טוב עשתה לכן מועצת גוש קטיף שגינתה את דברי האלוף מרדכי. טוב תעשה מועצת יש"ע אם תוציא הנחיות ברורות לגבי נהלי פתיחת־פה של אלופי פיקוד למיניהם. למשל: לא ישמיע אלוף פיקוד הצהרה העלולה להתפרש בגנותם של מתנחלים, אלא אם כן שקל היטב את האפשרות שיבוצע עליו טראנספר, עם או בלי מענק של 20 דולר משוחררים מהיטל שירותים ונקיים מתובת ריוות.

לזר

ציורמצב

תפס כותרת / אוחנה

דלתות פתוחות באירופה

מכל הכדורגלנים הישראלים באירופה אלי אוחנה הוא ההצלחה היחידה. ממשחק למשחק, מתברר יותר ויותר כי אוחנה עשוי להפוך מסתם כדורגלן במכלן, לתגלית הליגה הבלגית העונה. שני שערים שלו בסקוטלנד נגד סט. מירן לפני כחודש, העלו את קבוצתו רבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע. שני שערים נוספים שלו בגביע הבלגי בשבוע שעבר, נתנו למכלן מקדמה ניכרת ערב משחק הגומלין שלה נגד בריו', קבוצתו של רוני רוזנטל. הטלוויזיה הבלגית עומדת להקרין בימים הקרובים סרט מיוחד, עשר דקות, מחווה לאלי אוחנה. עיתון בלגי כתב בשבוע שעבר, כי אוחנה הפך את מכן מסתם עוד קבוצה לקבוצה אטרקטיבית עם שיק וסיגנון. בכדורגל האירופי יש קריטריון אחד מובהק למרידת הישגים: הפינקס הפתוח והיד הרושמת, צ'קים כמובן. אם צמרת הכדורגל הבלגית, הכוונה לאנדרלכט, תרצה באוחנה, נדע שהוא סיפור הצלחה. אם הליגה הצרפתית תרצה בו, נדע שזהו סיפור הצלחה עוד יותר גדול. אם הליגה הספרדית ובעיקר האיטלקית תרצה בו, נדע שהוא סיפור הצלחה פנטסטי. לכדורגל הישראלי אין שם טוב באירופה. בניגוד כמובן לכדורסל שלנו, ובשנים אחרונות גם לטניס. הכישלון של משה סיני, כוכב כדורגל מקומי, בבלגיה, לא הוסיף לנו יוקרה באירופה. ההצלחה של אוחנה עשויה להשאיר את הדלתות של בלגיה פתוחות לשחקנים שלנו. ובל נשכח, בלגיה היא מעצמת כדורגל כל־עולמית. מקום רביעי באליפות העולם האחרונה. אוחנה צריך להתגבר, בחודשים הקרובים, אם ברצונו להיות כוכב אמיתי, על החורף האירופי הקשה, על מגינים ברוטאליים, ועל הבדידות בארץ רחוקה. בארץ יעקבו אחריו אוהדים, עסקנים ושחקנים. אחרי התבוסה המבישה נגד אייר, 0:5, אוחנה מונע שבר של ממש בביטחונו העצמי, באגו, של הכדורגל והכדורגלן הישראלי.

מושן בסוק

אלי אוחנה – עוד במדי בית"ר ירושלים

מדף / סיפורת־מקור

על מה, בעצם, מדובר?

יותם ראובני, „יומן לילה 2"; הוצאת מודן, נובמבר 1987; 317 עמודים.

כל כתיבה אמנותית יש בה דיאלוג של המחבר עם עצמו, כמו גם עם קהל הקוראים, הגם שהאחרונים נחשבים מעין שותפים סבילים לתהליך היצירה. יכולתו של הקורא לפענח את הכתוב, כוונותיו האצורות, רבדי השפה — כל זה, כחשבון אחרון, מעניק ליצירה את כוחה.

ובכן, פתחתי במלאכת הקריאה וחשתי מיד, כי השח־מט המשוחק למולי הוא די מורכב. ידיעת הכללים אינה מבטיחה את ההתחקות אחר הגנוז במהלכים. משהרביתי לעיין, התחלתי לדרוש, שמא הכותב משחק עם עצמו בקודים סמויים מדי והחוויה עלולה, חלילה, להישאר נחלתו בלבד.

איכותו של הספר נמרדת, דומני, בשפה, בדרך החבעה והדימויים אשר משרתים אותה. שני משפטים פר שורה — זה כמעט המינימום. ואלה יסתיימו בנקודה. תמיד. רק לעיתים רחוקות יופיע בסוף משפט סימן־שאלה כפוי. חיפוש ה„פלאגים" המחברים ביניהם, מצריך השקעה של „שעות נוספות". בתמורה אתה מועשר בעולם מעניין של מטאפורות, לפעמים אפילו עולם חללי, כגון: שיקוף היקום האישי של הפרט, באמצעות השיכוב הגיאולוגי והיערכות הכוכבים ממעל. ההברקות שבכתיבה מרתקות, אבל לגבי מידת השילוב עם התכנים — כאן המצב ברור פחות.

ב„יומן לילה 2" משתרעת חוכמת־חיים לכל אורכה. לא תתקשה גם כן לחוש, שהכותב שואף לגלות יתר משמעות לחיים ומחפש מעגן של המימות אנושית. מעבר לכך, תצוץ מאליה השאלה: על מה, בעצם, מדובר באן?

אבי ידידיה

רק רקע / פגיעות עשן

שימושים אזרחיים

שריפת מפעל השמיכות באורים והשריפה ב„קינג'ס קרוס" בלונדון, הפנו את תשומת־הלב לנזק הגלום בשאיפת עשן. נזק זה תלוי בכמות העשן הנשאף, הדברים, בסכנה של זיהומים מישניים, עקב הרס התכסית ההגנתית הטבעית, המרפדת את מערכת הנשימה.

סוג נפרד של פגיעת עשן הינו זה הנגרם על־ידי רימוני־עשן. הללו, ובמיוחד העשן האפור, מכילים חומרים כימיים בעלי אפקט רעלי ישיר על דרכי הנשימה. פגיעה זו מוכרת יותר במסגרות צבאיות, שם משמש העשן למיסוך או לסימון. בשנים האחרונות החל הישראלי המצוי לסגל את רימוני־העשן גם לשימושים אזרחיים. במגרשי הכדורגל מבטאת פתיחת רימון עשן ספקטרום רחב של רגשות, החל משמחה אוטנטית על כיבוש שער וכלה בהתייחסות כואבת לאילן היוחסין של השופט. לא נותר אלא לשמוח שריטואל חביב זה אינו מקובל על שוחרי הכדורסל או התיאטרון, אירועים המתרחשים באולמות סגורים.

עשן עולה מפתח „קינגס קרוס" בלונדון.

בטיבו של אתר הפגיעה — מקום פתוח או סגור — ובהרכבו הכימי של העשן. פגיעת עשן יכולה להיות קלה, עם גירוי מינימלי של ריריות העין והפה, אך — במקרים של שאיפה עמוקה — עלולה לגרום לנזק לדרכי־הנשימה התחתונות ואף להביא לבצקת או לדלקת כימית של הריאות, עם מהלך סוער של מצוקה נשימתית וסכנת מוות אמיתית. אחד הכללים העתיקים, המוכרים הן לחוקרי מס־הכנסה והן לרוחל המרחלת, הוא ש„אין עשן בלי אש". שאיפת העשן כרוכה, לרוב, גם בשאיפת אוויר חם, הגורם לכוויה בדרכי הנשימה, עם הפרעה מכאנית בכניסת האוויר וירידה בחימצונו של הגוף. כוויית דרכי הנשימה כרוכה, מטבע

ד"ר קובי אורד

התנצלות

ברשימתו של אפי לנדאו שפורסמה בעמוד זה ב־18.11.87, על המסיבה לאריה רולצ'ין עם הופעת ספרו, הוזכרו שמות כמה מהמשתתפים בערב זה, ובתוכם שלום רוזנפלד, שיוחס להם כאילו באו „ללקט עוד פירור מהעוגה המושחתת של ההסתדרות הציונית".

אמנם נאמר, כי „זו השערה בלבד", אך כל הקטע הזה לא היה אלא פליטת קולמוס שלא במקומה, והמערכת מצטערת על פרסומה. אנו מתנצלים בפני מר שלום רוזנפלד ואחרים שנפגעו.

מערכת „על המשמר"

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

בממשלה מקווים שוורטהיימר יחזור בו ויקבל את מנועי בית־שמש

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, ומאת דלית שחורי, כתבתנו המדינית

חברי הממשלה מקווים שהתעשיין סטף ורטהיימר יחזור בו מהחלטתו שלא לקבל לידיו את מנועי בית־שמש. אתמול עלה הנושא בישיבת הממשלה ושר־האוצר משה ניסים הבהיר שפקידי משרדו יעשו מאמץ ל־סיים את המרשה בימים הקרו־בים.

ורטהיימר הודיע בסוף השבוע על כוונתו לסגת מההסכם עם הממשלה, לפיו הוא יקבל לידיו את מפעל מנועי בית־שמש ללא חובותיו. הוא אמר שהממשלה נהגה בסחבת במשך יותר משנה ואין הוא יכול עתה לקבל לידיו את המפעל.

נמצא בטיפול

אתמול שאל שר הכלכלה גד יעקובי את נסים האם היתה סחבת ומה ניתן לעשות כדי להביא לסיום העברת מנועי בית־שמש לוורטהיי־מר תוך שבוע. נסים השיב שהעניין כולו נימצא בטיפול הצוות בראשות גיורא גוית, אשר מונה על ידי הממשלה לנהל את המגעים עם ורטהיימר. הוא הבטיח שיעשה מאמץ לסיים את המשא־ומתן ולהגיע לחתימה על העברת מנועי בית־שמש לידי ורטהיימר בימים הקרובים.

פקידים במשרד האוצר אמרו אתמול שההחלטה הסופית בממשלה על העברת המיפעל לידיו של התעשיין ורטהיימר, התקבלה באוגוסט. לדברי פקידים אלה "שלושה חודשים של טיפול לא יכולים להיחשב לסחבת".

מאמין במפעל

ורטהיימר עצמו הכחיש אתמול כי צעדו בא ללחוץ על הממשלה, אלא אחר שנמאס לו מהסחבת וכי הגיע למסקנה שאין טעם שהוא ימשיך לנהל משא־ומתן עם הממשלה בעניין זה. הוא ציין שעשה מאמצים לקבל את מנועי בית־שמש לידיו שכן הוא האמין בפוטנציאל של המפעל ורצה לשכנע את השותף האמריקני, חברת "פרט אנד־ויטני" לא לסגת משותפות זו ולהמשיך ולהשקיע בישראל.

המשכים

קיסר וניסים ייפגשו

(סוף מעמוד ראשון)

בהשתתפות הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים.

הצעות שאינן מקובלות

ישראל קיסר אמר אתמול בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות כי "ברור שהשר ניסים מעלה הרבה הצעות שאינן מקובלות עלינו. לא רק בתחום הסובסידיות, אלא גם בתחום הפטורים על חיילים משוחררים, תושבי ערי פיתוח, נשים עובדות, גמלאים, ילדים וקבוצות של נכים ומוגבלים".

זילוני: עם ההסתדרות

בדיון בוועד הפועל אתמול על הסכם השכר בשירות הציבורי, שנחתם לפני חודשיים, אישר אפריים זילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, שתוספת של 75 ש"ח אינה מחזירה לשכירים את מלוא השחיקה בהכנסתם, ואולם הסכם זה, אמר, נועד לסייע לשכבות החלשות. הוא הזהיר את האיגודים המקצועיים האקדמאים מפני עשיית "חשבון מוטעה". לדבריו, "מי שישיג יותר מחוץ להסתדרות, מוטב שיראה מה קרה לעובדי רשות־השידור".

בנימין גונן (חד"ש) הציע שנוכח דרישת המעסיקים להוריד את שיעור הפיצוי שבמסגרת תוספת היוקר מ־70 אחוז ל־50 אחוז, תדרוש ההסתדרות העלאת הפיצוי ל־100 אחוז.

יו"ר סיעת הליכוד, ח"כ יעקב שמאי, טען שההכרזה לפיה הסכם השכר שנחתם מבטיח קיצור שבוע העבודה היא אחיזת עיניים, מאחר שהתהליך יחל רק לאחר אפריל 88'.

סגן השר דקל

(סוף מעמוד ראשון)

החיל לשלוש השנים הקרובות.

אמש נערך כבר דיון מקדים בנושא זה בהשתתפות מפקד הנח"ל, ראש אגף הנח"ל במשרד הבטחון ועוזר ראש אג"מ במטכ"ל תא"ל גיורא רום.

חידה גדולה

"אף אחד אינו יודע בדיוק מה מתכנן דקל ומהי הצעתו המפורסמת, זו חידה גדולה. נודע לנו ממי דקל עצמו כי אנו צפויים למתקפה חריפה בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת. לנו ברור כי תפקיד הנח"ל מוגדר מאוד, ואין לנו כל כוונה ליזום בו שינוי בסיסי" אמרו אמש גורמים צבאיים בכירים.

2 בתי־ספר נסגרו בעזה

מאת ע. אבירן, כתב "על המשמר"

שני בתי ספר נסגרו אתמול בעזה למשך השבועיים הקרובים בשל הפרות הסדר של תלמידיהם.

בית־הספר התיכון ליד אוניברסיטת אל־אזהר בעזה נסגר לפי הוראת שר־הבטחון ובפקודת אלוף פיקוד הדרום בעקבות הפרות הסדר וההפגנות של תלמידיו בתקופה האחרונה.

בית הספר להכשרה מקצועית לבנים הסמוך למכללה האיסלמית בעזה נסגר לפי הוראת סוכנות הסעד והתעסוקה לפליטים של האו"ם, שהיא בעלת בית־הספר, כדי למנוע התפרעויות נוספות במשך השבועיים הקרובים.

תא"ל רגב — החליף מדים, ממשיך לשרת אותו הבוס

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

פורום המטה הכללי של צה"ל ייפרד היום במהלך ישיבתו השבועית מתת־אלוף חגי רגב, שכיהן בשנתיים האחרונות כמזכיר צבאי לשר־הבטחון. תא"ל חגי רגב, שיצא לחופשה ללא תשלום מצה"ל, משמש עתה כעוזר אזרחי לשר־הבטחון לנושאי תעשייה. והוא מחליף בתפקיד זה את עוזר השר צבי ברמשה, שחזר לקיבוצו נווה־אור. בתפקידו החדש אמור חגי רגב לטפל בין היתר בהתארגנות התעשייה האווירית, לאחר ביטול "הלביא" ופיטורי העובדים ובתוכניות ההבראה של רפא"ל, תעשייה צבאית ומפעלים נוספים, הקשורים למערכת הבטחון.

בישיבה משותפת של סיעות העבודה ומפ"ם

לוינסקי: טרם הוצג מועמד נגדי — ואין זה מקרה

הייני בורנשטיין (מפ"ם): יש להבטיח שנציג העבודה יעמוד בראש התנועה הציונית

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

"עד היום אין שום מועמד נגדי, וזה לא מקרה. אני מתייחס ברצינות לשליחות שהוטלה עלי על־ידי 1,200 חברי המרכז" — אמר אתמול עקיבא לוינסקי, בישיבה משותפת של סיעות תנועת העבודה הציונית והברית העולמית של מפ"ם, בבית מפ"ם בתל־אביב.

לוינסקי אמר, כי הקואליציה הרחבה אינה גימיק חד־פעמי, לכבוד הבחירות בקונגרס, אלא "גיבשנו חזית בעל מבנה אידיאי משותף".

לגבי מועמדותו אמר: "אין זו שאלה אישית, אלא שאלה של מהות השותפות בין ישראל לפעילי המגבית. אם הקונגרס, הוא לא יקבע גבולות־עמידה של התנועה הציונית, שמהם לא ייסוג, הוא יגמור את תפקידו.

זכות להופעה עצמאית

חנן ארן, מזכיר מרכז מפ"ם, בירך את חברי הסיעה המשותפת ואמר, כי הסיעה קמה לאחר מאבק נחוש על נפשו של העם היהודי בתפוצות ובתנועה הציונית. מפ"ם גיבשה את עמדותיה ותשובותיה לבעיית הקיום היהודי והתנועה הציונית, ועל־פיהן הוכרה זכותה להופעה עצמאית, לביקורת על ממשלת האחדות הלאומית על שני חלקיה ולביטוי עמדותיה בנושאי ההתיישבות וההתנחלות.

שיתוף הליכוד מעמדת עדיפות

רב פורר, חבר ההנהלה, אמר, כי ההישג החשוב ביותר במערכת הפוליטית והציונית לקראת הקונגרס הוא הקמת גוש של הציונות המתקדמת, שיש לו רוב בקונגרס. זה המבחן הפוליטי הראשון שבו יש רוב בלי הליכוד זה עשר שנים. אין זה אומר שלא נשתף את הליכוד, אבל מעמדת עדיפות.

קיים משבר אמיתי עם אנשי המגבית, אמר פורר, ואין לחשוש מלגלגל את המשבר לקונגרס. נאלץ למצוא דרכים חדשות לשיתוף, ללא תכתיבים, אנשי המגבית לא יעזבו את המסגרות המשותפות ואין לחשוש מכך.

הכל פתוח לדיון

היינה בורשטיין, מזכ"ל הברית העולמית של מפ"ם, אמר, כי אנו רושמים לפנינו את הקמתה של הוועדה מטעם מפלגת העבודה ואת הודעתו של יחיאל לקט, והכל פתוח לדיון. ייבחנו כל האופציות האפשריות על־מנת להבטיח, שנציג תנועת העבודה יעמוד בראש התנועה הציונית והסוכנות היהודית.

מחנה ציוני מאוחד

אורי גורדון סבור, כי התנאי למאבק עם האמריקאים הוא מחנה ציוני מאוחד, כולל הליכוד, אבל צריך לפעול תוך תיאום והתייעצות מוקדמת עם החזית שהוקמה. ועדת החמישה של מפלגת העבודה, המתכנסת השבוע, צריכה לבדוק את כל האופציות, תוך התחשבות עם החלטת מרכז מפלגת העבודה.

4 שנות מאסר לקוקסינל שושי על סחיטת קשיש שנפטר

הקוקסינל זלמן שושי הורשע אתמול בביהמ"ש המחוזי בתל־אביב עפ"י הודאתו בסחיטה באיומים על רקע מיני ונידון ל־5 שנות מאסר, מתוכן 4 בפועל ואחת על תנאי. זלמן שושי היה המום למשמע גזר־הדין ופרץ בבכי.

כזכור, הואשם שושי בסחיטת מנהל מפעל על רקע יחסים מיניים, בכך שסחט ממנו כספים תמורת גניזת תמונות וקסטות בהן צולם הקשיש והקולט ביחסיו עם שושי.

לאחר שהודה זלמן שושי בעבירות, הוא מסר את עדותו כטעון לעונש. הוא החל כהביעו את צערו על מות המתלונן, זמן קצר לאחר שהחל המשפט.

בגוללו את מערכת היחסים בינו לבין מי שהתלונן על סחיטה אמר זלמן שושי: "הוא היה יותר מטריד אותי מאשר אני אותו". זלמן שושי טען שמעולם לא היה בביתו ולא במפעלו של המתלונן. הוא סיפר שבנוסף לכסף, קיבל מהמתלונן בשמים. עוד סיפר על נסיעותיהם במתניות ברחבי הארץ, במהלכן השמיע למתלונן ביוגרפיות על זונות שונות.

בקול חצי בוכה סיפר שהמתלונן נהג להתקשר אליו ולהטרידו פעמים רבות בלילות. יצויין, כי במהלך עדותו, השתמש בלשון זכר.

סנגוריתו של זלמן שושי, עו"ד נירה לידסקי, אמרה כי היא עדה לתמורת העבירות. יחד עם זאת, התנהגות המתלונן גרמה לזלמן שושי לחשוב שאינו עובר עבירת סחיטה, אמרה. לדבריה, המתלונן אהב את ההרפתקנות שבנסיעה ברחבי הארץ ושמיעת ביוגרפיות של זונות דמיוניות, והוא נתן לזלמן שושי תחושה שהכל נעשה מרצונו החופשי, טענה עו"ד לידסקי.

בנוסף טענה עו"ד לידסקי, כי אם התביעה דורשת עונש מאסר, עליה לדאוג למקום מאסר הולם עבורו. לדבריה, מאסר נועד לשלילת החופש, אבל לא לשלילת האנושיות, מה שמתרחש בעת מאסרו של שושי, שעוברים עליו דברים זוועתיים.

השופט אריה סגלסון אמר, כי הנאשם עבר עבירות חמורות. הוא ציין כי הוא ער למצבו של הנאשם, אבל במקרה הנדון הוא מעדיף את טובת הציבור על פני טובת הנאשם, למרות שיש לדאוג למאסר הולם עבורו. הוא גזר עליו 5 שנות מאסר, מתוכן 4 בפועל. בנוסף, הורה להחזיר לו 2000 דולר שהמשטרה תפסה בביתו. (עתים)

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר חדרים 102–121, טל' 02-233161, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה 33134 רח' הנביאים 17, טל' 04-673673 המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

צלצול מהיר

סטף ורטהיימר, תעשיין:

יותר לא אסמוך על מי שלא מקיים הבטחות

השאלה, אם מנועי בית־שמש ימשיכו להסתובב או לא, לא נוגעת ישירות, למן אתמול, בסטף ורטהיימר. הוא השאיר במיפעל תוכנית־הבראה. ירצו — יאכלו, לא ירצו — לא יאכלו. למה נישברת דווקא עכשיו?

פשוט, מפני שהגעתי למסקנה, שממשלת ישראל אינה מתכוונת לתת לי את מפתח המפעל. אני רק חזרתי הצעה נדיבה שלא קוימה, זה אחרי שבמשך הצי־שנה לא פנה אלי איש. לאחר התייעצות בעורך־הדין שלי ובשותפים האמריקניים, החלטנו לשים סוף להמתנה.

האם היתה פנייה אליך בעיקבות הודעתך אמש?

כרגיל, לא קיבלתי שום תגובה.

היו אלו מגעים במשך התקופה האחרונה?

הממשלה החליטה לפני כחצי־שנה, ברוב קולות, שאני האיש הנכון למנועי בית־שמש. את ההודעה המשמחת הזאת שמעתי ברדיו, אבל לצערי, שכחו לתת לי את המפתח או להגיע לדיון ספציפי כלשהו. מאז הפירסום ברדיו, לא שמעתי יותר בעניין. כנראה שהממשלה מסתפקת במכירת מפעלים מעל גלי־האתר.

ואם יבקשו שתחזור בך?

יותר לא אסמוך על מי שלא קיים הבטחה. כפי שהעניינים התנהלו, אין לי כל סיבה לחזור בי. ואולי אני זה שאינו מבין.

אולי כבר לא זקוקים לך, אחרי שנידבת תוכנית הבראה?

אולי זו אכן הסיבה. אני מקווה, שהמפעל יתפקד הלאה בצורה טובה. אם יעזרו בתוכנית, המפעל יצליח. עובדי המפעל עזרו הרבה. גם היום אינם בטוחים בעתידם. אני מאמין, שבסוף יהיה הכל טוב גם לבית־שמש וגם למדינת ישראל, רק שראשי הממשלה יעשו מהר שלום ויחזרו לנהל את המדינה.

אלישבע איילון

צור תוקף טקטיקת הבחירות של "העבודה"

"משגה להפוך ממשלת האחדות לאידיאל"

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

"על מפלגת העבודה לתקוף במערכת הבחירות את הליכוד כדי לנצח, ויהיה זה מישגה חמור להפוך את רעיון הממשלה המשותפת עם הליכוד לאידיאל פוליטי ולאומי, שיש לשאוף אליו" — אמר אתמול השר יעקב צור.

הוא תקף את המגמה המסתמנת במפלגת העבודה, כפי שהתדבר התבטא בדברים שאמרו דוברים שונים, כי יש לפנות לליכוד בבחירות הקרובות, ולהציע לו הקמת ממשלת אחדות לאומית.

מוטב אופוזיציה

לדברי צור על מפלגת העבודה להכיר בכך כי בתנאים מסויימים גם האופוזיציה היא אלטרנטיבה, וכי מוטב ללכת לאופוזיציה מאשר לשבת בממשלה תחת הליכוד. צור ציין כי בעוד בשנתיים הראשונות של הממשלה הנוכחית, בראשותו של שמעון פרס, נבלמה המפולת הכלכלית ובא קץ לאסון לבנון, הרי שנתו הראשונה של שמיר כראש הממשלה מאופיינת בחוסר מעש, ובבלימת כל מהלך מדיני. לדבריו, ההחלטה הגורלית היחידה בתקופת שמיר, היתה סגירת ה"לביא", שאף היא ניכפתה עליו שלא ברצונו.

לדעת צור אם זהו הדגם של ממשלת האחדות תחת הליכוד, אין כל תמונה לכך שמפלגת העבודה תחתור לכך. בוודאי לא בשלב של תכנון אסטרטגיית ההסברה שלה.

שר־הבטחון הורה להקפיד: תלמידי ישיבות "יבדקו ע"י רופאים זכרים בלבד

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

שר־הבטחון יצחק רבין הינחה את שלטונות הצבא להקפיד על הנהלים הקשורים לבדיקות רפואיות של בני ישיבות המשרתים בצה"ל. בעקבות פניות של ראשי ישיבות וח"כים דתיים, הורה שר־הבטחון שאת הבדיקות הרפואיות לבני הישיבות בלישכת הגיוס, יבצעו רופאים זכרים בלבד.

כתבנו הצבאי מוסיף כי בעבר ניתנה הוראה דומה לצה"ל בעקבות תלונות של תלמידי הישיבות, אך צה"ל לא הקפיד למלא אותה בשל מגבלות אובייקטיביות במרפאות ובלשכות הגיוס.

במלאת שלושים
למותו של חברנו
ויקטור אפשטיין ז"ל
נעלה לקברו ביום שלישי 24.11.87 בשעה 15.00
אזכרה לזכרו במועדון יתקיים בשעה 15.45
קיבוץ מרחביה

ביתנו שרוי באבל
במות חברתנו
סלה לאור
ההלוויה היום, יום שני 23.11.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ דן

ביהמ"ש פסק: ההודאות שנגבו ממרדכי ואנונו הן ראיות קבילות

נדחתה טענתו נגד סמכות בית המשפט לדון אותו ● נדחתה גם בקשתו להשמיע עדי הגנה בדלתיים פתוחות

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם ובצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

בבית המשפט המחוזי בירושלים ניתן אתמול אחר הצהריים פסק הדין של בית המשפט ב"משפט הווטא" שניהל מרדכי ואנונו.

אחר הצהריים התכנס הרכב בית המשפט הדן בענייננו של מרדכי ואנונו בחשאיות, וקיים דיון שארך כשלוש שעות. הדיון הסתיים סמוך לשעה שבע בערב. השופטים אישרו לפרסם את עיקרי פסק דינם.

בית המשפט דחה את טענתו של מרדכי ואנונו אשר טען כי אין סמכות לשפוט אותו בישראל, כי הובא לארץ באופן בלתי חוקי.

בית המשפט קיבל גם את ההודאות שמסר ואנונו לחוקריו כראיות קבילות. מרדכי ואנונו טען באמצעות סנגורו, עו"ד אביגדור פלדמן, כי אין לקבל את ההודאות שנגבו ממנו לאחר שהובא ארצה זאת מאחר והיה נתון במצב נפשי קשה, בודד, ולא נפגש עם עורך דין. בית המשפט דחה טענות אלה.

השופטים אליהו נועם, צבי טל ושלום ברנר החליטו עוד, כי דלתות בית המשפט יישארו סגורות גם כאשר הסנגוריה תעלה עדים מטעמה. החלטה זו ניתנה כבר ביום א' הקודם, אך בישיבה זו מסרו השופטים את נימוקיהם.

השופטים גם התייחסו לבקשתו של מרדכי ואנונו לזמן אישים מהמערכת הפוליטית למסור עדות בבית המשפט על מדיניות הגרעין של ישראל. המדובר בראשי ממשלה בעבר ובהווה ושרי הביטחון בעבר ובהווה. בית המשפט פסק כי ההכרעה בעניין זה תינתן במועד מאוחר יותר.

נימוקי פסק הדין נשארו חסויים בצו בית המשפט המחוזי בירושלים.

ואנונו הובא לבית המשפט סמוך לשעה 4.30 אחה"צ תחת משמר כבד, וכבשבוע שעבר, ויתרו שומריו על הצמדת קסדה לראשו. הופעתו בחצר בית המשפט לא לוותה בהסתערות של כלי התקשורת. בית המשפט קבע את המשך ישיבתו ליום שלישי הבא.

קונסול מצרים: נפרוש מוועידה בינל' אם יתברר לנו, כי פניה אינם לשלום

הקונסול המצרי מגיש את הפאפירוס לראש מועצת הוד השרון (צילום: ישראל סימיונסקי)

"ועידה בינלאומית היא הדרך היחידה לשלום. ברית־המ"מ חייבת להשתתף בוועידה כזו. היא היחידה שיכולה להביא את סוריה לוועידה. ירדן לא יכולה להיכנס למו"מ בלי מטריה בינלאומית, בשל רצונה לשמור על הסיוע הכלכלי שהיא מקבלת ממדינות ערב" — אמר אתמול קונסול מצרים בישראל, ד"ר אחמד אלמסירי.

הקונסול דיבר בערב מיוחד שנערך במוצאי שבת בהוד־השרון, לציון 10 שנים לביקורו של סאדאת בישראל. הוא הוסיף, כי מצרים תפרוש מוועידה כזו אם יתעורר אצלה החשש כי פניה אינם לשלום.

הקונסול התקבל בלשכתו של ראש מועצת הוד־השרון אליהו שמעוני, שהעניק לו מדליה ודגלון של הוד־השרון וקיבל מידיו פפירוס מצרי. לאחר קבלת הפנים התקיים רב־שיח בהשתתפות הקונסול וחברי הכנסת אלעזר גרנות (מפ"ם) ומיכאל איתן (ליכוד). (עשית)

שני המתנחלים מגוש קטיף מערערים על הצו "המרתק" אותם למלון באשקלון

שני תושבי נווה דקלים בגוש קטיף, עירערו אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע על החלטת שופט שלום באשקלון, המחייבת אותם לשהות במלון "גני שולמית" באשקלון, והאוסרת, עליהם את הכניסה לרצועת עזה עד יום ה'. השניים הוחשדו במעורבות בירי, שבו נהרגה תלמידה בדיר אל בלח.

המערערים הם מנחם בית הלחמי, בן 31, מנהל המדרשה בנווה דקלים, ואבנר שמעוני, בן 31, מזכיר המועצה האזורית חוף עזה. המערערים טוענים, שמבקשת המשטרה עצמה להארכת צו ההרחקה שלהם עולה, כי המשטרה החליטה להגיש נגדם כתבי־אישום, עוד לפני שנשקלו הראיות שהיו בידה.

המערערים טוענים, כי לפי גירסת המשטרה הגיע רוצח התלמידה במכונית "סובארו" בעלת רכב "מאטלי", אך מילה זו מציינת סוג של חומר צביעה ולא את תיאור הצבע, ולכן אין במונח זה משום זיהוי. הספרות 53, שנראו על לוחיות הרישוי של המכונית החשודה, אינן סימן זיהוי, כיוון שבישראל יש כ־6000 מכוניות "סובארו", שלהן צירוף ספרות כזה.

השניים טוענים, שכל הבדיקות הבליסטיות אשר ערכה המשטרה העלו, כי אין להם כל קשר להריגת הנערה. הם מזכירים, שגם בהחלטת בית המשפט באשקלון נאמר, שהחשדות הקשורים אותם להריגה הם קלושים ביותר. נוסף לכך אישרו עדים רבים את גירסת האליבי שלהם.

המערערים טוענים, שאין ממש בטענת המשטרה, שעליהם לשהות באשקלון כדי שאפשר יהיה לחקור אותם בקשר מיידי. לדבריהם, החקירה מתנהלת בתחנת מחנות הפליטים של המשטרה ברצועת עזה, חן קרובה יותר לביתם מאשר לאשקלון. הם מוסיפים, שהם ממונים בעצמם את השהייה בבית המלון, והם גם מוחזקים מעבודתם כעובדי ציבור במועצה חוף עזה ובמשקותיהם. (עתים)

שוורנדזה בטוח בהשגת ההסכם לחיסול הטילים לטווח בינוני

ז'נווה.— שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנדזה הגיע אמש לפגישה המכינה האחרונה עם שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, ואמר, שהוא בטוח כי ההסכם לחיסול טילים לטווח בינוני יושג.

שני שרי החוץ יקיימו היום ומחר בז'נווה שיחות להשלמת הפרטים הנוגעים בהסכם, האמור להיחתם בחודש הבא בוושינגטון, בוועידת הפסגה בין רייגן לגורבצ'וב.

בהצהרה קצרה בנמל־התעופה אמר בז'נווה שוורנדזה, כי "ההכנות לוועידת הפסגה הן עכשיו בשלב הקריטי ביותר" והוא מצפה שה־עבודה תושלם בהצלחה, "למרות שכמה שאלות קשות לא נפתרו עדיין". (אי.פי.)

"משוב": שמיר אינו "מכונת רעיונות" — אין לו אפילו אחד

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

חוג "משוב" במפלגת העבודה תקף אתמול את דברי ראש הממשלה בארצות הברית. "הדברים הם המשך הניסיון לבלום כל תהליך מדיני באזורנו, מתוך אמונה מוטעית ומטעה כאילו הזמן עובד לטובת ישראל, והסטטוס־קוו הוא לטובתנו," נאמר בהודעה.

לדעת "משוב", שמיר אינו "מכונה להמצאת רעיונות חדשים", כפי שהוא העיד על עצמו, ובתקופת כהונתו הוא לא הציע אפילו רעיון אחד, שיכול להביא למניעת המלחמה הבאה, ולפתרון הבעיה הדמוגרפית.

ח"כ צבן: המר הבטיח לחריש, שמועמדותו של בצרי לביה"ד הרבני לא תועלה בקרוב

מאת מוטי בסוק, כתבנו בכנסת

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הודיע אתמול לח"כ יאיר צבן כי קיבל הבטחה מפורשת משר הדתות זבולון המר, לפיה הוועדה למינוי דיינים לא תדון בתקופה הקרובה במינויו של עזרא בצרי כדיין בבית הדין הרבני.

חריש הדגיש באוזני צבן כי כל עוד לא סוכם אחרת, הוא תומך בתביעת צבן ואחרים לפסול את כשרותו של בצרי למינוי זה.

בית המשפט העליון פסק בזמנו כי בצרי שיתף פעולה־אסור ב־1957 במטרה להשתחרר משרות חובה בצה"ל. בסוף השבוע שעבר סיפר צבן ליועץ המשפטי לממשלה כי נרקמות תוכניות לכינוס פתע של הוועדה למינוי דיינים, כדי להביא בכל זאת למינויו של בצרי לבית הדין הרבני העליון.

לח"כ צבן, נודע כי ביום חמישי האחרון זומנו טלפונית חברי הוועדה למינוי דיינים לישיבה דחופה שהיתה אמורה להתקיים [illegible] לאחר איומים מצד חברים בוועדה, כי ינקטו באמצעים חוקיים נגד הזמנת הפתע, הוחלט לדחות את הישיבה לתחילת החודש הבא.

היום ניסיון להסכם עם השוק, על יצוא מהשטחים

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

במשרד החקלאות תתקיים הבוקר פגישה מסכמת בעניין יצוא התוצרת החקלאית מהשטחים לאירופה. בשאלת המרכזית, שהיא צינורות השיווק, עדיין אין הסכמה בין ישראל לשוק המשותף.

נודע, כי ישראל לא זזה מעמדתה לפיה השיווק החקלאי מן השטחים חייב להעשות באמצעות אגרקסקו, או מועצת ההדרים. השוק המשותף טוען, שיש לאפשר ליצואן מן השטחים לבחור בין אגרקסקו, לשיווק ישיר ללקוחות באירופה.

ההסכמות שהושגו עד כה עדיין אינן נוגעות בעיקר. ישראל הסכימה בינתיים שהיצואן מן השטחים יוכל למצוא לבדו לקוחות באירופה, ואם לא יצליח, אגרקסקו תעשה את המלאכה. אבל ישראל עדיין תובעת, בניגוד לעמדת השוק המשותף, שאגרקסקו תהיה צינור השיווק הבלעדי.

עם זאת, הושגה הסכמה לפיה התוצרת מן השטחים לא תוצג כתוצרת ישראל אלא בתווית של השטחים, ולשכות המסחר בשטחים יהיו מוסמכות להנפיק תעודות מקור.

"קספרוב הסכים לתיקו מתוך שרעפי שינה"

סוויליה, ספרד.— אלוף העולם בשחמט גארי קספרוב והמתמודד על התואר, אנטולי קרפוב החליטו בשבת האשמות של "חוסר אריבות" ו"התנהגות שאינה הולמת", לאחר הסיבוב ה־15 במאבק חמר ביניהם על אליפות העולם.

קספרוב, אמר לכתבים, כי הוא "רוגז מאוד" על הצורה שבה הציע קרפוב תיקו במשחק זה, בעוד קרפוב משיב בהאשמה, כי ידיבו הצעיר גילה התנהגות שאינה הולמת.

המחלוקת פרצה לאחר שהמשחק ה־15 הופסק בשעה מאוחרת ביום ו' בערב. ולאחר שקרפוב רשם את המסע הבא במעטפה סגורה. בשבת הוסכם על תיקו ולטענת אנשי קספרוב, הגיעה ההצעה לתיקו מקרפוב בשעה־שקספרוב ישן. כאשר שמע קרפוב על התגובה הנרגזת מצד מחנה היריב, חזר־בו מהצעת התיקו.

אולם השופטים בתחרות הודיעו, כי לפי התקנון, אי־אפשר לחזור מהצעת תיקו שנתקבלה, והוכרז רשמית, כי המשחק בסיבוב ה־15 נגמר בתיקו.

מומחי שחמט, שבדקו את עמדות הצדדים בסיום החלק הראשון, הגיעו למסקנה, כי העמדות מראות תיקו ברור. (עיר, עייצ)

בצה"ל חוששים מהסתבכות כספית בפיתוח הטיל "חץ"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בניירות עבודה ובתזכירים שהוכנו במערכת הביטחון על פרויקט הטיל "חץ" מודגש על פי בקשת צה"ל, שאם התעשייה האווירית לא תעמוד בכל התנאים והעלויות שבפיתוח וייצור הטיל, לא תהיה למערכת הביטחון ולצה"ל כל נגיעה בעניין.

בהדגשה זו, המפורטת בכל הניירות והמסמכים, מבקש צה"ל למנוע הסתבכות כספית בפיתוח וייצור הטיל. עם זאת יש חשש, שאם ישראל תיטול על עצמה את פיתוח וייצור הטיל כשותפה שווה עם ארצות הברית, עלולה התעשייה האווירית להתקשות במציאת מקורות מימון לכך.

גורמים בכירים הדגישו אתמול: "ספק אם ההדגשה של צה"ל במסמכים תעמוד במבחן המציאות. ברגע של אמת, כשעל הכף יעמוד עתיד התעשייה האווירית, ייכבס תקציב הבטחון לתמונה ממש כפי שהיכרנו במקרים קודמים. ואז ערכם של המסמכים והכוונות יהיה כקליפת השום".

בג"ץ יפסוק בעניין נקש, רק אם צו עיכוב היציאה נגדו יוארך

רינה נקש, בחודש השביעי להריונה, ובעלה ויליאם (משמאל), אתמול בבית המשפט (צילום: אליהו הראתי)

מאת בצלאל עמיקם — כתב „על המשמר" בירושלים ועתי"ם

„כאשר יש התנגשות בין הי־ אינטרס הציבורי לבין האינטרס הפרטי — יגבר האינטרס הציבורי", סיכמה אתמול עו"ד נילי ארד, נציגת פרקליטות המדינה, את בקשתה לבצע בפועל את הסגרתו של ויליאם נקש לצרפת, „אולם מנסיוננו, בתיק זה הכל עוד יכול לקרות".

אתמול החל בית המשפט העליון בהרכב של חמישה שופטים בראשות הנשיא, שמגר, לדון בעתירת היועץ המשפטי לממשלה נגד בית הדין הרבני. ההגנה הציגה מסמך, לפיו התחייב נקש להשליש גט לאשתו שיכול לרצות את עונש המאסר שלו בארץ. פרקליטה של רינה נקש, שנכחה באולם, עו"ד מירון, טען כי ביצוע פסק הדין בארץ יוכל לפתור את כל הבעיות. הפרקליט רוט שמגן על נקש סיפר על כוונות מצד גורמים משפטיים בממשלת צרפת להעתיק את מקום המעצר מצרפת לישראל. (מדובר במו"מ בין ח"כ חיים דרוקמן למשרד המשפטים הצרפתי, אך אין כל הסכם או הסדר בין שתי המדינות). נשיא בית המשפט שמגר קבע, כי הצדדים יטענו את טענותיהם, ואם צו עיכוב היציאה מהארץ לא יוארך מעבר ל־1 בדצמבר, ונקש יוסגר לצרפת, לא ינתן פסק דין על ידי בג"ץ והמדינה תחזור בה מהעתירה. אם הצו יוארך על ידי בית הדין הרבני, יפסוק בג"ץ בעתירה ויתן את החלטתו. עו"ד מירון ועו"ד רולנד רוט האשימו בדבריהם את היועץ המשפטי לממשלה, שהוא בא לבג"ץ בחוסר נקיון כפיים. לטענתם, לא הציג היועץ המשפטי לממשלה את ההסדר שהושג עם משרד המשפטים הצרפתי, לפיו ישפט נקש בצרפת וירצה את עונשו בארץ. השופטים קבעו, כי טענה זו אינה רלוונטית, מאחר וההסדר אם הושג, אינו קשור לשאלה, אם בית הדין הרבני האזורי בירושלים פעל בסמכות, שהיא נושא העתירה. עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אותה הביאה עו"ד ארד, היתה נחרצת: כשניתן צו הסגרה — הוראתו גוברת על כל צו אחר. היא פנתה לשופטים בבקשה לתת צו חלטי.

נציגת המדינה טענה עוד, כי בית הדין הרבני חרג מסמכותו הפרוקצינאלית ולכן נוצר כורח לפנות לבג"ץ ולבקש סעד משפטי. היא טענה כי אין במקרה זה כל חשש עגינות, והגט ניתן על תנאי, הוצא לאחר 15 יום לנישואים, ונועד למנוע את ההסגרה. כאן העיר השופט אילון כי תקנות בית הדין הרבני מעוגנות בחוק העברי, ולדעתו רצוי כי הנאשם ירצה את עונשו בארץ. בתום דיון ממושך הודיע הנשיא מאיר שמגר כי מתן פסק הדין יידחה בימים אחדים. שופטי בג"ץ יתנו את החלטתם. רק אם יאריך בית הדין הרבני את צו עיכוב היציאה מהארץ, מעבר ל־1 לדצמבר.

עריכה כל ההצעות לגו בהסתייגויות, הגבלות ותנאים שונים. עובר זמן ולא מתגבשת כל התקדמות של ממש", אמר ברנזון.

הסכמת ההסתדרות

מנהל המחלקה ליחסי עבודה במשרד המשפטים אלי בן־טובים מסר אמש כי הקושי במגעים להצ־טרפות האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל למוסד לבוררות חובה נובע מצורך בהסכמתה של ההסתדרות וציין כי עתה ממתין משרדו לקבלת עמדתה של זו בנושא. הוא העריך כי הנושא גם יידון הבוקר בפגישה מתוכננת בין שר־האוצר משה ניסים לבין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

ועדת לוי, נבון, ניסים

גם הממשלה דנה אתמול במשבר ברשות־השידור והחליטה להטיל על ממלא מקום ראש־הממשלה השר דוד לוי, ועל שרי־האוצר והחינוך משה ניסים ויצחק נבון, לטפל במשבר בהתאם להתפתחות המגעים סביב ההליך של בוררות מוסכמת. במהלך הישיבה התבטאו מרבית השרים כי אין מקום להליכה לבוררות, אם פירושה של זו חריגה מהסכמי המסגרת במיגזר הציבורי. השר לוי טען כי יש לקבל החלטה עקרונית על הליכה לבוררות וזאת לאור חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, שקבעה כי בהתאם לחוק יסוד התקציב, בוררות אינה יכולה לחרוג מהסכמי המסגרת. שר־האוצר משה ניסים התנגד לקבלת החלטה עקרונית בציינו כי יש לחכות לתשובות האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל בדבר הנושאים אותם הם מבקשים להביא לבוררות. הוא ציין כי הוא מתנגד לכך שגוף חיצוני כלשהו יצור הסכם עבודה חדש. לדבריו המסלול היחיד לחתימה על ההסכמים הינו ממשלה־הסתדרות, ומאחר שכיון אלו כבר קיים הסכם מיסגרת הרי שכל ניסיון ליצור גוף חדש ולהביא לסטייה מהסכם זה אינו מקובל. „אני מסכים לבוררות מוסכמת רק כשהמדובר על מימוש זכויות קיימות בהסכם ולא יצירת הסכם חדש", אמר ניסים.

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, שב ודרש אמש כי הממשלה תפנה למוסד לבוררות מוסכמת, יחד עם העיתונאים השובתים ברשות השידור, כדי להביא לסיום הסכסוך ולהיחלץ מידיו של השידורים. נבון אמר כי לאחר שנועץ בנושא זה עם היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, הגיע למסקנה כי הפנייה למוסד לבוררות

שהציבור אינו רוצה לדעת. ח"כ אורה נמיר קראה לשר נבון, הממונה על חוק ביצוע רשות השידור לקחת מידיו את האחריות למתחולל ברשות ולפתור את הסיכסוך הלכה ולמעשה. היא קראה לעיתונאים השובתים להפסיק לנהל מאבק של אברכי משי ולהסתייע במאבק גם בחברי הכנסת.

צבן: להפגין סולידאריות

„פיני גרוב ומישל אלמליח (מספנות ישראל) נמצאים פה איתנו" אמר ח"כ יאיר צבן. „פיני גרוב, (אתא, לשעבר) שחשב שיראה לציבור בארץ מהו מאבק יפה ונקי ללא אלימות — הפסיד ואילו מישל אלמליח, שנקט בפעולה אקטיבית — ניצח. פיני גרוב לא הבין שנקודות המוצא של הצד השני היא כללי הג'ונגל. מאבקכם חייב להיות הרבה יותר תקיף ואגרסיבי. בדרך זו, שאתם פועלים בה, הסכנה היא רבה, וכשלון שלכם הוא כשלון של כולנו", אמר. הוא גם קרא לעיתונאים בעתונות הכתובה להפגין סולידריות עם חבריהם.

ח"כ יוסי שריד אמר כי אין מדובר יותר בשביתה, כי אם בהשבתה. „ראש הממשלה רוצה להשבית את הטלוויזיה, ובכך הוא הוכיח שאינו רוויזיוניסט ואינו ממשיך דרכו של ז'בוטינסקי, שכתב ששקט הוא רפש".

„אני רואה כאן ידידים רבים, שניסו בכל כוחם לעזור לנו" אמר פיני גרוב יו"ר ועד אתא שהנהיג את המאבק, נגד סגירת המפעל. „אנחנו לא יכולים לעבור על השביתה ברשות־השידור בשתיקה אנחנו לא יכולים רק להביע תמיכה, אלא צריך לנקוט עמדה", אמר.

ראשי ועדים רבים נאמו בכנס והביעו את תמיכתם בעובדי רשות השידור כנגד הממשלה ואף כנגד ההסתדרות. היו שם ראשי ועדים רבים שניהלו מאבקים חריפים במפעליהם כמו פיני גרוב ומישל אלמליח, יורם אוברקוביץ מחברת החשמל יהושע פרץ מנמל אשדוד משה לוי ממנועי בית שמש אילנה כהן מהטיבה האחיות בבתי החולים ד"ר דם ישי — רופאים, יוסף אוחיון מאורדן נתניה, אלי אלמקייס מתדיראן ועוד רבים.

„אמרו שהעם אדיש", ציין אמנון גרב, יו"ר האיגוד הארצי של העתונאים, אבל „אנו מקווים שפורום זה יעביר מסר לנו ולממשלה שאין זה כך" הוא ציין כי הבוקר נכנסת שביתת רשות השידור ליומה ה־50.

הקבה"א יקים את „בית מורשת" בגבעת חביבה

חזן: אני מעז להאמין בהתחדשות בתנועה, ומפעל כזה יכול להיות ראשיתה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי אישר אתמול את הקמתו של „בית מורשת" בגבעת חביבה. הבית יהיה מרכז לערכי תנועת הנוער, שמטרתו להורות, לתאר ולהמחיש את תרומתן של תנועות הנוער להגשמת הציונות ולהישומן בתולדות ישראל בזמננו. הוא ינציח את זכרם של רבבות בני הנוער היהודי בשנות החורבן והשואה, ועמידתם בנתיב הסבל והמאבק של עם ישראל.

בית מורשת יוקם וינוהל אוטונומית, במסגרת כללית לגבעת חביבה. במסגרתו יוקמו מדרשיה על שם מרדכי אנילביץ' ובה מרכז להוראה חווייתית של תולדות השואה, ומוזיאון לתולדות תנועות הנוער.

גן הנצחה שיעטר את גבעת חביבה סביב בתגורת פרוחים, ינציח את רבבות חברי התנועות החלוציות שנספו בשואה. בגן יוקדשו 1,000 פרוחים לתנועה הממשיכה להתקיים.

האישור של הוועד הפועל הוא אישור עקרוני, ועדיין אין הערכה תקציבית לפרויקט. על מזכירות הקיבוץ הארצי יהיה לדאוג לגיוס המשאבים הדרושים מגורמים ממלכתיים ציבוריים ופרטיים וממקורות התנועה, ולדאוג לביצוע התוכניות.

בפתח הישיבה נשא ח"כ אלעזר גרנות דברים לזכרו של אבא קובנר.

בדיון על הקמת הבית אמרה חברת הכנסת חייקה גרוסמן: „שנים רבות התרענו על המחדל שבאי הנצחת ההיסטוריה שלנו. היינו צריכים להיות בטוחים יותר בעצמנו. זוהי התנועה שלנו, ובמה נחנך את הנוער שלנו אם לא במורשתה, שעמדה במבחן העליון? כל תנועה היתה גאה במורשת כזאת. אני חיה בתחושה קשה שהבכורה היתה שלנו, ואנחנו לא מכרנו אותה בנזיד עדשים אלא ויתרנו עליה מרצוננו, וזה חמור מאוד".

מזכיר הקבה"א, עזרא רבין, תמך בהקמת „בית מורשת". לעתים נדמה, שבתנועה כשלנו, שכוחה בעשייה, הבכי מטשטש את המעשים", אמר.

רכז ההנהגה הראשית חגי הלוי אמר, כי חשוב שיהיה לחברי הקבה"א מקום ללימוד תולדותיהם ומקור להשראה.

יעקב חזן הביע תמיכה בלתי מסויגת בהקמת „בית מורשת" כאמצעי לחידוש אמונתנו בעצמנו וביעדנו, הציע חזן להקים את הבית מכספים שחברי הקיבוץ הארצי יתרמו, ושהחברים יבנו את הבית במו ידיהם. במשולב עם לימודים בגבעת חביבה. „אני", סיים חזן, „מעז להאמין בכוח התחדשות של התנועה, ומפעל מעין זה יכול להיות ראשיתה".

בהמשך הדיונים מסר מזכיר הקבה"א, חיים אורון (ג'ומס), על הנעשה במטה המאבק של ההתיישבות העובדת. מטה המאבק מקיף את כל זרמי ההתיישבות כולל בית"ר המזרחי, וג'ומס עמד על המגמות השונות בין השותפים למאבק.

יוסף ביגון יעלה עם משפחתו לאחר שבנו קיבל היתר יציאה

הפגנה בהשתתפותו של ביגון, בוטלה, כי חלק ממשתתפיה נעצרו — הטלפון בביתו של ביגון נותק

מאת יוסף גלילי
כתב „על המשמר", ועי"ד

יוסף ביגון הודיע, כי לאחר שבסוף השבוע הודיעה עלייתו של בנו, כל המשפחה תעלה בחקים לישראל. נעלה בחקים דרך בוקרשט — אמר ביגון בשיחה טלפונית ממוסקווה.

המו"ל של כתב העת הבלתי תלוי „גלאסנוסט" נעצר על־ידי המשטרה כאשר הוא וחצי תריסר אנשים אחרים ניסו להפגין במוסקווה.

סרגיי גריגוריאנץ הוכנס למכונית שיטור כאשר סירב לעזוב את מקום ההפגנה, ליד המשרדים של סוכנות הידיעות „נובוסטי", ויחידה גדולה של שוטרים ושוטרי חרש שמה קץ להפגנה המתוכננת. המפגינים התכנסו כדי למחות על אופן הסיקור של העיתונות הרשמית של מדיניות החגיגה הסובייטית. הם ביקשו רשות להפגין, אך לא קיבלו רשיון. המשטרה הורתה לכתבים מערביים לעזוב את מקום ההפגנה „הם מרחו שלג על העדשה של מצלמתנו", אמר פיטר ארנט מרשת הטלוויזיה האמריקנית בכבלים, „ואמרו שהרחוב מחוץ לתחום, ואנו פרובוקטורים, שעושים לעורר את זעמם של אזרחים סובייטים".

יוסף ביגון מסר שלשום בשיחת הטלפון ממוסקווה, שהוא מתכוון להשתתף בהפגנה, אך המשטרה מנעה ממנו לצאת מביתו. מקור אחר אמר כי ביקש לבקר אצל ביגון, ולא ניתן לו להיכנס לבניין. חלק מהמיועדים להפגין נעצרו בבתיהם וחלקם החזירו לבתיהם והושמו שם במעצר־בית. על כך מסרה אתמול המוזיקאית, מינה נארגורני, בשיחה טלפונית ממוסקווה אתו"צ. נארגורני מסרה, כי הטלפון בביתו של ביגון נותק.

מינה נארגורני, בעלה אדוארד ובנם בוריס, שלושתם מוזיקאים מסורבים זה חמש שנים, קיבלו בסוף השבוע סירוב נוסף עד 1992.

• גידול במספר הפניות למרכז נגד אלימות במשפחה

„מספר הנשים הפונות למרכז נגד אלימות במשפחה גדל בחצי שנה האחרונה ב־50 אחוז בעקבות הייעוץ המקצועי והפסיכולוגי המוענק להם חינם", מסרה רות לב במפגש נשים ירושלמיות שהתקיים בנעמת בבירה.

היא ציינה, כי הפונות הן מכל הרמות הסוציו־אקונומיות, בניהן נשים הנושאות תארים אקדמיים.

יו"ר קרן יפנית חנך אגף חדש במוזיאון היפני בחיפה

מאת קובי מנדל,
כתבנו בחיפה

„לאחר תשע שנים של קפאון בסחר עם יפן, מורגשת בשנתיים האחרונות תאוצה בסחר בין שתי המדינות, והמסתכמת בעלייה של 100 אחוזים. ישראל מייצאת ליפאן מוצרים בשווי של 440 מיליון דולר, בצד הגידול פי 3 במספר התיירים הבאים לישראל" כך אמר אתמול שגריר ישראל ביפן ד"ר יעקב כהן, בטקס קבלת פנים והענקת אזרחות כבוד מטעם עיריית חיפה לריואיצ'י סאסאקאווה, יו"ר קרן תעשיית המספנות ביפן.

סאסאקאווה הניח אתמול את אבן הפינה לאגף החדש במוזיאון טיקוטין לאומנות יפנית בחיפה אשר יישא את שמו. סאסאקאווה (88) הופיע בעיריית חיפה בלבוש יפני מסורתי, והעיר על עצמו בשיחה עם עיתונאים, כי למרות גילו אין הוא זקוק למשקפים או למקל. „כשנשיא אזרח", „ימי קרטה ביפן, ניצחתי אותו בג'ודו" הוא אמר.

חשיפת בשאר סמארה

(סוף מעמוד ראשון)

השר שותפם לא ידע

כדי לא להעמיד את ממשלת בריטניה במצב לא נוח הוחלט שלא לגלות לחברי הממשלה את כל העובדות. התוצאה היתה ששר־הפנים הבריטי, דוגלס הארד, חתם על צו הגירוש של סמארה מבלי לדעת שהוא בעצם עושה טובה הן לו, והן למוסד בכך שהוא מחזיר את סמארה בשלום לישראל. לאחר 8 ימי מאסר, גורש בשאר סמארה מבריטניה לישראל.

אנשי הסקוטלנד יארד מאשרים שאכן, בתאריך הנקוב גורש ישראלי מבריטניה אך הם אינם מציינים כל קשר בין הגירוש לחקירת רצח הקריקטוריסט, אשר ככל הנראה נרצח כאשר לא שעה לאיומי אנשי אש"ף והמשיך לפרסם קריקטורות הלועגות לאירגון ולמנהיגו יאסר ערפאת.

אבידה לישראל ולבריטים

כתב ה„מייל און סנדיי" מציין כי חשיפתו של סמארה היא אבידה ל„מוסד", שהפסיד את אחד מסוכניו הטובים, אשר בו השקיע שנים רבות, עד שהגיע להיות חלק מקבוצה מרכזית זו. אך, יותר מזה, זו גם אבידה לשירות הביון הבריטי, שאיבד את אחד ממקורות המידע היחודיים שלו, בתוך קבוצות הטרור הפלסטיניות.

בית־שערים: קשיי עיקול

בחרו היטב עם מי להתעסק

מאת שלמה גלזר

■ **תמונה א': ערבות הדדית**

הערבות ההדדית חזרה — הכריזו עסקני ציבור אתמול בבית־שערים. מן הס־תם, ידעו מה הם אומרים או הביעו משא־לת־לב. רבים מאיתנו הכואבים וחרדים את מצב ההתיישבות העובדת, שואלים עצמם מדוע הוציא בנק לאומי צווי עיקול דווקא על בית־שערים, מושב ותיק ומבוסס במרכז עמק יזרעאל? מצבו הכלכלי איתן? החוב הכולל שלו מסתכם ב־4 מיליון ש"ח ושל החברים ושל האגודה) ואילו מחזור הייצור השנתי שלו עולה על 10 מיליון ש"ח. ובכן, מדוע דווקא בית־שערים?

סיבה אחת גיאוגרפית: במדינת ישראל „להתעסק" עם מושב שתולה או זרעית על הגבול זה מסוכן ורגיש הרבה יותר מאשר עם מושב „שבע" בעמק. הסיבה השניה והעיקרית: בבית־שערים הגיעו תהליכי ההתפוררות הפנימית לשיאם. האגודה בבית־שערים אינה מתפקדת והחברים פועלים איש לנפשו, מתוך רצון ובחירה. גם ערבויות לבנק חתמו החברים בנפרד. בבנק לאומי חשו כי אין עם מי לדבר והחליטו לגבות את החובות מכל אחד בנפרד. וכרעם ביום בהיר נאלצו כל גיבורי הכפר שחשו עצמם חזקים ומשגשגים, עם משקים שהכנסתם מאות־אלפי ש"ח בשנה, לעמוד בפני דרישה להחזר חובות בשווי של 60־70 אלף ש"ח. ומשנתקלו בצווי עיקול, הבינו מה ערכו של הסדר כולל. „גילינו", הם מודים, „את כוחו של היחד".

בפרשת בית־שערים נוצחה הערבות ההדדית.

■ **תמונה ב': צווי עיקול**

צריך היה לבוא לבית־שערים מושב מבוסס ויציב עם רפתות, לולים, מטעים וגידולי שדה — כדי להבין ולחוש את אשר מעוללים הבנקים והממשלה להתיישבות העובדת. ציבור שלם שכל חייו עובד את האדמה, בוקר וערב, ניצב לפתע חסר־אונים מול פסיקה משפטית, אולי צודקת לפי החוק היבש, אבל בלתי־אפשרית ובלתי־נסבלת לפי כל הגיון חברתי כלשהו.

„מה הם חשבו", סח אחד מוותיקי היישוב, נצר למשפחה שבניה מפוזרים בהתיישבות על פני הארץ כולה, „שאנחנו נברח לחו"ל עם התוכות? שנעזוב את האדמה שלא נשלם? איזו מן המצאה חדשה זאת עיקול השכונות? הפרות לא זקוקות לאוכל והמשפחה מאין תתקיים? בושה וחרפה!"

בכל שחלף הזמן התחלפו התדהמה וההלם במרירות ובזעם. היה ברור כי ניסיון לעקל „יתקל בהתנגדות אלימה. צווי העיקול ותחושת האין־אונים של חברי המושב פצעו בבית־שערים פצעים שקשה יהיה לרפאם.

■ **תמונה ג': ילדים בצל העיקול**

בין מאות הנקהלים בכניסה לבית־שערים בלטו לעין דווקא הילדים. ילדים צעירים שמקומם בבית־הספר שהו כל הימים האלו בכניסה למושב, שהוא הבית, וקיבלו שעור קשה וכואב באוניברסיטה למדעי החיים בישראל, חורף 1987. יכולת לקרוא בפנים ובעיניי הצעירות את כל החרדה, המחה והייאוש של ההורים ושל הסביבה כולה.

אתמול גם היה מי שנתן בידיהם של ילדי המושב שלטי מחאה שנכתבו ביד מבוגרת. באחד הבתים החביאה ילדה בת 5 את קופסת „הלגו" שלה מתחת למיטתה והסבירה שזה בשביל שהאיש מהעיקולים לא ימצא אותן ויקח. סביר להניח, שמי שעוסק במאזנים כספים ובפוליטיקה, ליבו גם ואינו קשוב למצוקתם של ילדי בית־שערים. אבל כדאי לזכור שבעוד חמש או עשר שנים יהיו אלה אזרחי המדינה הבוגרים, ואת מחיר המשקע בלבם — נשלם כולנו.

ח"כ סולודר בשטח. החוק, הפוליטיקה — והרגש

עומדים בפתח המושב ומחכים. בבית, ילדה בת 5 מחביאה את הלגו (צילומים: בועז לניר)

סוף עונת ההבטחות

„עגבניות רקובות, ביצים מסריחות וזבל עופות — הכל ערום, מסודר וממוין והכתובות מודבקות. הם רוצים מלחמה והם יקבלו אותה" — אומר יהודה וולמן, יו"ר מטה המאבק של ארגוני ההתיישבות

מאת חיים מרגלית

„זה לא יילך להם יותר", אומר יהודה וולמן יו"ר מטה המאבק של ארגוני ההתיישבות בהתייחסו לבנק לאומי ולבנק הפועלים. וולמן אינו שוכח להזכיר כי למטה המאבק ידועה הכתובת הפרטית של מנכ"ל בל"ל, צדיק בינו, ומנכ"ל בנק־הפועלים עמירם סיוון. הוא קובע חד־משמעית, שכל מי שינסה לעקל רכוש באחד הישובים החקלאיים יתקל בהתנגדות החמורה ביותר.

יהודה וולמן, חבר קיבוץ מרום גולן, יו"ר מטה המאבק של ההתיישבות החקלאית, גבוה, מוצק, שפם קוזקי, שער קצוץ. בולדוזר די־10. משתמש בלכסיקון הצה"לי כדי לתאר את מה שקרה בשטח. „יהודה הוא אחד שלא יודע חוכמות וסוויילשטיק", אומרים עליו חבריו למטה, המתייחסים אליו כאל מי שיודע מה צריך לעשות. לא מזמן בחרו בו כיו"ר המועצה האזורית רמת־הגולן. אבל וולמן ביקש דחיה. לדבריו, הדבר החשוב ביותר עכשיו הוא מאבק הישובים החקלאיים נגד העושקים — הממשלה והבנקים.

וולמן הוא הגה „אוהל המאבק" בירושלים מול הכנסת, שביתת הטלוויזיה קלקלה את המבצע. „האוהל היה בעיתונים בעמוד לפני האחרון. חקלאים מסכנים הם כבר לא אטרקציה.

וולמן לא מתרשם מחיוך של מיניסטר, מתוות השרים, הוא אומר, לא שוות בעיניו. אזדין ידלין, הוא מזכיר, אמר באוהל המאבק, שכאשר פרס רואה את נציגי ההתיישבות הוא מקבל חרדה. ואילו וולמן בראותו את השרים, מקבל דחף לפעילות נגדם. הממשלה צריכה לדעת, שעכשיו תתחיל סיפור חדש. נגמרה עונת ההבטחות אם לא יתחילו לבצע את ההבטחות, הלכה למעשה, יהיו פעולות.

מה הפעולות, אני שואל. „כל הכוחות", משיב וולמן, „מוכנים ומושים וערוכים לפעולה. כל אחד יודע היכן שטחי ההיערכות והכינוס. ולאן עליו לנוע. אין חוכמות. ימי ההמתנה שנתנו לממשלה עברו. עכשיו פעולות.

איזו תחושה, אני מיתמם.

וולמן: „עגבניות רקובות ביצים מסריחות וזבל עופות. הכל ערוך מסודר וממוין והכתובות מודבקות. הנהלות הבנקים ובתי המנכ"לים. כלים מכביים לחסימת עורקי תחבורה ודרכים חיוניות, המשימות במקומות מהם יוכלו לנוע במהירות כדי לבצע את המשימה. זה לא יהיה פשוט. הפעם יהיה לממשלה עסק עם מיטב הנוער בקיבוצים, במושבים ובכפרים החקלאיים. רוב החבר'ה האלה שירתו ביחידות העלית של צה"ל ומכירים את השטח. הם זוכרים כל שביל ויודעים איך להגיע בדרך הכי קצרה אל השטחים החיוניים של האויב. הפעם שום דבר לא יהתיע. כל מי שינסה לבוא ולנסות לעקל רכוש באחד הישובים החקלאיים, ימצא כחות שימנעו את ביצוע הכוונה הזה. לא ניתן שיעקלו מחרשות, קומביינים או טרקטורים. מה הם יכולים לעקל? בתים אי־אפשר, אדמה, בוודאי שהם לא יכולים לקחת".

הבושה, ממשיך וולמן, צריכה לכסות את פני אלה שנתנו את ההוראה לעקל רכוש במושב הזה, ואלה שנתנו אותה — יחנו על כך את הדין. החוב של מושב בית־שערים לבל"ל, כמיליון ש"ח, הוא כרגיל, ריבית וריבית חריגה בגין אי־תשלום החוב. אבל בית־שערים מייצר יותר משלושה מיליון ש"ח בשנה. אין סכנה שלא ישלם, לכן תמוה, יותר נכון — מרגיז ומכאיב, שבנק לאומי לישראל שההסתדרות הציונית היא בעליו, שלח קבלני הוצאה לפועל. הפעם מדובר במלחמה בעושק ובעושקים. עושק הוא ריבית הנשך שהבנקים גובים והעושקים הם הבנקים.

— מה אתה רוצה מהבנקים?

„הם מוציאים לפועל מדיניות שלא הם החליטו עליה.

— מדוע אינכם פועלים בתחום הפוליטי?

„בוודאי שאנחנו פועלים בתחום הפוליטי. הקמנו בכנסת לובי מקיר לקיר, מ„התחיה" ועד מפ"ם. כל מי שיודע את ערך ההתיישבות החקלאית הולך איתנו. מרפול ועד אלעזר גרנות. מחוץ לכנסת הקמנו את הקואליציה של „משפחת האדמה", מאליהו איזקסון נשיא התאחדות האיכרים — ועד ג'ומס, מזכיר הקיבוץ הארצי. הכוונה שלנו להפעיל לחץ על הממשלה, על משרד־האוצר ובנק־ישראל, מפני שכבר נמאס לנו לחכות, ונשבר לנו מן הדחיות שרוחים אותנו ואין לנו סבלנות לשמוע „מחר־מחר העניינים יסתדרו". זה בתחום הפוליטי, ואשר לבנקים — הם מפריעים להסדר שהתקבל. הממשלה חתמה על ההסדר, ועדת הכספים אישרה ואפילו הגדילה את הסכום לפריסת חובות. משרד החקלאות — גם הוא הסכים, הסוכנות מסכימה, רק הבנקים מתנגדים. למה? אף אחד לא יודע, וצריך לזכור כי כל יום שעובר בלי הסדר מגדיל את החובות בשל הריבית הגבוהה והריבית החריגה. אם היו ניגשים להסדר לפני שנה, היקף החוב היה מגיע לקצת יותר מ־1 מיליארד דולר, אבל בינתיים, החוב תפח והגיע תוך שנה ליותר מ־2 מיליארד. זהו חוב גדול שאשמה בו הממשלה והאוצר ומדיניותיה המזליכה.

„הם רוצים פייט" — מאיים וולמן — „אז הם יקבלו פייט".

חובות טריים

בבנקים מגיבים: בית־שערים לא דוגמא למושב במצוקה, לא מדובר בהלוואות ישנות

מאת אודי נחשון

במושב בית־שערים ניסו להצטרף לחגיגה שפשטה במושבים אחרים ומבריזות: שברו את הכלים, לא מחזירים חובות ומצפצפים על הבנקים. כך אומרים מקורות בנקאיים בתגובה לאירועים שהיו בבית־שערים בסוף השבוע שעבר. הניסיון להציג את בית־שערים כ„מקרה מבחן" במסגרת עידן חדש בגביית חובות המושבים, מצוין מן האצבע — מוסיפים אותם מקורות.

ל„על המשמר" נמסר, כי בפרשת בית־שערים אין מדובר בחובות ישנים, שעמדו במוקד הדיונים שהיו בנושא זה בשנה האחרונה. מדובר בהלוואות שקיבל מושב בית־שערים במהלך 1987, ועליהן נתנו חברי המושב, ערבויות אישיות כבטחון. נודע, כי כשהחלו הפיגורים בהחזרי ההלוואות האלה, בנק לאומי ניסה לדון עם חברי המושב בהחזרים, אולם אלה הבהירו כי החוב אינו מעניין אותם. בל"ל אף הציע לחברי המושב תוכנית לפריסת החובות לסכומים קטנים ביותר, אולם גם תוכנית זו לא התקבלה על דעת חברי המושב. לאחר מספר פגישות ונסיונות פשרה, החליט בנק לאומי להפעיל את המהלכים המשפטיים והעיקולים.

בית־שערים חייב לבנק לאומי כ־2 מיליון ש"ח, וגורמים הבקיאים בפרטי הפרשה אומרים, כי בית־שערים אינו דוגמא למושב שנמצא במצוקה. לדבריהם, המושב אינו נמצא בפשיטת־רגל והוא מקפיד לשלם את חובותיו לספקים ולנושים אחרים. כאשר מדובר בחובות לבנק, אומרים אותם מקורות, נתלים חברי בית־שערים במרי החזרי החובות.

בתגובה על טענת חברי בית־שערים, כי היקף הייצור השנתי של המושב גדול פי־שלושה מהיקף ההתחייבויות שלו, אומרים מקורות בנקאיים כי זו עוד הוכחה שחברי המושב מסוגלים לעמוד בתוכנית לפריסת חובותיהם. בבנקים אומרים, כי הם עושים הכל כדי לא להגיע לדיון משפטי, ובמקרים רבים שבהם הוגשו תביעות משפטיות נגד מושבים, הושג לבסוף הסדר לפריסת החובות. משיחות עם גורמים המקורבים לפרשת בית־שערים, עולה כי המושב אינו יכול לשמש מקרה מייצג, כי מדובר כאמור בחובות טריים. הפרשה הזו, אומרים גורמים בנקאיים, מובילה אותנו לעידן חדש. כשפרץ משבר המשקים התברר, שאין כל משמעות לערבות ההדדית, ועכשיו מסתבר כי אין משמעות גם לערבות האישית, וזהו הממצא החמור שהתגלה בבית־שערים.

דרום־אפריקה

„אסור להזניח את העבודה בגלל הלימודים. זה רע."

זולו בשביל הגברת הלבנה

מאחר שבעיני דרום־אפריקנים הל־בנים נחשבת ב,ית משרתי הבתים באחת מדאגותיהם החמורות ביותר, דרי הם מייחסים חשיבות רבה לכך שהוא (או היא) יבין (תבין) את רצון האדון ובעיקר — הגברת.

על התקשורת בין שני הצדדים מקשה העובדה המצערת, שהמשרתים גדלים על לשון־האם שלהם ועל כן — כך טוענים האדון והגברת — מבינים הרבה פחות אנגלית ממה שהם מעמידים פנים כמבינים או — מכיוון שהם מתחזים בכוונה כלא־מבינים — וזה עוד יותר גרוע. כך התרגלו האדון והגבר להוסיף לכל פקודה את השאלה „מובן?"

אם־כן, מדוע לא ילמדו האדון והגברת את לשון המשרתים, זולו למרבה הצער, הלשון הזאת מסובכת בהרבה מן האנגלית, ויש בה קולות משונים למיניהם שמצד אחד הם מעבר ליכולתם של הלבנים, ומצד אחר השמעתם נחשבת כעומדת בניגוד „לכבוד הלבן".

אף־על־פי־כן פירסם בית־ההוצאה הדרום־אפריקני שאטר ושוטר „מילון זולו למתחילים" (ולמעשה, שיחון) האמור להקל על התקשורת בין אדונים וכפופים. היפה בספר הקטן הזה הוא שהינו מגביל את התקשורת בין שחור ללבן ללשון הציווי. הנה מבחר מקריו „לא לנגוע בכלום" — או במקרה שעוזרת הבית, הנהג והגנן מפטפטים יותר מדיו „שתוק (שתקי) כשאני מדבר" — או: „עליך לעשות כל מה שאני אומר לך" — ו„בואי מייד כשאני מצלצלת"

„לא לנגוע בכלום" „בואי מייד כשאני מצלצלת": משפטי ציווי מתוך שיחון בשפת הזולו, שנועד לעזור לגברות הלבנות „בשיחתן" עם המשרתות

פרק מיוחד מוקדש להמשך השכלתם של העובדים. מצויה בספר השיחה הבאה: „האם את יודעת לקרוא? טוב לדעת לקרוא. את יכולה לבקר בערב בבית־הספר, אך לפני־כן את חייבת לגמור את העבודה. אסור לך להזניח את העבודה בגלל הלימודים. זה רע, רע מאוד, להשתמש בלימודים כתירוץ לעצלנות".

בספר מוזכרת גם נקודת מחלוקת קבועה בין שחור ולבן: האמנם יש לעוזרת־בית חופש ביום א'? גברת חכמה מונעת את הבעיה הזאת במשפט כדלהלן: „אם את רוצה ללכת ביום א' אל הכנסיה, עלייך לחזור בעוד מועד, כדי לעשות את עבודתך". ולבסוף — מה עוזרי בית, אשר זכו לכל ההכשרה הזאת, מוכנים לעשות למען אדוניהם, על כך מצביע יפה דו־השיח הבא:

אנו עוצרים כאן — סיווקומה לאמה. אנו עורכים עכשיו פיקניק — סיזולה אוקודלה קואסמיני. העלי אש — באסלה איקטילת. הביאי את צידנית האוכל — חיפה אוואסיקירי ווקודלה. בדקי את עומק הנהר — ההולה וקושונה קומפולה. „ולטווכה"

זוג צבעוני, תושבים אפורים

הצעות לתקן את חוק האפארטהייד, הקובע היכן מותר לבעלי צבעי העור השונים להתגורר, מסחררות את הזוג אנאן ומארלין פילאי.

החוק הנקרא „חוק איזורי הקבוצות", שנוא על הרוב השחור ועל יתר הלא־לבנים והוא מוכיח את זכויות היתר של הלבנים. אנאן פילאי הוא ממוצא הודי, אשתו מארלין היא, לפי מינוח האפארטהייד „צבעונית" (מעורבת־גזע) ולהם 8 ילדים, ביניהם שני בנים מאומצים — אחד שחור ואחר צבעוני. לכאורה הקלת האפארטהייד תהיה לטובתם. אך אליה וקוץ בה: זה שנתיים מתגוררת המשפחה באיזור מיועד ללבנים: הם מפירים איפוא, את החוק. בני הזוג הסובלים בשל כך מפחדים.

אנאן, שכיתו בית משפחתי ביוהאנסבורג, אומר: „אני חי כאן שנתיים ורוצה למות כאן. אך הם עלולים לגרש אותי מביתי, ולאן אלך אז?"

בני משפחת פילאי נמנים עם אלפי הלא־לבנים, שבחיפוש אחרי עבודה או שיכון טוב יותר, או כדי להימלט מן האלימות ב„ערים השחורות" או הצבעוניות, השתקעו בשכונות השמורות ללבנים בלבד. מיירפייר היא אחת מקשת שכונות הפועלים בקרב המרכז של יוהאנסבורג, המכונות בפי הבריות „איזורים אפורים", כיוון שבהן מופר חוק האפארטהייד. איזורים אפורים אחרים צצו בקייפטאון ודרבן.

הרפורמות המתוכננות ב„חוק איזורי הקבוצות", המתוכננות על־ידי פרטוריה, יאפשרו לשלטונות להחליט, אחרי התייעצות עם התושבים, אם שכונה תישאר „מופרדת" או שמא תיפתח לבני כל הגזעים. דבר זה עשוי להוביל להסרת האיסורים באיזורים כמיירפייר, ולפתור את בעייתה של משפחת פילאי. אך עם זאת הלבנים השמרנים כבר זועקים חמס על מה שהם רואים כפגיעה בזכויותיהם, וההתנגדות הזאת עלולה למנוע אישור רשמי למגורים מעורבים אפילו באיזורים בהם נהפכו לעובדה.

„רויטר"

רוצחים צחים

בניגוד לדעה המקובלת, אלימות רבה שוררת דווקא בקרב המשפחות הלבנות בדרום־אפריקה

בעל העסקים וולי ראולינג, רצח את אשתו ואת שני ילדיו בשינה, באמצעות חיצים מקשת, ואחר־כך ירה בעצמו באקדח. בחודש אוגוסט התאבדו באיזור יוהאנסבורג 8 נערים לבנים בגיל העשרה. לפרטוריה, שהינה עיר שמרנית וברובה לבנה, אחד משעורי ההתאבדות הגבוהים בעולם: 89 מקרים עד־כה בשנה הנוכחית בלבד.

אמנם תשומת־לב העולם מתרכזת באלימות שב„ערים השחורות", אך ריבוי מעשי ההתאבדות והאלימות בקרב המשפחה בתוך המיעוט הלבן מצביעים על מתח רב דווקא בתוך מרכזי המגורים של הלבנים. אין מספרים מדוייקים, אך בארבע השנים האחרונות מתו 200 איש במעשי רצח של משפחות שלמות בקרב הלבנים.

מומחים זוקפים תופעה זו לכמה גורמים, כגון מתח הנובע מן הפרדה הגזעית, ותרבות של אלימות הנובעת ממאבקה ההיסטורי של הקהילה הלבנה להישרדות בתוך סביבה עויינת.

לויד פוגלמן, מרצה אוניברסיטה לפסיכולוגיה שימושית ולדבריו — ליבראל, רואה כסיבה חלקית לנטיית הנ"ל את האפארטהייד ש„איננה עולה בקנה אחד עם בריאות נפשית, ומהווה את הגורם הראשי לאלימות בדרום־אפריקה ואחד הגורמים לשכיחות רצח משפחתי", פוגלמן אמר גם בראיון: תופעת האפארטהייד מבודדת את הלבנים וחושפת אותם לאיבה מצד הרוב השחור ולנידוי מצד העולם. „הלבנים חשים כי הם מאבדים כוח, וזה יוצר פחד עצום", אומר פוגלמן.

בקרב הלבנים — ובפרט בין אלה בעלי מוצא הולנדי — השתרשה גישה שלפיה האלימות היא־היא הפתרון לבעיות. המנטאליות הזאת מתגלה אפילו באופן בו הם נוהגים ברכב. אקדחים מהווים חלק מן הציוד הביתי, ועל־כן מכשירי האלימות הם תמיד בהשג יד.

החלק של הדת

הגישה הסמכותית, המציינת את הלבנים צאצאי ההולנדים, יוצרת אופי נוקשה המקשה עליהם לטפל בבעיות, והאלימות — נגד עצמם ונגד אהוביהם — היא המסקנה הסופית, הטראגית של כל זה.

לדבריו של פוגלמן, רציחות המשפחות על־ידי אבות משקפות יסוד מטריארכאלי חזק בדרום־אפריקה: „אבות מאמינים בזכותם, שניתנה להם על־ידי האל, לטול את חיי משפחותיהם".

גם לדת יש חלק במעשים הללו. באורח אירוני רוצחי משפחותיהם האמינו תכופות, כי על־ידי הריגת אהוביהם הם שומרים עליהם מפני עולם רע. „יריתי בתינוקת שלי כמעשה אהבה", אמרה ג'וזפין קינרז, שנידונה לשלוש שנות מאסר על הנסיון לרצוח את בתה בת השלוש, שנשארה בחיים: „לא רציתי להשאירה לברוח עם כל הבעיות ועם התופת עלי אדמות", אמרה.

חלק בכל זה יש לאדיקות ה„אפריקאנרים" הלבנים ולאמונתם בהישארות הנפש: „רצונם להיות יחד בעולם שהוא כולו טוב, שכן בעולם הזה הציפיות לשלום הן לרוב שליליות — אומר דאן אריקל מן המחלקה לתיאולוגיה מעשית באוניברסיטת פרטוריה, אשר חקר את תופעת רציחות המשפחות.

„רויטר"

מחקר | התעשייה הצבאית:

להרחיב את האזרחית ולצמצם את הבטחונית

התעשייה הצבאית — אחד הנכסים הגדולים ביותר בכלכלה הישראלית — נקלעה למשבר החריף ביותר בתולדותיה. אין להיחפז ולהבין מכך כי סוף מלחמות מן העולם, וחזונו של ישעיהו הנביא „וכיתתו חרבותם לאיתים וחניתותיהם למזמרות" נמצא על סף הגשמה. התעשייה הצבאית, ש־80 אחוז מהייצור שלה מיועדים לשווקים שמעבר לים, נתונה מטבע הדברים לתנודות במטולטלת. במציאות של מגבלות ביקוש מצד השוק המקומי ובלימת היצוא — המשבר הוא בלתי נמנע.

שר הביטחון יצחק רבין הביע לא מכבר את החשש, כי „התעשיות הבטחוניות של מדינת ישראל, לא אלה הסמוכות למשרד הביטחון, קצת גדולות מדי על המדינה". רבין הזהיר, כי אם לא יתרחשו אירועים בלתי צפויים, יש חשש שחלק מהן פשוט יקרס.

מועדון השמונה

הקשת הרחבה של מוצרים צבאיים אותם מייצאת ישראל הקנו לה מעמד נכבד בקרב המדינות המערביות המשתייכות ל„מועדון" יצואני הנשק. במועדון זה חברות מדינות כארה"ב, בריטניה וצרפת, ובמידה מוגבלת גם ספרד, גרמניה־המערבית, איטליה, ברזיל ושווייץ. יכולת זו של ישראל היא תוצאה של תפישה שהתקבלה לאחר מלחמת ששת הימים, ובה אומצה הדוקטרינה של הקטנת התלות החיצונית במקורות אספקת הנשק. מניע מרכזי לכך היה האמברגו הצרפתי, אשר ניתק את ישראל ממקור אספקת הנשק המרכזי שלה.

במחקר על „התעשייה הבטחונית והצמיחה הכלכלית" פרי עטו של אריאל הלפרין, שפרסם מכון ירושלים לחקר ישראל, מוסיפים נתונים מאלפים על מעמדה הבכיר של התעשייה הבטחונית במרקם הכלכלי הישראלי. בשנת 1984 העסיקה התעשייה הבטחונית בישראל, על ענפיה השונים, כ־65,000 מועסקים, מהם 20 אחוז מדענים ומהנדסים ולמעלה מ־20 אחוז טכנאים והנדסאים. מכירותיה עלו על 2 מיליארד דולר.

הקמת התעשייה הבטחונית בישראל חוללה שינוי מבני עמוק בתעשייה הישראלית במהלך שנות ה־70'. השינוי ניכר הן בצד התשומות והן בצד התפוקות: חלקם של ענפי המתכת, האלקטרוניקה והמטוסים הכוללים את מפעלי התעשייה הבטחונית) בסך המועסקים בתעשייה עלה מ־24 אחוז ב־1986 ל־37 אחוזים ב־1984, אלה שציפו כי עליית הייצור הבטחוני תגביר את תמיכת התעשייה הישראלית כולה — נכזבו. לא כך קרה. המשק הישראלי, הקשור בתהליכים עולמיים וביבוא הון לארץ, נעצר ונכנס לתקופה של קיפאון.

השקעות במו"פ — משתלמת

התעשייה הצבאית מתבססת על תחכום ופיתוח טכנולוגי מתקדם. ישראל נאלצת להשקיע סכומי כסף גבוהים במחקר ובפיתוח, מאחר שמרבית המוצרים מיוצאים לחו"ל. מתבקשת השאלה מהי התמורה שמקבל המשק מהשקעות בטכנולוגיה צבאית מול התמורה המתקבלת מהשקעות בטכנולוגיה אזרחית. מתברר, כי השקעות אלה אינם מתבצעות משיקולים כלכליים טהורים ונוצר פער בין הקצאת משאבים לייצור אזרחי לבין השקעות בתעשייה הצבאית. למעלה מ־60 אחוז מההוצאות הלאומיות למחקר ופיתוח בישראל, שהם כ־30 אחוזים מושקעים במו"פ הבטחוני התופעה התגלתה במלוא חריפותה בפרשת הלביא, אשר ההשקעות שתבע היו עצומות ביחס לכלכלה הלאומית. הלחץ גבר עד שהסתבר כי הצרור נקוב ואין בו כדי לשלם את פיתוח המערכות היקרות.

המשך הפיתוח של מערכות נשק בחזית רחבה יעמיד את ישראל לפני קשיים גדלים והולכים. מצד אחד, ישאר הצורך בהשקעות עתק ברבות סיכון וארוכות טווח אשר ינקזו את רוב משאביה הטכנולוגיים של המדינה, ומצד שני יגבר חוסר היכולת לממש את פרי התעשייה הבטחונית בתוך צה"ל, בגלל מגבלות תקציב והפניית רוב תפוקתה של התעשייה הבטחונית לשוקי יצוא בעייתיים.

העיון המחודש הנדרש היום מחייב את קברניטי התעשייה הבטחונית להקצות משקל נכבד בשיקוליהם למצב הפוליטי. יתכן שיש מקום לתפישה אלטרנטיבית, שהיא — עיסוק בקשת צרה ומוגבלת של טכנולוגיות צבאיות, הנגזרות מצרכים חיוניים ביותר, של צה"ל ומערכת הביטחון, או עיסוק בטכנולוגיות אשר מסיבה כלשהי יש להן פוטנציאל כלכלי ניכר (לשימושים מקומיים או ליצוא).

ראשית, ישראל תיאלץ בשנים הקרובות לצמצם את ההשקעה במחקר ובפיתוח הבטחוני בשיעור ניכר. שנית, עליה לאמץ מדיניות תעשייתית־טכנולוגית מפורשת, אשר תאפשר את הרחבת התעשייה האזרחית. אריאל הלפרין סבור, שניתן לצמצם את ההוצאות באורח ניכר, אם רפא"ל יתאחד עם תע"ש. מצב של כפילויות רבות ותשתיות טכנולוגיות מתחרות בתוך התעשייה הצבאית הוא בלתי נסבל. אם לא תדע ישראל לצאת מהמבוא הסתום הנוכחי — הדרך למשברים ולפגיעות מצטברות פתוחה לפניה.

בצלאל עמיקם

סכנה ממשית מהון מדומה

כבר פורסמו מאמרים ללא ספור, המנסים להשוות בין המשברים בבורסת ניו־יורק ב־1987 ו־1929, בלי להזכיר את השינויים המרחיקים־לכת שחלו בדולר האמריקני, אשר נהפך ממטבע זהב בערך מלא לנייר־ערך מסוג מיוחד.

אנשי בורסה אינם אוהבים כאשר אינם מהווים הון של ממש, אלא הון מדומה, פיקטיבי. גם מנהלי בנקים מרכזיים אינם מרוצים כאשר מגלים שה„כסף" שהם מדפיסים אינו אלא סוג מיוחד של ניירות־ערך.

שערי המניות עולים ויורדים במהירות גדולה יותר מאשר מחירי ההון הממשי שהן מייצגות. מתוצאות משבר 1929 ניתן ללמוד, מה גדולות עלולות להיות הסכנות הממשיות מסוגי ההון הפיקטיבי, המדומה.

ב־1929 היוו המניות, ההון הפיקטיבי, המדומה, בעוד הדולרים של ארה"ב ייצגו ערכי־זהב ממשיים. חוק מ־14 במארס 1900 קבע, שיחידת המטבע של ארה"ב תהיה דולר־זהב שיכיל 1.50463 גרם זהב. או גם נקבע, שמחירו הרשמי של הזהב יהיה 20.67 דולר לאונקיה בת 31.1 גרם, אולם לאחר המשבר שפרץ בבורסת ניו־יורק ב־1929 בוצע פיחות בדולר ע"י מימשל הנשיא רוזוולט, אשר העלה את מחיר הזהב הרשמי מ־20.67 ל־35 דולר האונקיה.

ב־1929 נקבע, שניירות הערך של ארה"ב איבדו מערכם 40 מיליארד דולר. באותה תקופה עדיין היה דולר־זהב ומחיר הזהב היה 20.67 דולר האונקיה.

ביום המסחר האחרון של השבוע שעבר היה מחיר אונקיית הזהב בניו־יורק 465.8, פי־22.5 מאשר ב־1929. כך יצא, שב־1929 איבדו ניירות הערך של ארה"ב סכום שווה ל־900 מיליארד דולר של היום. לעומת זאת, כבר חושב כי בלבד איבדו המניות בבורסת ניו־יורק 800 מיליארד דולרים — הרבה יותר מכל החובות של כל מדינות העולם השלישי. אך מחיר הזהב לא עלה לאחר המשבר שפרץ בבורסה של ניו יורק השנה.

אולם בשווקים בינלאומיים יש המצפים לעלייה גדולה יותר במחיר הזהב לאחר ה־12 בינואר 1988 — שב־12 בינואר 1988 יוצאות לפדיון איגרות שהונפקו ע"י צרפת ב־1970 השנה בה ביטלה ארה"ב את התחייבותה למכור זהב לבנקים מרכזיים של מדינות חוץ ידידותיות.

כך יצא שצרפת שעמדה בראש הנאבקים למען הזהב, נגד הדולר, מוכרת כעת זהב ומונעת עליית מחירו, כדי שתוכל לפדות את איגרות הזהב הצמודות למחיר הזהב בסכומי כסף קטנים ככל האפשר. בכך מסייעת כעת צרפת בפועל לדולר ארה"ב, שיוכל עוד למלא את תפקידו כמטבע רזרבי בינלאומי במשק העולמי.

עדיין זכורות טענות צרפת נגד ארה"ב, כי היא מדפיסה דולרי־נייר וקונה בהם כרצונה במדינות חוץ, כל מדינה אחרת המדפיסה כסף יוצרת אינפלציה בתוך גבולותיה שלה, אך לארה"ב ניתנה האפשרות להדפיס דולרי־נייר וליצור בעזרתם אינפלציה לא בתחומותיה כי במדינות הקולטות את הדולרים במדינות בעלות מטבעות „רכים" מחזיקים רבים בדולרים באופן חוקי וגם באופן בלתי־חוקי. נתונים תושבי מדינות עניות כך הלוואות ללא ריבית לארה"ב, וכך איפשרו תושבי ישאן ומדינות רבות אחרות לממשלות ארה"ב לכסות עד כה את הגרעונות בתקציביה.

אלחנן הורוביץ

התחלות בנייה

■ ברבע השלישי של השנה (יולי ספטמבר 1987) הגיע שטח התחלות הבנייה ל־910 אלף מ"ר, ירידה של 13 אחוז לעומת הרבע הקודם (1.04 מיליון מ"ר). עם זאת, שטח זה היה גדול ב־11 אחוזים בהשוואה לרבע המקביל ב־1986 (820 אלף מ"ר) וגדול ב־32 אחוז לעומת הרבע המקביל ב־1985 (690 אלף מ"ר). בבנייה למגורים הגיע שטח התחלות הבנייה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ל־2.16 מ"ר, גידול של 16 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

משחק מכור

האחדות הלאומית האמיתית, היציבה ואיתנה, איננה מנת חלקם של השותפים המאולצים יצחק שמיר ושמעון פרס. אלה, כידוע, נמצאים על סכינים, מאחלים איש לרעהו כל רע. האחדות הלאומית היחידה הממשיכה להחזיק מעמד, למרות שאין לה כל בסיס פורמאלי, היא זו המתקיימת בין שר האוצר משה נסים למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. שותפות האינטרסים חזקה יותר מכל שיקול פוליטי. לכן הידיעות על גיבושה של עיסקת חבילה חדשה בין האוצר להסתדרות אינה צריכה להפתיע או לעורר השתאות. בניגוד לקודמו של נסים בתפקיד, שהצליח למצוא חילוקי דעות גם במקום בהם לא היו קיימים, מעדיף שר האוצר הנוכחי את הגירסה התנ"כית הטוענת ש„לשון רכה תשבר גרם". כמי שקרוב למקורות בעצמו, מרגיש קיסר קירבה אישית גדולה לאין ערוך לנסים מאשר לכמה מחבריו בתנועת־שלו.

ביסודה של עיסקת־חבילה, או הבנה אחרת שתתקשר בין הצדדים, מונחת ההכרה העמוקה כי המשך השמירה על יציבות המחירים במשק הוא המטרה החשובה ביותר של המדיניות הכלכלית, הסכמי השכר, תוספת היוקר ומדיניות התקציב. בסופו של עניין, על רוב השאלות השנויות במחלוקת בין הצדדים, וכמיוחד המסקנות הצפויות של ועדת ששינסקי, ניתן להתפשר. לשני הצדדים יש מה להפסיד מאי־הסכמה ויש הרבה מה להרוויח מהסדר מוסכם. העובדים השובתים ש"ל רשות השידור טעו באי־הבנה יסודית של עמדת ההסתדרות והאוצר בנושא שמירת הסכמי המסגרת, כאשר העריכו לא נכונה את עמדת ההסתדרות. יותר ויותר הולך ומתברר להם, כמו גם למהנדסים ולאקדמאים, שההסתדרות לא תיתן את ידה לשום חריגה מההסכם הארצי, ולשום תוספת שכר גלובלית מעבר למה שהוסכם בשירות הציבורי (75 ש"ח). הפירצה היחידה אותה ניתן לנצל לתוספות מעבר לקיים היא סעיף 8 הידוע, המדבר על התייעלות, כלומר — פיטורים. עמדתה של ההסתדרות איננה מקרית. היא נובעת מתוך הכרה עמוקה כי חידוש האינפלציה גרוע לשכירים מכל אלטרנטיבה אחרת.

לפגישה היום (יום שני) בין קיסר לנסים תהיה חשיבות להמשך היציבות יותר מכל אירוע אחר, ואפשר להניח במידה רבה של ביטחון, שכמו בכל מו"מ ייפגשו שני הצדדים בנקודה הקרובה לאמצע. שר האוצר יודע, כי אם יימנע מטעויות גסות יש לו סיכוי טוב להגיע ליום הדין (הבחירות, בסוף 88') עם פרפורמנס מרשים: האינפלציה ממשיכה להתכנס, לאט אבל בהתמדה, ואם 87 תיגמר ב־15%, התחזיות מראות שב־88 אפשר אפילו להתקרב ל־10%. נכון שנגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, לוחץ למאמץ נוסף, כדי לרדת למה שקוראים אינפלציה אירופית (כ־4־5 אחוזים בשנה), אבל בשנת בחירות ספק אם יש מי שהיה מוכן למאמץ כזה.

יש לזכור, שקיומה של ממשלת האחדות הלאומית יוצר מצב אובייקטיבי המונע מדיניות של כלכלת בחירות נוסח יגאל כהן־אורגד ב־84', מדיניות שהביאה אותנו למצב בו הגיעו היתרות במט"ח לרמה הנמוכה ביותר בעשור האחרון. שיחוד הבוחרים אינו יכול להיות יעיל כאשר שתי המפלגות בשלטון. נוסף על כך קיימת כיום דעת־קהל שלילית ביותר כלפי מדיניות כלכלית לא אחראית. דווקא שר אוצר קשוח, הדואג לטובת המשק, יצבור פופולאריות יותר משר אוצר פורן, והסקרים מוכיחים שנסים, למרות ירדו הקפוצה, הוא הפופולארי ביותר מבין שרי האוצר האלטרנטיביים של הליכוד והמערך גם יחד.

אומנם בהצעת התקציב כפי שהוצגה לפני ראש הממשלה וממלא מקומו מדובר בקיצוצים מרחיקי־לכת, אך את ההצגה הזאת כבר ראינו ויותר מפעם אחת. בסופו של דבר, מטרת הקיצוץ היא בעצם להותיר את התקציב ברמתו הנוכחית, כלומר עיקר הקיצוץ יהיה כנראה בתחום הסובסידיות. כבר לפני הפגישה מיהר מזכ"ל ההסתדרות להודיע, כדי למנוע אי־הבנות, כי הוא מוכן לקיצוץ מסוים בסובסידיות. הבעיה העיקרית של ההסתדרות היא בהצעה להטלת תשלום עבור ביקור אצל רופא ואישפוז. קיסר רואה בהצעות אלה גזירה שאין הציבור יכול ומוכן לעמוד בה. אם אנחנו מניחים כי בסופו של חשבון יגיעו לפשרה, קל לנחש שתמורת ויתור על אגרות אישפוז יסכים קיסר להקטנה נוספת של הסובסידיות על הלחם, החלב, העוף הקפוא והתחבורה הציבורית.

מוקש אחר טמון במסקנות הצפויות של ועדת ששינסקי. ההסתדרות מתנגדת בכל תוקף לביטול מאסיבי של הפטורים. כידוע, מסקנות הוועדה הן רק בגדר המלצות. שר האוצר אינו מחוייב לקבל את כולן או אפילו רובן. אפשר לשער כי תמורת יישום חלקי של המסקנות, עובדה שקיסר יוכל להציגה כהישג, תסכים ההסתדרות לשלם בהסכמי השכר של אפריל, שיהיו גם הם במתכונת דומה, כלומר מצומצמת, להסכמים שנחתמו השנה. פורמאלית יכלול ההסדר כמובן המשך חוק היציבות, כלומר הארכת הפיקוח החלקי על המחירים, עובדה נוספת שתעזור למזכ"ל להצביע על הישגים.

עניין נוסף שיעלה בוודאי בשיחות הוא עיקור הפיחות מתשלום תוספת היוקר. בינואר 87' נקבע תקדים (עיקרו 2.6% — שעדיין לא הוחזרו לעובדים), ואין מניעה שסידור מן הסוג הזה לא יחזור על עצמו באחד מחודשי החורף הבא עלינו לטובה, ינואר 88', למשל. ואל תתפסו אותנו במלה; זאת איננה הבטחה.

לוי מורב

ארה"ב: מהדקים את החגורה

76 מיליארד דולר בשנתיים

נציגים של הבית הלבן והקונגרס סיימו שבוע רביעי במו"מ על צמצום הגרעון התקציבי בהחלטה לקצץ 76 מיליארד דולר מהתקציב האמריקני בתוך שנתיים ענין אחד הסכימו הכל — להמשיך ולהשמיע דברים אופטימיים באוזני התקשורת, מחשש לתגובות הבורסה בניו־יורק, הרגישה לגרעונות ותקציבים בלתי מאוזנים, כמו גם תגובות קשות של שוקי הכספים בעולם.

המו"מ התקיים תחת איום החרב המתהפכת של קיצוץ אוטומטי הקרב ובא. מדובר בקיצוץ של 8־11 אחוזים באלפי תכניות „מקיר לקיר", שהן כמחמישית מהתקציב הפדראלי, המגיע לטריליון דולר, קיצוץ שהיה נכנס לתוקף ביום שישי ה־20 בנובמבר, ביניהן גם סיוע החוץ האמריקני, שבו ישראל היא לקוחה. לפני שנתיים, כשהופעל קיצוץ אוטומטי כזה „התנדבה" ישראל להחזיר כ־50 מיליון דולר מהסיוע שקיבלה כבר במלואו בראשית שנת התקציב האמריקנית, עפ"י הסידור המיוחד ממנה היא נהנית, עוד לפני שהופעל חוק גראם־רודמן, לפיו קוצצו התקציבים אוטומטית. השנה, לנוכח האפשרות של ביצוע צמצום כזה או אחר, עלה שוב, ונדחה מכל וכל, רעיון דומה. ממשלת ישראל איננה מתכוונת לוותר, אלא אם כן תידרש לכך, כנראה. בינתיים, בעקבות השגת הסכם לקיצוץ התקציב הפדראלי, חלפה הסכנה לסיוע לישראל.

שיחות התקציב, המכונות „פסגה", אורגנו במיוחד בעקבות ההתמוטטות הבורסה בניו־יורק ב־19 באוקטובר. הנשיא רייגן ויתר על התנגדותו הנמרצת והארוכה להעלאת מסים. הימים לרדון הגרעון ירדו מתמונות נוספות בשוקי הכספים, ו/או מיתון חמור בארה"ב. עמדה מתפשרת זו של הנשיא איפשרה את פתיחת „שיחות הפסגה", אולם שאלת המסים היתה אבן נגף מעוד נכבד בדרך להשגת הסכם. כך, למשל, צפה מנהיג הרוב הדמוקרטי מוושינגטון, ש„החבילה" תכלול העלאות מסים ב־12־10 מיליארד דולר. ואילו לוט, רפובליקני ממיסיסיפי, קבע כי „סכום ההכנסות (ממסים) יהיה נמוך יותר". יש לזכור, שעיבוד הפרטים יעלה את חילוקי הדעות מחדש.

התנגדות גדולה קיימת גם לקיצוץ

שר האוצר בייקר נזקק לצמצום מבית.

בתכניות סוציאליות שונות, בעיקר הביטוח הסוציאלי. בתחום הביטחון קרובים הדמוקרטים והרפובליקנים, להסכמה על קיצוץ של 4.5־5 מיליארד דולר. „השד הוא בפרטים", אומר אחד מחברי הקונגרס, שכרבים מעמיתיו לא יראה את ההסכם כהצלחה, עד שישולם אחרון פרטיו.

ובכלל זאת היו תמריצים חשובים להתקדמות במו"מ והשגת ההסכם, כמו שאיפתו של שר האוצר ג'יימס בייקר לפעול במשותף עם ממשלות זרות לטיפול בבעיות כלכליות עולמיות. בייקר נזקק לפעולה אמריקנית נחושה לצמצום הגרעון מבית, לפני שיוכל לפנות לראשי מדינות אחרות. תמריץ אחר היה רצונם של חברי הקונגרס להימנע מעיכוב תהליכי חקיקה נוספים, כתוצאה מההתקדמות הממושכת בשיחות התקציב.

הפשרה המתגבשת, המתייחסת לשתי שנות תקציב, תכלול ככל הנראה קיצוץ של 30 מיליארד דולר ב־1988, מהרמה הצפויה של גרעון, בשיעור 180 מיליארד, ו־46 מיליארד לשנת 1989. מסים חדשים יוטלו בסכום של כ־10 מיליארד דולר בשנת 1988, ויקוצצו תכניות זכאות (חוץ מביטוח סוציאלי) ב־4־5 מיליארד דולר, רוב הנטל יפול על סעד רפואי לנזקקים וקשישים (וסובסידיות לחקלאים. הוצאות ההגנה יוזו נמוכות ב־5 מיליארד מהתחזית לשנת הכספים 1988, העומדת כיום על 290 מיליארד.

שר ההגנה קרלוצ'י, הנחשב כשותף „נוח" יותר למו"מ על צמצומים מקודמו ויינברגר, אמר כי יפעל בשתי דרכים עיקריות להתמודדות עם תקציב מוקטן — צמצום הכוחות הסדירים, ורכישה כמות קטנה יותר של סוגי נשק חדשים.

ישיבת „הפסגה" נערכה בדלתיים סגורות ובסודיות יחסית. ההתרשמות המתקבלת מהתבטאויות פומביות של המשתתפים היא, שההתרוצצות גדלה בכל שהתקרבה שעת האפס. האשמות הדדיות נשמעו בין המימשל לקונגרס, דמוקרטים לרפובליקנים, ולהיפך. מה שהאריך את משך השיחות עד להשגת ההסכם המיוחל מתברר, שהדעות מרחיקות הלכת שהועלו בתחילה, לשינויים מבניים ותיקונים במבנה התקציב הפדראלי, לא אומצו ע"י אף אחת משתי המפלגות. סביר יותר שתוצאת הפסגה פירושה פשרה תקציבית הדרושה למניעת קיצוץ אוטומטי ושהידיות, פשרה שיהווה בה מקום מסר של התמודדות רצינית ואמיתית עם הקשיים הכלכליים והתקציביים.

דליה רפאל, וושינגטון

אזהרה למשביר לצרכן בגלל אי־סימון מוצרים

משרד התעשייה והמסחר הזהיר בסוף השבוע את הנהלת רשת „המשביר לצרכן", כי יחרים סחורות הנמכרות בחנויות הרשת אם יתברר כי שאינן מסומנות כנדרש בחוק.

בביקורות שערכו אנשי תמ"ס בחנויות הרשת נתגלו מוצרים, בהם מכשירי כתיבה, הכוללים מוצרי נייר וקרטון, עטים ופסטלים, שאינם מסומנים — בניגוד לצו הגנת הצרכן. הביקורות שנערכו בשבוע שעבר באו בהמשך לביקורות שערכו אנשי תמ"ס בשווקים בכל רחבי הארץ, בהם נתפסו מוצרים לא מסומנים.

בעקבות ממצאי הביקורת הזהיר מנהל מחוז ת"א בתמ"ס, צפריר ענבר, כי אם לא תפעל הנהלת „המשביר לצרכן" ותמנע מכירה של מוצרים שאינם מסומנים כחוק, ינקוט המשרד צעדים משפטיים נגד הרשת ונגד החברות המספקות מוצרים אלו.

בתמ"ס הדגישו, כי בשבועות הקרובים יושם דגש באכיפת החוק בעניין סימון מוצרים בשווקים. במסגרת זו יגבירו אנשי המשרד את הביקורות בשווקים ויפתחו בהליכים נגד סוחרים ורשתות המוכרים מוצרים שאינם מסומנים, במטרה לאכוף את החוק ולמנוע פגיעה בציבור הצרכנים.

ביטוח לאומי

הקלה לבני זוג חברי מושב

בעקבות המשבר הכספי המתמשך במושבים, החליטה מינהלת המוסד לביטוח לאומי להמשיך ולהקל על בני זוג חברי מושב המבוטחים במוסד כעצמאים ומנהלים משק משותף. מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי מרדכי ציפורי מסר, כי ההקלה מתבטאת בהארכת הצו הקובע כי בני זוג בעלי עסק משותף ישלמו דמי ביטוח לפי הכנסת מינימום בגובה של 15% בלבד מהשכר הממוצע, כאשר הכנסתם בפועל נמוכה מסכום זה. שני בני זוג שההכנסה ממשקם זעומה, או שמשקם נושא בהפסדים, יחוייבו איפוא ביחד לפי הכנסה של 30% בלבד מהשכר הממוצע (כיום 450 ש"ח לחודש).

כיום משלם מבוטח עצמאי החייב על־פי חוק בתשלום דמי ביטוח, לפי הכנסת מינימום בגובה של 25% מהשכר הממוצע, גם אם הכנסתו בפועל נמוכה מסכום זה. אילמלא ההקלה אמר ציפורי, היו מתחייבים בני הזוג במושב בתשלום דמי ביטוח לפי הכנסת מינימום בגובה של 50% מהשכר הממוצע (כיום 752 ש"ח לחודש).

מבזקים כלכליים

על החשבון

הנושים של חברת הנפט האמריקנית טקסאקו מכינים תוכנית ליישוב הסכסוך המשפטי בין חברה זו לבין חברת פנזאויל. „טקסאקו" עירערה על פסק־דין של בית־משפט בטקסאס, שפסק כי עליה לשלם לפנזאויל 10.5 מיליארד דולר.

לפי הצעת ההסדר, תשלם טקסאקו לפנזאויל סכום מסויים על החשבון, כבר במהלך הדיון בעירעור שהגישה. אם בסופה של ההתדיינות יקבע בית המשפט שטקסאקו זכתה, יישאר התשלום בידי פנזאויל. אבל אם „פנזאויל" תזכה, ובית המשפט לערעורים יאשר את החלטת הערכאה הראשונה, תשלם לה טקסאקו תוספת על התשלום הראשוני בסכום מוגבל, שייקבע מראש בין הצדדים, ואשר יהיה נמוך מ־1.5 מיליארד דולר.

יכולים להשתתף

■ לאחר תקופת הכנה ממושכת הוחל באחרונה בתוכנית סיוע למפעלים ישראליים להשתתף במכרזים אמריקניים, צבאיים ואזרחיים. מטרת התכנית, שעל ביצועה מופקד מכון היצוא הישראלי, לצרף מפעלים ישראליים, קטנים ובינוניים, למעגל המשתתפים במכרזים אמריקניים. מכון היצוא התקשר עם מספר חברות ישראליות שצברו ניסיון ומיומנות בטיפול במכרזים אמריקניים.

משק עולמי

האיש החולה של סקנדינביה

דנמרק נהפכת במהירות לאיש החולה של סקנדינביה. המשק הדני מידרדר לשפל, האבטלה גוברת ולדנמרק יש אחד מחובות־החוץ הגדולים ביותר לנפש בעולם. כן חסרה המדינה ממשלה יעילה. הבחירות הכלליות, שנערכו בחודש ספטמבר האחרון, הותירו את ממשלת ארבע המפלגות של ראש הממשלה השמרני פאול שליטר במיעוט של 20 מושבים בפרלמנט, והממשלה תלויה עתה במפלגות שאינן חברות בה.

„שליטר מכהן, אך איננו בשלטון", אומר דיפלומט מערבי. לדבריו, בעיותיה הכלכליות של דנמרק מכניסות אותה יותר ויותר עמוק לבוץ.

„איננו עוד בין הראשונים בהישגינו הכלכליים: אנו רק בין השניים, וקשה לציבור להכיר בכך", אומר מנהיג האופוזיציה הסוציאל־דמוקרטית סוונד אוקן. לדבריו, לממשלה הנוכחית יש רק שתי מיגבלות — אין לה רוב למדיניות־החוץ שלה ואין לה רוב למדיניות הפנים. עם זאת, לדבריו, גם אילו היא היתה בשלטון, היתה מפלגתו האופוזיציונית עומדת לפני בעיות דומות.

שורש מצב הביש הכלכלי של דנמרק, סבור הכלכלן נילס איילר נילסטרם מחברת הברוקרים אוג'יי קריסטיינסן, נעוץ בכך שבסיסה התעשייתי נעשה צר מדי. „אין לנו פריון ודי כושר התחרות כדי לקיים את רמת החיים שלנו, שהיא אחת הגבוהות בעולם, ואת מדינת הרווחה מן העריסה ועד לקבר", אמר.

לדברי נילס הלווג־פטרסן, מנהיג מפלגת המרכז הרדיקלית, התומכת בממשלת שליטר ברוב העניינים, דנמרק משלמת את מחיר הגאות בצריכה הפרטית בשנים 1985־86, שהממשלה לא הצליחה לבולמה בעוד מועד. „כל אחד הלך לבנק, לקח הלוואות וקנה מכונית חדשה, וידאו ורהיטים חדשים, עמדנו במריץ בשנת 1986, אך נאלצנו להתערב 18 חודשים קודם לכן", אמר. התוצאה היתה — גרעון שיא במאזן התשלומים, שהגיע אשתקד ל־35 מיליארד קרונות (5.4 מיליארד דולר), וחוב חיצוני בסך 300 מיליארד קרונות (46 מיליארד דולר), שפירושו חוב של 9,000 דולר לכל אשה, גבר וילד בתוך האוכלוסייה.

למרות הבעיות, הללו, הכריז שליטר באוגוסט האחרון, על בחירות בזק, לאור סקרים שקבעו כי יוכל לשפר את מצבו בפרלמנט, אולם זו היתה שגיאה חמורה. הקואליציה של שליטר הפסידה שבעה מושבים ועתה הוא נאלץ לנהל מו"מ מייגע עם הסוציאל־דמוקרטים בכל סעיף וסעיף בתוכנית החקיקה שלו. „אף כי אנו נלחמים זה בזה, הרי בעיותיה של דנמרק הן כה חמורות, שאף מפלגה אחראית לא תוכל לסרב להגיע לכלל פשרה ולהשתתף באחריות", אמר שליטר. לדעתו, ניתן להגיע לתוצאות הדרושות, העשויות להביא להקטנת האבטלה, להגברת הייצור והיצוא ולשיפור כושר ההתחרות.

שליטר קרוב לכלל הסכם על תוכנית להגדלת היצוא על־ידי הצעת תמריצים בתחום המיסים לחברות מתמקדות ביצוא. לדברי כלכלנים, עשויה התוכנית להקטין את הגרעון הנוכחי במאזן התשלומים ב־2 מיליארד קרונות (307 מיליון דולר). מצד שני הם מעריכים, כי המשק הדני ייפגע קשות אם יהיה מיתון עולמי, בעקבות המשבר בשוק המניות הבינלאומי. לפני קריסת השווקים הם צפו צמיחה כלכלית לשנה הקרובה בשיעור של 1.5 אחוזים, ועלייה מ־8.5 ל־10 או אפילו 11 אחוזים באבטלה.

הדנים נאלצים כבר כיום להדק את החגורה. לאחר הגילולה בשנתיים האחרונות ירדו השנה המכירות הקמעוניות בשיעור ניכר וצפויה ירידה של 1.5 אחוזים בצריכה הפרטית. אולם מרחב התימרון של הממשלה הוא מוגבל. כמעט מחצית כוח העבודה מועסק על־ידי הממשלה ומנהל מדינת הסעד המורכבת, ויש אומרים המנופחת. עובדים אלה מהווים שדולה פוליטית רבת־עוצמה, ומקשים על הממשלה להגיע לצמצום של ממש בהוצאות. את הבעיה מסבכת הצלחתן בבחירות של מפלגות קיצוניות, בימין ובשמאל, שניהלו תעמולה בסיסמות פופוליסטיות, המכוונות נגד קליטת מהגרים.

„אם תגבר האבטלה, יקטן הייצור ויהיו קיצוצים בשירותים הציבוריים, חוששני שהמהגרים ישמשו כשעיר לעזאזל", אמר אוקן. במצב זה מצפים רוב הפוליטיקאים כי הממשלה תוסיף בחודשים הקרובים להתנהל בקושי, ממשבר למשבר. איש אינו רוצה בבחירות לאלתר, אך לדבריהם קשה יהיה למונען בשנה הבאה. „אם הממשלה תהיה נכונה להקשיב לנו ותניח לנו להשפיע, היא תוכל כמובן להוסיף להתקיים ומרמה. אך בשום אופן אין זה עניין לאורך ימים", אמר אוקן. „נוכל לעשות זאת אולי כמה חודשים, אולי שנה. אך אתפלא אם זה יהיה יותר משנה".

אלן אלסנר, רויטר

עורך: לוי מורב

תרבות ואמנות
בעריכת עלינה תורי

מבט ראשון

מאבק עם המציאות

אליהו גת: יפו, 1950

מאת דורית קדר

במדרשה למורי אמנות ברמת־השרון נערך ב־16.11 יום זיכרון לאמן אליהו גת. (אנו הקדשנו במדור לספרות כוילים מיספר ליצירתו ב־30.10). חשוב וחיוני להזכיר התייחדות זו של חברים אמנים עם יצירתו של גת, בגלל המסר הכבד והרב שהיא נושאת בחובה.

השיקופיות, שהוצגו בצורה כרונולוגית שיקפו מעקב ומאבק מתמיד עם המציאות הנקלטת כמושא ציורי. דיוקנאות נשים ונערות, עירום בתנוחות שונות, נופים, דמויות בים, גגות בתים, רומם — החיים על היפה ועל המר. יצירת ה„חפים ממשע" המתארת שני ילדים צלובים ובאה כמחאה להרג משפחת הצייר בשואה...

החיים על הטוב והרע הופכים בעל כרחם לחומר ביד היוצר. גת אם כן, היה מעורב בחיים והם היוו חלק בלתי נפרד מישותו. הוא ינק מהם את לשד השראתו הציורית.

חומר הגלם הלקוח מהמציאות הסובבת הופך בשלב שני לנושא ההתרכזות והתקמדות (ראה את מגוון הרוממים, את הרי צפ"ת ונופים אחרים, המשילים קליפותיהם ומשתנים תדירות.)

האובייקט, שיהווה ציור עתידי, מותקף מכל זווית ראייה אפשרית. נראה, שגת רוצה לחדור לגרעין הוויתו ולכבוש אותה. גרעין זה משתנה, אבל נר כבד עם השתנות הלך החשיבה ותפיסתו של האמן עצמו.

המכחול הקפדני בתחילה משתחרר בהדרגה עד לשיאים של „פראות", שבם דומה שאין יד הצייר שלטת יותר והקווים המעצבים את תבני הציור מרצרים ועושים על משטח הבד כבשלהם, לקראת סוף החיים המראות מתרככות ומפנה מקום לדרך הבעה נקיה יותר, פשוטה, סדירה ואפילו „תמימה" במידת מה.

הרוממים, שעמדו תמיד על ארץ חלון פתוח למרחבים אוורירים — גדלים על חשבון החוץ. יתר על כן, לפעמים נוצרת מעין „קטיעה" מלאכותית שלהם או של חלון הראווה.

המעגל נסגר. גת חוזר לפיגורציה בהירה, אבל אינה וירטואוזית ומתוחכמת כמו בראשיתם של דברים, אלא עוטה רוח ענווה, לובשת פשטות שבאה תמיד אחר שהושגה מורכבות גבוהה.

אליהו גת מוריש לבאים אחריו שיעור בעל ערכיות רבה. היתה לו דרך ייחודית לו, הוא לא סטה ממנה, הוא לא ניסה להיות „בתוך העניינים", הוא לא היה מוחצן ושם רגש יתר על העשיה עצמה — הכרים הם הוכחה לכך, שהיד, הראש והלב עבדו כחידה אחת הרמונית."

ניתן יהיה לסכם בכך,ש גת פנה לחושים הראשוניים, לאינסטינקט הבריא היודע לענות לגרויים בצורה ישירה, אבל גת פונה אף לשכלתנות, לאותו תחום חשוב, העונה על צרכי הרציה. ההגיון הממונה על בנית קומפוזיציה סדירה ולבסוף הוא גם פנה לתחום האינטואיציה היצירתית, שמעניקה את המשמעויות שמעבר לנראה ונוגעת בהיבט הנסתר, ומעבירה רחשי נפש ואווירה המובילה לאווירה המסויימת.

הצופה חודר לתוך בטן האדמה ויונק מכוחה. פולט אל תוך האברים המשוקים של הנשים ונכנס לתוך טור גופן ובסופו של דבר הוא גם נע בין תחום החיים לתחום האמנות. החלונות בציור קושרים בין פנימיות הבית לבין החוץ, בין הסובייקט הרואה שהוא האמן — לבין האובייקט הנראה, — בין הווית הטבע להווית האמנות כשתי דיסציפלינות נפרדות.

מן הראוי שמוזיאון תל־אביב, עיר מגוריו של האמן, יטול על עצמו את התפקיד המכובד לערוך לאליהו גת תערוכה רטרוספקטיבית.

הצגה

במקום בית־ספר

„על מבנה האטום" — ט.ד.י. הפקות

מאת יוסי ונונו

לפני מספר חודשים התבשרנו על הקמת של המחלקה לתיאטרון לימודי של ט.ד.י. הפקות. החידוש הוא בכך שמשרדי הפקות פרטי מקים מחלקה מסודרת לתיאטרון ונושאי ההצגות שאובים, באופן ישיר, מתוכניות הלימודים בבתי־הספר. אחת ההצגות הראשונות שהפיקה המחלקה נקראת „על מבנה האטום" — הצגה בתנועה, העוסקת באופן ישיר בחומר הלימודי הקשור למבנה האטום, לחלקיקיו ולקשרים הנוצרים בין אטומים שונים (כתבה רותי קנר יועץ מדע ד"ר יוסי צפריר, תנועה ובימוי — נועה לב ורות קנר).

הטכסט עצמו הוא החומר המדעי. מה שיכול להפוך את כל העניין לדי משעמם. ההתרחשות הבימתית אמורה לספק את העניין. חלקיקי האטום מיוצגים על־ידי כדורי משחק צבעוניים והאטום השלם והחומרים שנוצרים מהתקשרויותיו מיוצגים על־ידי חמישה שחקנים. כך למשל, מיוצג היוד על־ידי שתי שחקניות הלבושות סגול ונעות כאילו היו בתצוגת אופנה. הפחמן מיוצג על־ידי שחקנים הלבושים שחור, והתקשרויות בין פחמנים הופכות לריקוד הורה סוער. הקטליזטור הופך לשדכן המנסה לחבר בין שני גאזים. כשהוא מצליח, הופך החיבור לטכס חתונה כשר למהדרין. כל העסק מלווה מוסיקה (של עמוס טרומפר) המנוגנת מעל הבמה על־ידי נגן המשתמש בכלים שונים ומנסה לתת את האפקט השמיעתי של מה שקורה על הבמה. מצד שני, מוצב רמקול המשמש את השחקנים בהסבר המילולי מדעי של המתרחש על הבמה. יש אפילו אקטואליה: בהסבר על פיצוץ האטום מופיעה אחת השחקניות עם כתובת על כף ידה, ראו מקרה אנונו. מעניין מה יחשבו מנהלי בתי־הספר.

אם הבנתי נכון, ההצגה הזו ממחישה את כוונות היוצרים של התיאטרון הלימודי, היינו טכסט לימודי מלווה בהתרחשות בימתית שאמורה להמתיק את הגלולה המרה של הלימוד הפרווטלי. מי שלא לומד בבית־ספר יקבל את זה בתיאטרון.

משתתפים: תמי קליין, דורון ליניק צופית שסאן, כץ ועמנואל חנון.

„על מבנה האטום" – להמתיק את הגלולה. בתמונה: דורון ליניק

קולנוע

ממלא מקום

„מחלון חדר המיטות" — בקולנוע „רב חן", בתל־אביב

סטיב גוטנברג ואליזבט מקג'וון – ב„מחלון חדר המיטות"

מאת יעל ישראל

בסרטו של אלפרד היצ'קוק: „חלון אחורי" מגלה הגיבור, עיתונאי המרותק למיטה, משום שרגלו מגובסת — רצח בחלון ממול. עדים לא רצויים מסוגו, הם זוג הנאהבים החשאיים מהסרט „מחלון חדר המיטות".

בעיצומו של ליל אהבה נרגש הם עדים לניסיון אונס ורצח בגן מול ביתם. התערבותם ממלטת את הפושע הפסיכופט. אך למחרת הם שומעים על רצח נערה אחרת, לא רחוק מביתם. לו היו זוג נאהבים רגיל, נשואים או סתם חברים, יכלו לגשת למשטרה בפשטות ולמסור את עדותם לתפוס פסיכופט מסוכן שכבר רצח באכזריות כמה נשים, אבל הם נמצאים בבעיה. האשה נשואה למעביד של הבחור. היא לא יכולה להרשות לעצמה שהפרשיה תתגלה לבעלה. הבעיה היא שהמאהב ובעל הדירה לא ראה בדיוק את מה שהתרחש במקום הפשע, מפני שכאשר הגיע לחלון הפושע כבר נמלט. מי שראתה את פני הפושע בבירור היא אהובתו הנשואה. אם תלך למשטרה תסגיר באותה עת גם את סודה.

„מחלון חדר המיטות" הוא מותחן מותח מסוג המותחנים המותחים עד כדי מריטת עצבים. הוא חושף את כל המידע, אבל בצורה סלקטיבית, בטכניקה היצ'קוקית החושפת בכל פעם רק את הפרטים שיגבירו את המתח אצל הצופה. את הסרט ביים ועיבד לתסריט קרטיס הנסון על־פי רומן בשם „חערים", שכתבה אן הולדן. העלילה מזכירה עד מאוד את סרטי הפשע של היצ'קוק. הגיבור נחשד על לא עוול בכפו, ואנו יודעים שלא הוא ביצע את הפשע. כמו גיבוריו של היצ'קוק גם טרי (סטיב גוטנברג) הגיבור של „מחלון חדר המיטות", הוא גבר צעיר ומהוגן. אנו יודעים עליו הכל, מחבבים אותו, מניעיו גלויים בפנינו.

טרי הוא יאפי מצליח המטפס במהירות בסולם הדרגות במשרד הארכטיקטים. יש לו דירה יפה, הוא נאה, שנון, מבוקש, המניות שלו עולות בהתמדה ונפילת הבורסה עדיין איננה באופק. טרי הוא יאפי מארץ היאפים. הוא מנהל פרשיית אהבים חשאית עם סילביה, אשתו של הבוס (איזבל הופרט הצרפתיה).

סילביה היא סטראוטיפ של אשה פאטלית אפלה ואינטרסנטית, לבושה שחור צמוד ומסקי ושולפת ציפורניים אדומות ומחודדות. טרי נכבש בקסמיה החמקמקים. הוא אומנם רווק עליז וחסר דאגות, אבל בסך הכל דמותו מוסרית. יש לו מצפון חברתי עירני. וכאשר הוא מגלה למחרת ליל האהבה שמישהי נרצחה לא רחוק מביתו הוא מרגיש חובה להודיע למשטרה על נסיון האונס שאהובתו ראתה. כדי לא לסבך אותה הוא מספר לחוקרים את מה שראתה בלי לערב אותה בכל העניין.

מאותו רגע יסתבכו חייו של טרי. הוא נסחף לתוך מערבולת שתסבך אותו בתוכה כמו בתוך לבירנט מתוחכם, שממשיך את מסורת המותחנים ההיצ'קוקים. העלילה מסתבכת עוד ועוד, סוגרת עליו ולא נותנת לו מוצא ממנה. הוא עשה את חובתו האזרחית והמוסרית ולפתע מוצא עצמו כחשוד עיקרי בסדרת הרציחות הסדיסטיות. הסרט מומלץ לחובבי המותחנים מורטי העצבים.

תקליט

בודניק ...

מאת עופר ניר

אריק אינשטיין — „על גבול האור" (סי.בי.אס)

האמת, קשה היה לרוב מבקרי־הפופ, להתייחס לתקליטו של אריק אינשטיין באובייקטיביות הנדרשת, בגלל השיר ההוא, „עתונאי קטן". ההתקפה של אינשטיין, שקלעה לטעמם של רבים, הזמינה התקפת־נגד, כיסוח אלגנטי, או פחות אלגנטי של „על גבול האור". הכיסוח בוא־יבוא, אבל יש סיבה טובה ולא רק בגלל העוינות כלפיו, „על גבול האור" הוא תקליט לא טוב, לטעמי. אינשטיין הוא בהמשך המסע הפאתטי אל העבר.

בתקליט הזה, שבים ומגלים את חולשתו העיקרית של אינשטיין, הטכסטים, מצד אחד, הוא הולך ובוחר טכסטים של משוררים, אלתרמן ולאה גולדברג, מצד אחר, הוא שר את עצמו וזה נשמע אולי אמין מאוד, אולי זה משכנע את המעריצים בכנות הדברים — אבל זה לא טוב, נורא לא טוב. אפילו צלי מוהר, שהטכסטים שלו טובים בדרך־כלל, נסחף לרמה הנמוכה מאוד, ומביא את „שיר השירה", בעיבוד חופשי, יותר מדי חופשי, לשיר מפסקול הסרט „רומנטיקי". הדבר הטוב ביותר בקטע הזה, הוא יהודה פוליקר, המנגן בכלים יווניים, בחוקו ובגלמה.

הצרה עם אריק אינשטיין, שהכל צפוי בתקליטיו, הם נשמעים דומים כל־כך זה לזה. אין הפתעות, יודעים מה התפריט המוצע: קצת אלתרמן, הרבה נוסטלגיה, מנלכוליה, אפילו רחמים־עצמיים, פה ושם, אינשטיין הולך ומסתגר עוד יותר בקליפתו, חוזר אחורה עוד יותר, עד כדי כך שעל עטיפת התקליט מופיע תצלום שלו, קופץ לגובה (אלוף הארץ לנוער במקצוע זה), תצלום מטושטש, דוהה, כמו רוב השירים בתקליט.

אינשטיין הופך, עם השנים, למורגני שמרן, הזמר, שהכניס את הפופ לשפה העברית, חוזר אחורה, מה הוא רוצה בסך הכל? את הכוס החצי־מלאה. רוצה שלא יראו, ולא ידברו על החצי־הריק. בשיר „בודניק", הוא אומר „אתה קצת בודניק ואתה מעצבן וכל הזמן אתה רואה רק רע" מזכיר משהו יותר מדי מוכר.

אבל גם בתקליט הזה יש כמה הפתעות קטנות, מלבבות, כמו קטע־קישור „בין שתיים לארבע" ב„עוף גוזל" הישה, ניצוצות קטנים של הומור, אנושיות, רגעים פרטיים, עד שהוא תופס את הפוזה של מטיף־בשער, למען הכוס החצי־מלאה והחיים היפים למרות הקשורות.

מחול

„תמר־ירושלים" — בשווייץ

„תה' יודע מי נמצא בניו־יורק" עם צבי גוטהיינר וגליה פווין, חברי „תמר־ירושלים"

זה שלוש שנים מתקיים מדי שנה בחודש נובמבר מפגש של רקדנים בציריך, שוויץ, שנועד להציג כשרונות חדשים ויצירות נסיוניות. השנה החליטה הנהלת המפגשים הללו להזמין, לראשונה, אמנים מחו"ל להתארח במסגרת „מחול נובמבר". הוזמנו צבי גוטהיינר וגליה פווין, רקדני להקת „תמר ירושלים". הם יופיעו בדואט מאת צבי, ושמו „תה' יודע, מי נמצא בניו־יורק?", למוסיקה מאת סקוט ג'ונסון.

מכל מקום, צבי וגליה (וכן נועה דר, עמוס פנחסי, חברי הלהקה, כבר אינם נמצאים בניו־יורק, שם עבדו בשנים האחרונות, אלא בירושלים, בסטודיו החדש והמרווח של הלהקה ברוממה. הם מכינים את תכניתם הראשונה, שבכורתה תתקיים בתיאטרון ירושלים ב־3 בינואר 1988.

הדואט, שצבי וגליה הכינו עוד כהיותם באמריקה, הוא בעל מבנה של „פא־דה־דה" קלאסי: דואט סוער למדי על יחסי גומלין והתרכזות נרקיסיסטית של כל אחד בעצמו — סולו לרקדנית סולו לגבר וסיום משותף.

התנועה עצמה יש בה יסודות ריאליסטיים, של התבוננות, של תגובה על הפרטנר, ומצד שני תנועה מסוגננת, כמרצת הורה. מחול נאה המבליט את הנוכחות הבימתית החזקה של השניים, אפילו בתנאי־סטודיו, ללא תאורה ושאר אמצעים בימתיים.

ההזמנה לשווייץ כרוכה גם במתן שיעורים שם במשך שבוע. כעבור שבוע ישובו השניים על מנת להמשיך ולעבוד בבית הסטודיו של הלהקה. המעלה במתחיים בשם ברוממה.

גיורא מנור

תיקון טעות

שם ההצגה — נושא כתבתה של חנה רוזנטל „אונס באישור המשפחה" — הוא „שיטת אורייה", הצגת הדגמה לשיטה. המחזה מבוסס על הסיפור „קריעה" מאת ברכה סרי.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מצפה רמון
הודעה
לפי סעיפים 149, 151, 265 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזאת הודעה בהתאם לסעיפים 149, 151, 265 לחוק הנ"ל כי הוגשה תכנית להיתר בניה ע"י שלמה שטרית ברח' נחל חוה 4 גוש 39590 חלקה 57 בקשה להתרת תוספת. הקלה ניצול בניה — 48.5% במקום 45% המותרים. תיק לפי ת.ב.ע. 2/114/03/27.

כל המעונין והרואה עצמו נפגע ע"י אישור ההקלה הנ"ל, יכול לעיין בתכנית במשרד מהנדס המועצה המקומית, בשעות העבודה הרגילות, ללא תשלום ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה, תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.

שמואל כהן, יו"ר הועדה המקומית

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת / מתאר מקומית מס' רח/מק/3/800".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3703 חלקה 235, רחוב סמילנסקי.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי באזור מגורים 6 לאזור מגורים א'.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3447 התשמ"ז, עמ' 1546 ובעיתון בוקר דבר מתאריך: 23.3.87 ובעיתון ערב חדשות מתאריך: 23.3.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך: 23.3.87 בשפה העברית. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
10.11.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממחסן במרתף למשרד למקצוע חופשי לתקופה של 5 שנים ברחוב בוגרשוב מס' 28 גוש 6908 חלקה 18, תיק בנין 3/0026־028
בקשה מס' 2/285

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כססי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב—יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה
אילת
הודעה עפ"י סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה למתן אישור לשימוש חורג חריגה מתכנית מתאר מס' 101/03/2, אזור מע' 8.

מהות הבקשה — בקשה לאישור שימוש חורג להקמת כפר יענים בשטח של כ־30 דונם.

המבקש — חב' כפר יענים אילת בע"מ.

כל המעונין לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מענין החריגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן,
יו"ר הועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי
באר־שבע
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר־הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 104/03/5 שינוי מס' 29 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי:
שינוי חלק מחלקות 97,98,99 משטח לתעשיה לדרך, שינוי חלק מחלקות 100 ו־99 משטח לתעשיה לתחנת דלק ושרותי דרך.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכניה: 66,700 מ"ר גוש: 38065 באר־שבע.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3317 מיום 30/3/86 עמוד 1665, השינוי האמור שבה — הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע. כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
נתניה

ניתנת בזה הודעה ע"פ סעיף 139 (149) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה (1965) כי הוגש לאישור הועדה המקומית תשריט לאיחוד החלקות 38, 78 בגוש 8231, הנמצאות ברח' גולומב ומיועדות למגורים, בסטייה לתכנית מפורטת נת/269 שפורסמה למתן תוקף בי.פ. 1297 מ־4.11.43 ולתכנית מפורטת נת/1/297 שפורסמה למתן תוקף בי.פ. 1000 מ־21.3.63. הסטיה היא בין השטחים שבתשריט ובמפת גוש של אגף המדידות לבין אלה שבתכניות מפורטות בתוקף. שטח החלקות המאוחדות, ע"פ תשריט ומפות גוש של אגף המדידה הוא 625.0 מ"ר.

שטח החלקות המאוחדות ע"פ תכניות בנין ערים בתוקף הוא 654.0 מ"ר.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה המקומית בשד' וייצמן 4, חדר 107 בימים ושעות קבלת קהל.

התנגדויות אפשר להגיש במשך 15 יום מיום פרסום הודעה זאת. מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה — רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן — „החוק")

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובנייה רעננה (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להיתר בנייה בגוש 8981, חלקות 55, 54, 27 — רחוב החרושת, איזור תעשיה רעננה, הוגשה לוועד מקומי בקשה לשימוש חורג להיפר קראוס באיזור תעשיה לתקופה של 5 שנים לפי תוכנית רע/62/1.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולטמן — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובנייה

טלוויזיה

08.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט. 08.03 שעת כושר. 08.15 אורחות ז"ט – העיתון וכו. 08.40 ראשית הקריאה – בלי מודות – ס"ע. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 הסבתן מפטט ד' – פירוק לגורמים. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך – רגעעם דודלי – איפה המפתח וכו. 11.00 ערבית מדוברת – ד"ה' – הריה. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת – בעיר ובעמק וכו. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 תלמוד – שניים אוחזין – משנא 2 וכו. 13.00 ג'יאוגרפיה כללית – ד"ט – הרי געש. 13.30 אנגלית יא־יב' Hello Isreael 13.45 צרפתית New Israelics – העשרה. 14.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט. 14.05 מגע בהיר איטי 1 – התפתחותנו מלידה עד מוות: ביקור בסנייה. מאמר „מוקין" את מארק ומסביר מדוע מתקטס העור. 14.35 קטים קסם – תוף הים. 15.00 קשר משפחתי – עירן בן 7 כתב מכתב לתכנית „קשר משפחתי" על פחדיו בלילה. משפחת קפטן מסוחחת עם זווית אברמסון. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים פניות למועצת הלול. 16.00 האסיר – פרק 5 – בחירות חופשיות – ה„אסיר" מועמד לבחירות לתפקיד מס' 2, אך נוכח לדעת שאפילו מועמד לתפקיד רם כל כך אינו זוכה בחופש דיבור. האם אלה בחירות דמוקרטיות או תעלול נוסף? האסיר מתבונן בכל המתרחש בהומור סרקסטי, כאשר הבחירות נערכות ומס' 2 הנוכחי מציע אותו כמועמד. 17.00 ערב חדש – מנחה: רפי רשת.

ערוץ 2

08.30 — שידור ישיר ממשפט דמיאניוק. 17.30 — שמש קטנה — סידרת הנפשה (6). 18.00 — סרט קולנוע. 19.30 — תקציר משפט דמיאניוק. 20.00 — העולם סביב לנו — סידרה תעודית. 21.00 — סוף 2.

עידית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
87/163

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר רני בסה הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 164 חלקה 67 ברח' עוזיאל בירושלים דהיינו הקלה במספר הקומות 5 קומות (7 מדורגות) מעל הקרקע הטופ' באמצע הבנין במקום 3 קומות מותרות והקלה באחוזי הבניה של המוסנים בשעור של 0.79% מעל 6% המותרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 21, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.

אברהם כהילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„הדרים"
הוד־השרון, דרך רמתיים 36, טל' 052־21178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה לבנית מבנה מגורים דו־משפחתי ברחוב הגשר בהוד־השרון בגוש 6442 חלקה 112 על־ידי וילנצוק זאב וטלי ובקר נתן ואורנה והמהווה חריגה, היינו: תוספת שטח בניה בשעור כ־3.4% במסגרת 6% שמתיר החוק לאשר כהקלה.

כל מעונין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבנינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
אילת
הודעה עפ"י סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה להתרת הקלה בנכס, גוש 40076 מגרש ד'/217 שכונת גנים.

חריגה. מת.ב.ע. מפורטת מס' 138/03/2. מהות ההקלה: בנית קוטג'ים בחריגה של 6% מעל המותר. שם המבקש: עמותת שאשא חברים.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לועדה המקומית בעירית אילת רח' חטיבת הנגב 5 תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן,
יו"ר הועדה המקומית

רדיו

05.45 פרקי אבות. 05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 06.00 אות פתיחת השידורים. 06.05 אוניברסיטה משודרת – תורתו של הרב קוק – המגמה המוסרית של ההווה. מרצה: פרופ' יוסף בן־שלמה. 06.30 „מוקדם עין" – החדשות הראשונות של היום – עם סגינה בת־צבי. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל – שעת אקטואליה יומית עם מיכה פרידמן, אילנה דיין ויעל דן. 09.05 „אילה בוקר" – עם אלי ישראלי. 10.05 „מוסיקה" – עם אורלי יניב. 11.05 „בכן לעכשיו" – עם רפי רשף. 13.00 מבזק ידיעות. 13.05 „אחר אחר" – להיטים עבריים עם שירה גרא. 14.05 „רדו יומי" – עם דני קרמן ודובי לנץ. 15.05 „שירים לתג" – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" – עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר. 18.05 „אתם תקראו לי מרסל" – חמש עשרה שנה למותו של סגן אלוף מרסל טוביאס ז"ל עורך: בני עורי. 19.00 מבזק ידיעות. 19.05 „שירים מכאן" – שירים עבריים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 „ספרים רבותי ספרים" – המגזין הספרותי של גלי־צה"ל. עורכים: ויטי סתוי וציפי גודגרוס ושה"ח. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת – תורתו של הרב קוק – המגמה המוסרית של ההווה. מרצה: פרופ' יוסף בן־שלמה. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" – שירים שהחברה אוהבים. עורך: מאיר לחואני. 23.05 „עשרים וארבע – היום שהיה" – עם ירון וילנסקי. 23.55 „שירת הצות" – עם עזרא דלומי – מזכיר קיבוץ ראש הנקרה. מפיקה: רווית שמעוני. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני – תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.00 מבזק ידיעות. 02.05 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר – שירים עבריים.

שידורי 2

19.05 „רדיו רדיו" – עם יואב קוטנר. 20.05 „צעד וחצי" – תוכנית מיוחדת לקראת פתיחת משחקי הליגה בכדורסל. 21.57 הודעות לחיילים. 23.05 „הכל זורם" – ג'או – עורך ומגיש: דובי לנץ.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
אסתר: חציר 5, 7.15, 9.40 אורלי: ריקוד
דיזנגוף 1: 7.15, 9.30 בדיזנגוף: ללא מוצא
4.30, 7.00, 9.30 גת: בוקר טוב
כבולוניה 3.15, 6.15, 9.15 גורדון: קונסטנס
7.00, 9.30 דקל: רוקסאן 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: הבלתי משוחדים 7.45 הוד: בלא נשים 5, 7.15, 9.30 התחיה הישראלית:
הקוסם מארץ עוץ 10.30, 16.00
האחים מארקס במירוצים 21.30, 24.00
לימור חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: בית האמיצים 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30 סינמה 1:
השוטר מבברלי הילס 5, 7.15, 9.30 סינמה 2: משפחת המלוכלכים 5, 7.15, 9.30
פאר: יופי של חטא 5, 7.30, 9.30 פאריס: לא יכולה בלי זה 12, 2, 7.15, 9.30 רב־חן:
חן 1: מחלון חדר המיטות 5, 7.30, 9.30
חן 2: מטאל ג'אקט 5, 7.25, 9.45
חן 3: המכשפות מאיסטוויק 11, 2, 4,
7.40, 9.45 חן 4: חנות מעבר לפינה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: הפורצת מסן פרנציסקו 11, 2, 5,
7.30, 9.40 שחקו: הבלתי משוחדים 4.30
7.00, 9.30 תל־אביב: המקצוען (2) 5, 7.15
9.30 תכלת: את, אני והמהפכה 4.30, 7.00
9.35 לב 1: המשפחה 2, 4.30, 7.15, 9.30
לב 2: גברים גברים 2, 5, 8, 10.00 לב 3: נרדפי החוק 2, 5, 8, 10.00 לב 4: מגדל הרבורים 2, 5, 7.30, 10.00

רמת־גן

אואזיס: מי הנערה הזו 4, 6.40, 9.30 לילי: יופיו של החטא 7.15, 9.30 ארמון: האלמנה השחורה 5, 7.30, 9.45 רב־גן:
גן 1: מחלון חדר המיטות 5, 7.20, 9.40
גן 2: מטאל ג'אקט 5, 7.20, 9.40
גן 3: המכשפות מאיסטוויק 6.15, 9.15 גן 4: הפורצת מסן פרנסיסקו 5, 7.30, 9.40

ירושלים

אוריון: טיפול נמרץ 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: מי הנערה הזו 4.30, 9.15 בית אגרון: היפהפיה והיהלום 16.30
להתאהב 18.00
הדולר ומור 20.00
פינק פלויד — החומה 21.45 כפיר: ללא מוצא 4.00, 7.00, 9.30 אורגיל:
החנות מעבר לפינה 4.30, 7, 9.15
מישמש: הבלתי משוחדים 7.00, 9.00
סמדר: חליפת ערב 7.00, 9.30 הבירה: סנור לרגל שימצים אוריון אור 1: יופיו של החטא 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: משפחת פלורד 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: קומנדו אמריקאי 4.30, 7.00
אור 4: חימו מלך ירושלים 9.00 אור 5: לא שם זין 4.30, 7.00, 9.00
עדן: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים: ז'אן דה פלורט 18.45, 21.45

חיפה

אורה: ההתגנבות 4.30, 7.00, 9.15 חן 1: מטאל ז'אקט 4.30, 7.00, 9.00 עצמון 1: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15 עצמון 2: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.15 עצמון

3: השוטר מבברלי הילס 2 4.30, 7.00
9.15 רון: המקצוען 2 4, 6.30, 9.00 אמפי: קינוח הולנדי 4.30, 7.00, 9.15 אורלי: המשפחה 6.45, 9.15 קרן אור המחודש: לא יכולה בלי זה 7.00, 9.15 פאר: מחלון חדר המיטות 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: לו הייתי כאן 5, 7, 9.15 סטודיו: גבר מאוהב 5, 7, 9.15

חולון

מגדל היחידה: לפשעים חמורים 5, 7.15
9.30 מגדל: מי הנערה הזו 6.00, 9.00
ארמון: נשיקה ארוכה 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: משפחת פלורד 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: היחידה לפשעים חמורים 5.00,
7.15, 9.30 מלון דניאל – האוריטוריום
א, ב, ג' – אני והחברה 7.15, 9.30

באר־שבע

חן: הבלתי משוחדים 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: הבלתי משוחדים 5, 7.15, 9.30
היכל 2: מטאל ג'אקט 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: המכשפות מאיסטוויק 7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברל: רומא 10.00, 12.00

עפולה

מיטרון: השוטר מבברלי הילס 2 9.00

גבעתיים

הדר: הבלתי משוחדים 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: הבלתי משוחדים 7.30, 9.30 רון 2: צבע הכסף 7.30, 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 23.11
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 23.11 – בשעה 17.30
מרתון הגיטרות
ג'אז קלאסי פולק
בשעה 20.30
דואו רומנטי

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מזור — הגיבה רייק

חולון
אתרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב

ירושלים
כלה — המלך דוד 6

נתניה
מקסים — סלומון 2

פתח־תקוה
מיניפארם — שפרינצק 20

רמת־גן
רמת־גן — ביאליק 51

תל־אביב
הבימה — ריינס 17
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ב"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – עיניים
בקור חולים — ילדים, א.א.ג.
הדסה ע"כ — כירורגיה, אורטופדיה
משגב לדך — נשים
הדסה ה"צ — פנימית

מוקד קופת־חולים כללית

המוקד יפעל מידע טלפוני בימים א'–ה' ב': 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00
טלפונים: 03־433500, 03־433500
"יד ביד" – אוזן קשבת בטלפון "לילד ולנוער" – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243356
ת"א – (24 שעות) 226027, 241
חיפה – (11.00–20.00) 04־229488
גליל מערבי – 04־922222
"קו פתוח" לנוערים במצוקה
בימים ב' רות – טל' 222752.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער (24 שעות) 03־221680

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקהסת לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי השעה באשם טלפוני בלבד.
ריינגוף מנטור שפר 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294849, 03־283822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־673222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

פילוק מיטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111 לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022 עפולה — טלפון 065־93334 טבעון — 101, טלפון 04־951401 נהריה — טל' 04־823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767, שח"ל בגוש דן, טל' 03־5309845

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה' 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו' 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00,
17.00, 18.30, 20.00,
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00,
16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00,
11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30,
16.30, 17.30, 19.10
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30,
10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35,
16.35, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע יום אחרי חג בלבד.

בלי אהבות מהצד

מאת דוד בן ישראל

הידיעה הקפיצה אותי: „את האזרח הישראלי יונס אוסרוף (17), פצעו קשה בעת ניסיון לרוצחו, לאחר שחטפו אותו, על שהתיידד עם נערה יהודית" („העיר", 6.11.87).

פשע זה אינו נבדל במאומה מפשעי הנאצים נגד היהודים. מקרה בודד? לאו הוא חוליה בשרשרת. הוא נהיה אפשרי כחלק משיגרה שכזאת, באווירת המצעד הכובש של הכהניזם. הציבור היהודי והשלטון הישראלי אפילו לא גינו התנפלות זאת, ולמרות שזהות התוקפים ידועה, ועד כה עבר חודש מאז הפשע, „המשטרה חוקרת"...

קרנפי הפאשיזם רודרים ברחובותינו, בשווקים, בבתי־הספר שלנו, בכוחות המזויינים, בבית המחוקקים הישראלי, בממשלה, הם פועלים בגלוי, ברעש גובר והולך. הם גם מסתתרים מאחורי הופעה מאורגנת, או שהם מבליטים את עצמם, על מדיהם הצהובים ו/או השחורים. בקול רם הם מודים שרוצים להכניע את המדינה הזאת, את רוחה הציונית־דמוקרטית, בשביל להשליט עליה משטר טוטאליטרי, פאשיסטי וקלריקלי. בתנופתם הם מדביקים וסוחבים, כך שמדי יום ממש, גדל מיספר המתקרנפים, גם מתוך פחד וחשבון. ומה אנחנו עושים?... אנחנו מוסיפים לחיות לפי השיר „אני שוכב לי על הגב", אנו מתנצחים בקשר להליכה לבחירות: „מפ"ם עצמאית" — לאו, מפ"ם עם ר"ץ — לאו, מפ"ם עם מפלגת העבודה". אבל בסך־הכל כלום... עד היכן צריכה המדינה הזאת להתדרדר כדי שנבין שרק התלכדות כל שוחרי הדמוקרטיה במדינה תוכל לעמוד (אולי...), מול השיטפון העכור?

אין זה הזמן כעת לנפנף בדגל הסוציאליזם. יהודי הארץ, ככלל, ובמיוחד הפועלים, רחוקים מלרצות בחברה שיוויונית. עובדה זאת, בתנאים רגילים, לא היתה צריכה להרתיע אותנו, כי עצם המאבק למען רעיון מחנך אליו. אבל סוציאליזם — זה מה חסר היום לארץ הזאת?... האם האדמה הרועדת מתחת לדמוקרטיה הישראלית (או מה שהולך ונשאר ממנה), היא המורה לנו שצריך להמשיך ולבזבז את האנרגיה שלנו בוויכוחים חסרי ערך כיום, כמו: „האם של"י סוציאליסטית, או שמא לאו?" האם אין מספיק מהמשותף בין מפ"ם לבין של"י, כדי שנצא יחד למערכה? אבל, מה זה ייתן? מישהו יעדיף את כוחותינו המאוחדים על־פני הסוס הטרויאני של החרדות האנטי־ציונית? מצד אחד, הרי של"י אינה מעוניינת בנו... גם היא רוצה להיות פרימדונה. מהצד האחר, ברור וידוע שהמנהיגות והמימסד של מפלגת העבודה אינם מעוניינים בנו. הם שואפים ליצור לעצמם דימוי המתקרב לזה של הליכוד. לא ממניעים אידיאולוגיים, חס וחלילה, אך מתוך תקווה שכך יגרפו קולות.

נגיד שבהליכה עצמאית לבחירות — „אלוהים גדול" נקבל אפילו ארבעה מנדטים. למי זה ידוזו... מה נעשה אתם, שלא יכולנו לעשות מאז נכנסנו בשבי המערך, או מאז עזבנו אותו, דווקא כשהיינו חייבים להישאר בו?... או מצירים שנלך עם התק"ם... מה השפעתו על מפלגת העבודה, לאחר הבחירות, את זה הרי אנו רואים מדי יום. אם זאת הקונסטלציה, האם לא נלמד דבר מההיסטוריה?... מהפירוד בכוחות הדמוקרטיים בגרמניה, בטרם עליית היטלר לשלטון?... או בספרד, מול פרנקו?... האם נוסיף להשתעשע עד ליום הבחירות בפילפוליסטיקה אנרו־מפלגתית, או שנרשה לעצמנו להתפרק לרסיסים?... נכון עלינו, כמפ"ם, לשמור על המסגרת שלנו, כי המפלגה שלנו היא הכלי המשוכלל ביותר שיש לנו למאבקינו, אך לבדנו לא נגיע לשום מקום. ומפורדים, עוד פחות.

הנדרש, כרגע, הוא להקים „חזית ציונית־דמוקרטית", אשר באופן טבעי, מפלגת העבודה תהיה במרכזה, ואתה יהיה לנו נוח יותר להופיע כפני ציבורים פרוגלמטיים. ל„חזית" זאת יהיה מבנה משותף מינימלי, שחובה לנסחו בכמה שורות בלבד, שיתאים לכל מפלגה, חוג או אדם החרד לגורל אופיה הציוני והדמוקרטי של ישראל. כך שמלבד העבודה, מפ"ם, ושל"י יוכלו להצטרף אליה רפורמים, ליברלים, דתיים שפויים ואחרים. בשם חזית זאת נוכל לפנות בצורה משכנעת יותר אל המיעוט הערבי־הפלשתינאי החי במדינה, ולצפות שגם הוא יבין, שתמיכתו בציונות הדמוקרטית, רק היא תבטיח לו את הסיכוי לחיים דמוקרטיים בישראל.

טוב תעשה מפ"ם, לאחר שתלמד את הנושא, אם תכריז בהקדם על רצונה ללכת לבחירות הבאות במסגרת „חזית ציונית־דמוקרטית", תפעיל עצמה למען ארגונה. מהרגע שכך נופיע, וכך נפעל, גם לא יהיה לאף איכפתניק בקיבוץ הארצי הצורך לחפש לו אהבות מהצד...

קדיש תום

אווירת קדיש מקובלת בדרך כלל גם על חילוניים טהורים, אך קריאה ביקורתית בו תראה, כי אין לתוכנו כל קשר עם המת, אלא ציפיה לבוא המשיח והלל ללומדי תורה

מאת מנשה גפן

חיים אנו בדור של איבוד עשתונות, והדבר פוגע גם במורמים מעם. הנה הלך לעולמו אדם בעל שיעור קומה, אבא קובנר ז"ל, אשר זכה להערצתם של רבים.

ועץ מעברו המפואר כלוחם־פרטיזן היה בעל שאר־רוח, משורר, עסקן תרבות מבריק וגם איש ציבור. בהיותו חבר בקיבוץ השומר־הצעיר ומושרש בתרבות האירופית, היתה לו גם זיקה עמוקה למורשת התרבותית־היהודית, שידע את מקורותיו, (דבר שאינו נחלתם של רבים מבין המתחסדים והמצדדים בשימור המסורת היהודית בלי גישה ביקורתית, ושאינם יודעים להכר את הבר מתוך הפסולת).

לפני הסתלקותו הביע מישאלה כי ייאמר קדיש על קברו. יהיו אשר ישאלו, בתמימותם — מה רע בזה? במשך דורות היה הקדיש קשור בתודעת העם עם סתימת הגולל וימי זיכרון, ואפילו יהודים שאינם מניחים תפילין, אוכלים טריפות בכל ימות השנה ובפסח חמץ, מחללים את השבת בפרהסיה ועושים דברים המעוררים את זעמם ומארתם של האדוקים בדתם, היו באים לבית־הכנסת לומר קדיש.

בכך סברו, שהם מכבדים ושומרים את זכר הנפטרים, וזה לא עניין של „דת ודוגמא". אבל, אליבא דאמת, לא היה זה אלא נוהג אינרטי, פרי חוסר מחשבה וקוצר השגה, או סתם בורות. ומצד אלו שאינם בורים, נחשב הדבר כמיצוות־אנשים־מלומדה שאינה מפריעה ומניחה דעתם של קרובי המשפחה הדתיים, אף מצד אנשים מסויימים — התחסדות וצביעות.

אשר לבורים, הרי מצד אחד, אינם יודעים לקבוע עמדה בענייני אמונה, (מצד אחר) — הקדיש, הכתוב רובו בארמית, לא היה מובן גם לאלה שהבינו קצת עברית ופשוט לא ידעו מה הם אומרים, וסברו לתומם, כי הם אומרים דברים הקשורים קשר בל־יינתק למת, מה שאין לו כל שחר.

בפתיחתו של הקדיש נאמר: „יתגדל ויתקדש שמו הגדול, בעולם שברא כרצונו, וימליך מלכותו, ויצמיח ישועתו, ויקרב משיחו בחייכם ובימיכם ובחיי כל בית ישראל, במהרה ובזמן קריב". ובהמשך: „על ישראל ועל החכמים, ועל תלמידיהם ועל תלמידי תלמידיהם, ועל כל מי שעוסקים בתורה, אשר במקום הזה ואשר בכל מקום ומקום — יהא להם ולכם שלום מן השמים וכו'".

אם כן, לפנינו שני דברים: הראשון הוא הציפיה לבוא המשיח, והשני — הלל ללומדי תורה. ונתחיל מן הסיפא. הקדיש, שנוצר בימי הבית השני, שימש כעין סיום ללימוד התורה והיו אומרים אותו לפני תפילה בציבור ואחריה. לכך היה מיועד ותוכנו תואם את ייעודו.

אפילו אברהם הרהיב עוז

אשר ל„קדיש יתום", שהונהג רק במאה הי"ג לספירה — לפנינו שני דברים, שאין דעתו של אדם חילוני סובלת: א. חלקו הראשון הוא אנטיתיזה לרעיון הציוני, אשר כל עיקרו כי אין ליהודים לצפות לרחמי שמים שיבוא משיח ויגאלם אלא ליטול גורלם בידיהם ולהשתחרר מעול הגלות בכוחם וביוזמתם. ב. הרעיון היסודי באמירת קדיש על־ידי היתום הוא אמונתו של המאמין, כי „הצור תמים פעלו — אל אמונה ואין עוול" ואין להרהר אחר מידותיו, וכשם שמברכין על הטוב כן יש לברך על הרע, צידוק־הדין מתוך כניעה גמורה. בניגוד לקדמונינו שנמצאו ביניהם אשר התקוממו כנגד כל עוול, גם אם נעשה על־ידי אדון־כל המעשים. הן אפילו אברהם אבינו, שהמסורת הדתית מציגה אותו כאבי האמונה באל אחד — מספר עליו המיתוס המקראי, כי הרהיב עוז, בנפשו לשאול: „האף תספה צדיק עם רשע?" איוב אינו מהסס להתריס כלפי אלוהים בצורה חבוטה: „אחת היא; על־כן אמרתי: תם ורשע הוא מכלה", חבקוק טוען: „למה תראני און, ועמל תביט ושוד וחמס לנגדי..." [illegible]

פלגי, כהצביעו על האבסורד שבאמירת קדיש, מגלה עם זה, מידה רבה של תמימות, בקובעו, כי „אפשר ליצור עולם של סמלים, מינהגים וכללים, שיש בו הרבה מן המשותף, ושבכוחו להקהות את הניגודים בין המחנה החילוני והדתי. על רקע זה לא כל אמירה של „בעזרת השם" או איחולי „גמר חתימה טובה" צריכה להתפרש ככניעה למחנה החרדי (או כניצחון מצדו), אך היתה נוצרת שפה משותפת של סמלים היאה לאנשים החיים, לוחמים, שרים וקוברים יחדיו".

חבלים לא שמעתי מעולם תלונה מצד יהודים דתיים על כך, שאין החילוניים אומרים „בעזרת השם" או „גמר חתימה טובה". לא זה המטריד אותם, על כך לעולם לא יערכו הפגנות. מציק להם הרבה יותר שאיננו תולים מזוזות במפתחי בתינו, שאיננו מניחים תפילין, שאנו אוכלים טריפה ומחללים את השבת. אמירת „בעזרת השם" ו„גמר חתימה טובה" לא תרפא את ליבם הפצוע למראה חילול השבת. לא ישקטו ולא ינוחו כל עוד מקננת בליבם התקווה להשתלט, בכל הדרכים, אם לא על חיי היחיד החילוני ברשות היחיד, בביתו, הרי לפחות, ברשות הרבים.

הדרך היחידה למנוע את השתלטותם היא לעקור מליבם את התקווה הזאת, על־ידי התנגדות חמורה לכל פשרות להתערבות בחיינו ובמעשינו של אחרים. רק אם יווכחו [illegible] מציצותיהם, או בלית ברירה, ישלימו עם העובדה, שכל אחד יחיה לפי אמונתו ובלבד שלא יפריע לזולתו.

בין ההשקפה החילונית, המתבססת רק על מסקנות המחקר ההיסטורי ואינה מקבלת הנחות שאינן ברות הוכחה, לבין ההשקפה הדתית, שיסודה האמונה העיוורת בתורה מסיני, דבר לא יגשר. הגשר היחיד בין שני העולמות המנוגדים, הוא מציאת מודוס ויוונדי, אשר ייתן לדתיים לחיות באמונתם ולשאינם דתיים — לפי הכרתם ומצפונם.

● טניס

קאש זכה בטורניר יוהנסבורג

אלוף וימבלדון, האוסטרלי פאט קאש, זכה באליפות דרום־אפריקה הפתוחה ביוהנסבורג, כשניצח בגמר לאחר מאבק בן חמש מערכות, את האמריקני ברד גילברט — 6:7, 6:4, 2:6, 0:6, 1:6.

המשחק נמשך שלוש שעות, וקאש, בן ה־22, נטל פרס כספי בסך 46,400 דולאר.

קאש דורג ראשון באליפות זו וגילברט שלישי. בחצי־הגמר ניצח האוסטרלי את אלוף אשתקד, עמוס מנסדורף, שדורג חמישי, ואילו גילברט הכניע את אנדרס גומז מאקוודור, שדורג שני — 4.6, 1:6.

גראף־סאבאטיני בגמר

גמר טורניר ה„מאסטרס" לנשים בטניס, יהיה בין הדור הצעיר, הגרמניה שטפי גראף, בת ה־18, והארגנטינית גבריאלה סאבאטיני, בת ה־17.

גראף הכניעה את בת־ארצה, סילביה האניקה — 1:6, 4:6, ו־סאבאטיני ניצחה את הבולגריה מנואלה מאלייבה — 3:6, 6:4, 3:6.

בגמר הזוגות לנשים ניצחו נאווראטילובה ושרייוור את קילש ומוקובה — 1:6, 1:6.

מערב־גרמניה זכתה ב„סופר־קאפ"

נבחרת הכדורגל של מערב־גרמניה זכתה בדורטמונד ב„סופר־קאפ", כשניצחה לאחר הארכה את ברית־המועצות — 18:20.

בטורניר זה השתתפו שמונה הנבחרות הטובות בעולם.

עודד מכנס מרוצה מיכולתו במכבי נתניה

לאחר שהפצועים ישובו נציג רמתנו האמיתית

מאת יצחק ויסהוף

מכבי נתניה מזכירה העונה לרבים את עונות־השיא שלה בכדורגל הישראלי, ובמיוחד בעונת 1983 עם מוטל'ה שפיגלר כאשר היתה מכבי נתניה ועוד 15 קבוצות.

לאחר 11 מחזורי ליגה מוליכה מכבי נתניה את הטבלה הלאומית עם 5 נקודות יתרון על פני הקבוצה שבמקום השני — הפועל תל־אביב.

מכבי נתניה כבשה העונה 22 שערים — יותר מכל קבוצה אחרת בליגה. בחוד התקפת הקבוצה מככב הוותיק עודד מכנס, לאחר „גלות" במכבי פ"ת, מכבי ת"א והפועל חדרה.

עודד היה ארבע פעמים מלך־השערים בליגה הלאומית בכדורגל. העונה כבש רק שער אחד, אך „בישל" ארבעה מצבי־כיבוש לחבריו. זאת על־אף שלא פתח את העונה בהרכב ורק בשני המחזורים האחרונים הוא מופיע בין ה־11.

„מכבי נתניה היא כיום מעל לייתר הקבוצות מבחינת היציבות. נתניה עדיין לא הגיעה ליכולתה הטובה. רק לאחר שכל הפצועים ישובו נציג את יכולתנו האמיתית. כיום אנו יציבים אך לא טובים בכל מאת האחוזים".

מכנס סבור כי קבוצה שרוצה לאליפות זקוקה לספסל טוב וכזה יש למכבי נתניה: „כיום כשיש בעיות עם פצועים, מצליחים שחקנים אחרים לקום מהספסל ולמלא את מקומם. מצב זה בריא ביותר, גורם לתחימה על המקום בהרכב. מכבי נתניה התגברה והתוצאות נראות".

על עצמו אומר עודד: „אני מרוצה מעודד מכנס של עונת 1987. אני נמצא בכושר מצויין במשחקים האחרונים. אלו משחקים קשים, ועשיתי את שציפו ממני מעל־ומעבר. כיום אני משקיע יותר מאשר בעבר. ברור שאני רוצה להבקיע אך עובדה זו לא מפריעה לי במיוחד, שכן חשובה לי יותר ההצלחה הקבוצתית".

קארקה (2) ומאראדונה סחפו נאפולי לנצחון על טורינו 1:3

● ליגות באירופה

החלוץ הברזילאי קארקה חזר אתמול לשורות נאפולי לאחר שריצה עונש השעייה, כבש צמד בדקות 45 ו־90 וסייע לנצחון האלופה האיטלקית על טורינו — 1:3, במחזור ה־9 בליגה.

הקפטן דייגו מאראדונה פתח את מסכת השערים בדקה ה־4 בבעיטה חופשית. את השער לטורינו הבקיע: ג'יורג'יו בראסקיאנו, בדקה ה־79.

לנאפולי, בראש הטבלה, 16 נקודות, לפני מילאן (13), שהכניעה את אבלינו — 0:3. אותו מספר נקודות (13) יש גם לסמפדוריה, במקום השלישי, לאחר שסיימה בפירנצה בתיקו 1:1 עם פיורנטינה.

רומא, ללא החלוץ הגרמני רודי פלר, בגלל פציעה, הפגינה את אחד ממשחקיה המצויינים, כשגברה על אינטר מילאנו — 2:3. שתי הקבוצות שיחקו עם עשרה שחקנים כל אחת ברוב שלבי המחצית השנייה, בעקבות הרחקתם של אלדו סרנה מאינטר וג'וזפה ג'יאניני מרומא.

יובנטוס ניצחה בקושי את צ'סנה — 2:1, בטורינו, ומדורגת רביעית עם 12 נקודות, לפני רומא, עם אותו מספר נקודות. סרג'יו בריו כבש את שני השערים ליובנטוס ורוג'ירו ריציטלי הבקיע את שער הכבוד בדקה ה־86. דאריו סארנגין מצ'סנה נפגע בהפסקה מחויין, שעה שעזב את השדה. הוא נלקח לבית־החולים וסובל מהלם.

קומו ניצחה את אסקולי מהתחתית — 2:3. השבדי הבינלאומי דאן קורנליוסון כבש צמד.

תוצאות נוספות: וורונה — פסקרה 0:2 אסקולי — פיזה 2:2.

אייאקס — צוולה 4:6

עשרה שערים הובקעו במשחק ליגה בהולנד, בו ניצחה אייאקס אמסטרדם את צוולה — 4:6, אבל פיליפס איינדהובן ממשיכה לנצח, כשהשיגה את נצחונה ה־13 ברציפות, גברה על רודה — 1:2.

איינדהובן צברה את מלוא הנקודות — 26, הפרש שעריה הוא — 12:55.

אייאקס מדורגת שנייה, עם 21 נקודות מ־14 משחקים, ומקדימה בשתי נקודות את פיינורד רוטרדאם שניצחה בחוץ את וולנדאם 1:2. טוונטה אנסחדה הביסה את אלקמאר — 0:5.

ר. יאל וברצלונה ניצחו

האלופה והמוליכה בליגה הספרדית, ריאל מדריד, ניצחה במחזור ה־11 בסאבאדל — 0:2 ובדרכה הלכה ברצלונה, שגברה בסביליה על בטיס — 1:2.

לריאל, בראש הטבלה, 19 נקודות, ומקדימה ב־3 נקודות, את בת־עירה אתלטיקו, שהפסידה במגרשה לספורטינג גיחון — 2:1. ברצלונה מדורגת במקום ה־11.

דרבי — צ'לסי 0:2

במשחק־השלמה בליגה האנגלית בכדורגל, ניצחה דרבי את צ'לסי — 0:2, משעריהם של סטיב קרוס (53) וג'ון גרגורי (78).

נצחון לבוסטון

בוסטון סלטיקס גברה בליגת האנ.בי.איי. על ניו־יורק — בזמן נוסף 97:107.

תוצאות נוספות מהמשחקים אתמול: ניו־יורק ניקס — גולדן סטייט 91:99; אטלנטה — יוסטון רוקטס 94:104; קליבלנד — פילדלפיה 88:101; דטרויט — שיקאגו בולס 132:144; דנבר — לוס אנג'לס קליפרס 91:97; דאלאס — סאקראמנטו 96:103; סיאטל סופרסוניקס — וואשינגטון בולטס 103:124; סאן־אנטוניו — יוטה 119:120.

● כדוריד

ישראל הפסידה גם נגד פורטוגל

שרות „על המשמר"

נבחרת הכדוריד של ישראל הודחה אמש למקום האחרון בטורניר הבין־לאומי באוסלו, לאחר שנוצחה גם במשחקה האחרון על־ידי פורטוגל — 18:18, לאחר [illegible] במחצית.

היה זה משחקה הגרוע ביותר של נבחרת ישראל בטורניר. את השערים לישראל הבקיעו: [illegible]

אורי חבר מהפועל מטה אשר שלשום מנחית במשחק ונצחון של קבוצתו נגד הפועל קרית־אתא, שלום בליגה הלאומית בכדורעף (1:3)

(תצלום: יואל דוד־פריס)

מתח שיא לקראת דרבי הגביע בין הפועל ומכבי ת"א – הערב באוסישקין

דרבי ללא פייבוריטית

מיקי ברקוביץ סבור שלהפועל ת"א יש באולמו יתרון פסיכולוגי וטוען: היה צריך לערוך את ההגרלה שנית מאחר שמכבי והפועל ת"א היו חייבות להיפגש בגמר הגביע ● עמוס פרישמן: עלינו להיות רגועים ● במכבי ת"א חוששים ממרסר וטאונס ובהפועל ת"א ממאגי, ברקוביץ וג'מצ'

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

נצחון ויוקרה — שני גורמים אלה יעמדו הערב לנגד עיניהם של שחקני הפועל ומכבי תל־אביב, שיתמודדו ב־8 באולם הפועל ת"א, בשמינית־גמר גביע־המדינה בכדורסל.

לצלילי משרוקיותיהם של דוד רגן וראובן וירובניק יידעו שחקני שתי הקבוצות הבכירות כיום בכדורסל הישראלי כי הפסד במשחק הערב לא ניתן לתיקון והקבוצה המנוצחת תנשור מהמשך משחקי הגביע.

1800 צופים יגדשו הערב את יציעי אולם הפועל בצפון ת"א. כרטיס למשחק זה הפך מיצרך יקר־המציאות, ומחירו בשוק השחור עלה ליותר מ־300 דולאר. קונים רבים יש אך מוכרים אין. צופים שלא הצליחו לרכוש כרטיסים יוכלו בכל זאת לחזות במשחק שיועבר בשידור ישיר לאולם הסינרמה.

שתי הקבוצות ערכו אתמול אימונים מסכמים לקראת המשחק. מכבי ת"א ערכה, בנוסף לאימון הערב שלה, גם אימון־בוקר, ממנו נעדר המאמן רלף קליין. אימון זה הועבר ע"י עוזר המאמן ברוס ויקטור, והוא הרכז בקליעות בלבד. אחר־הצהריים ערכו שתי הקבוצות אימונים טקטיים ושני המאמנים — רלף קליין (מכבי) ומשה וינקרנץ (הפועל) — תירגלו את שחקניהם לקראת מצבים שצורת המשחק של היריב תכתיב.

מה אומרים הכוכבים על הדרבי?

מיקי ברקוביץ: האולם לא מרתיע

„התכונה לקראת המשחק עצומה. כל מה שמסביב זה מוריד וצבע. המשחק הערב הוא חשוב. מכבי משחקת נגד קבוצה טובה, עם מאמן טוב" — אומר קפטן מכבי ת"א, מיקי ברקוביץ.

„העובדה שהמשחק נערך באולם הפועל ת"א אינה מרתיעה אותי. בעבר שיחקה מכבי ת"א באולמות הרבה יותר גרועים. ברור שביד־אליהו היה לנו קל יותר לשחק. הערב יהיה הלחץ עלינו גדול. להפועל ת"א יש יתרון פסיכולוגי, אבל נעשה את המכסימום להצליח. עובדה אחת מפריעה לי. המשחק מתקיים בגביע־המדינה, בשלב שמינית־הגמר. אם אני הייתי עורך את ההגרלה הייתי מבצע אותה מחדש. הפועל ומכבי ת"א הן שתי הקבוצות הטובות בארץ. לשתיהן מקום בגמר הגביע. הן מכבי ת"א והן הפועל ת"א יסבלו מהפסד. הפסד אחת הקבוצות יכניס אותה לזעזוע. עלינו יכול הפסד להשפיע מבחינה פסיכולוגית לקראת המשחק נגד ברצלונה בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות ביום חמישי".

עמוס פרישמן: משימה קשה — ואפשרית

„קיים מתח בריא לקראת המשחק הערב. אנו מנסים להיות רגועים ככל שניתן. אין לי דרך מיוחדת להירגע. אני משתדל לא להתרגז ולנוח היטב" — מרגיש עמוס פרישמן, קפטן הפועל ת"א.

„השחקנים בהפועל ת"א מודעים לעובדה שאין אפשרות לתקן הפסד במשחק כזה. לנו ברור כי שתיים מהקבוצות הטובות בכדורסל הישראלי ייפגשו אחת מול רעותה. העובדה שמשחק זה ייערך באולמנו יתן לנו הרגשת בית. אינני מאמין שזה יכניס את מכבי ת"א ללחץ. היא שיחקה במגרשים הרבה יותר קשים מאשר שלנו. האולם לא יהווה לגביהם בעייה. אם מכבי ת"א תהיה טובה — תנצח. אם הפועל ת"א תגלה הגנה טובה ותשלוט במצב — הנצחון יהיה שלה. המשימה העומדת בפנינו קשה, אך אפשרית".

מוטי דניאל: הפועל – קבוצה מאוזנת

„משחק דרבי עדיין לא אומר לי כלום. לא התנסיתי בחוויה מעין זו" — טוען השחקן החדש של מכבי ת"א, מוטי דניאל.

„אני בטוח שבאולם יהיו רבים מאוהדי מכבי ת"א ולא נרגיש כאילו אנו במשחק־חוץ. איני מרגיש לחץ עלי או על הקבוצה. הייתי בטוח כי הלחץ יהיה הרבה יותר מאשר הוא בפועל. הלחץ הקיים הוא בריא. זה לחץ של קבוצה ההולכת לקראת נצחון. הפועל ת"א היא קבוצה טובה, ולדעתי המפתח לנצחון יהיה טמון ביכולתם של לאוואן מרסר ולינטון טאונס. יש להפועל ת"א קבוצה מאוזנת, אך אם מכבי ת"א תשחק כמו שהיא יודעת אין כל סיבה שלא תזכה בנצחון. אני מצפה מעצמי לעזור לקבוצה לנצח. בשביל זה אני משחק."

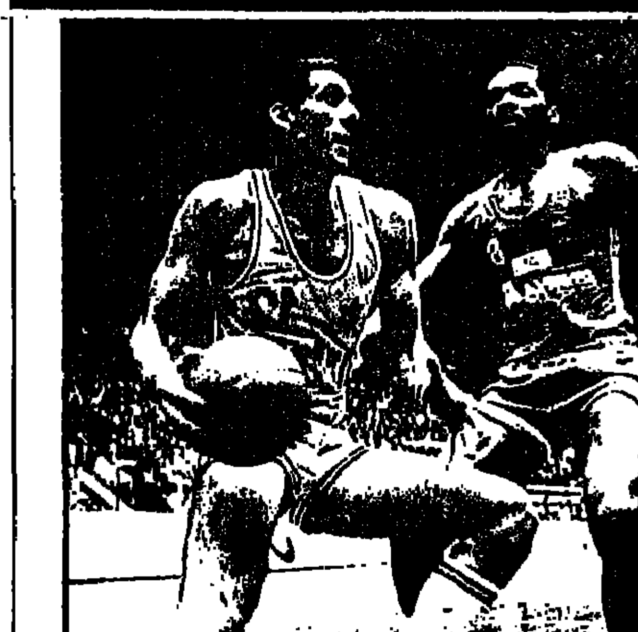
חיים זלוטיקמן: הרעש של התקשורת

התכונה לקראת המשחק היא בעיקרה של התקשורת, המתעסקת עם הדרבי כבר שלושה שבועות. כל פעם שמתראיינים נזכרים במשחק." — טוען כדורסלן הפועל ת"א, חיים זלוטיקמן.

„האימונים השבוע לא יעשו אותנו טובים יותר. הכל כבר ידוע. שתי הקבוצות ברמה פחות או יותר שווה. לפיכך קשה להתנבא. כל תוצאה במשחק אפשרית, ולא תפתיע. אני רק יכול לקוות כי הפועל ת"א תזכה בנצחון. הפועל מסוגלת לנצח. המשחק הערב הוא הראשון העונה ששתי קבוצות ממש שוות נפגשות. עובדה זו עושה את העניין במשחק. בהפועל ת"א הנצחון תלוי בלאוואן מרסר ובלינטון טאונס. במכבי ת"א הנצחון תלוי בקווין מאגי ובמיקי ברקוביץ, או בדורון ג'מצ'י. אם מאגי לא יהיה טוב — מכבי בבעייה. אני מצפה מעצמי להיות חלק מקבוצה מנצחת. אני מאמין כי ובקבוצה".

הפועל ת"א תפתח בחמישייה שתכלול את עמוס פרישמן, ג'ונתן דלזל, קארל אייזמס, לינטון טאונס ולאוואן מרסר.

מכבי ת"א תתחיל עם ווילי סימס, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי וקן בארלו. ייתכן שרלף קליין יעדיף לפתוח עם גבות במקום ברקוביץ, ואז יעלה גרג קורנליוס בחמישייה.

שחקני מפתח בדרבי הערב: דורון ג'מצ'י ממכבי ת"א מול לינטון טאונס מהפועל ת"א. בתצלום כששיחק בריאל מדריד

הנפלד הותיר את חולון מתוסכלת — 70:71 להגליל

מאת יוסי חן

כדורסלני הפועל הגליל־עליון, הפיינליסטים בגביע, זכו אמש בנצחון חוץ מצויין ברבע־גמר גביע־המדינה, בנצחם בסיום מלהיב ודרמטי את הפועל חולון — 70:71, לאחר שהוליכו במחצית — 42:45.

1500 צופים חזו בסיום המלהיב, בו שמטו החולונים נצחון לאחר שפריצות של ישראל אלימלך וג'ו דאוסן, לא הניבו נקודות. השניים החטיאו מתחת לסלים. דאוסן גם החטיא שלוש זריקות־עונשין.

חולון עלתה ליתרון שתיים וחצי דקות לסיום — 65:67, לאחר שהגליל כבר הוליכה בדקה ה־25 — 44:55. מרטין מהגליל השווה ל־67:67. בורמור הקפיץ את חולון — 67:69. מרטין השווה שוב — 69:69. ישראל אלימלך ניצל כדור־עונשין אחד מתוך שניים — 69:70 לחולון. אלימלך ביצע עבירה חמישית על נדב הנפלד המצויין, וזה ניצל את שני כדורי־העונשין — 70:71.

34 שניות נותרו. המתח בשיא. חולון ביקשה להשיג סל נצחון. בורמור ניסה להשיג סל של 3 נקודות שש שניות מהסיום, החטיא, הגליל השתלט על הריבאונד ושריקת הסיום מצאה את שחקני הצפון עולזים ואת החולונים מתוסכלים. הם היו „לוזרים" אמיתיים. היה זה נצחון שלישי של הגליל על חולון מפתיחת העונה!

חולון הסתערה בפתיחה, ובדקה ה־5 הוליכה 11:16. ברד ליף ונדב הנפלד המצויינים דייקו בזריקותיהם, ובדקה ה־12 כבר הוליכו שחקני הגליל — 22:25, ובהמשך 34:39 בדקה ה־18 ו־42:45 במחצית.

שחקני הגליל פתחו היטב את המחצית השנייה וקבעו 44:55 ואז חל רפיון במשחקם. במצב של 63:63, בדקה ה־36, יצא ליף בחמש עבירות, אך חבריו, ובמיוחד הנפלד, לא ויתרו וזכו בנצחון הגדול.

שפטו: טוד ורוניק ואסא קמינר.

לפני המשחק העניקו החולונים גביע למאמן הגליל, מולי קצורין, שאימן אותם בעונה שעברה.

● קלעו להגליל־העליון: הנפלד 21; ליף 14; פרימן 14; מרטין 14 ופליישר 8.

● קלעו להפועל חולון: אורנג' 16; בוגין 15 (כולן במחצית הראשונה); בורמור 12; דאוסן 11 אלימלך 10 וטרי 6.

אליצור נתניה הדיחה את בית"ר ת"א 81:96

מאת דוד מבר

אליצור נתניה העפילה אמש לרבע־גמר גביע־המדינה בכדורסל כשניצחה באולמה את בית"ר תל־אביב — 81:96, לאחר 32:48 במחצית. הנתנייתים יפגשו את המנצחת בדרבי התל־אביבי הערב.

אליצור הפגינה משחק שוטף מלווה בתרגילי התקפה מבריקים, ונראה שהתאוששה מההפסד הגבוה למכבי תל־אביב בשבוע שעבר.

חזה ויטמן הוכיח שהוא חיוני לקבוצה הנתנייתית, כשקלע 28 נקודות וקטף 9 ריבאונדים. קארל גברסון ריבן היטב, וקלע 24 נקודות, בעיקר בדקות בהן צימצמה בית"ר את התוצאה.

בית"ר ת"א, בהדרכת מאמנה החדש יאיר שרון, שיחקה היטב בדקות רבות, ובעיקר בלט מארק סימפסון, המצוי בכושר מצויין והיה הטוב במגרש. הזר השני, ג'ורג' מורו, היה חלש במחצית הראשונה, בה קלע שתי נקודות אך בשנייה התאושש, והוסיף למאזנו 16 נקודות. הוא נטל 9 ריבאונדים.

במחצית הראשונה היה יתרון אליצור ברור, לאחר שבדקה ה־7 — 13:13, נטלו חניכיו של המאמן צבי שרף את היוזמה, ובדקה ה־14 כבר הוליכו 20:37, ובמחצית 32:48.

לאחר ההפסקה השתפרו התל־אביבים וצימצמו את הפער בדקה ה־26 — 50:57, ובדקה ה־36 צומצם היתרון עד כדי 3 נקודות — 71:74. כל זאת בזכות סימפסון המצויין.

בארבע הדקות האחרונות נכנסו גברסון וויטמן לפעולה, וקלעו 22 נקודות לעומת 10 של בית"ר ת"א, ובסיום 81:96.

שפטו: שלום וולצר ואריק זילברברג. לעיני 400 צופים באולם ישורון בנתניה.

● קלעו לאליצור נתניה: ויטמן 28; גברסון 24; גולן 10; ליפשיץ 12; [illegible] 8 ויוסף 4.

● לבית"ר תל־אביב: סימפסון 31; מורו 18; גינזבורג 15; קולהאס 8; יעקבי 5; מוסקוביץ 2 וחוארד 2.

ויליאמס בחיפה

משחק נוסף בשמינית־גמר גביע־המדינה בכדורסל ייערך הערב ב־8 בהיכל־הספורט ברוממה כשהפועל חיפה תארח את אליצור נהרדור רמלה.

מאבק בין שתי קבוצות עקשניות. ארל ויליאמס, בראש חבריו מרמלה, ינסה למנוע מהחיפאים ניצול ביתיותם.

הפייבוריטיות ניצחו בארצית

המאבק המרתק בליגה הארצית, צפון, בכדורסל נמשך גם אמש, כשארבע הראשונות זכו בנצחונות.

הפועל איתן גבת הכניעה את אליצור קרית־אתא — 87:115 (בועז ינאי קלע 25 נקודות); הפועל נהריה הביסה את הפועל כנרת/עמק — 75:104; מכבי קרית־מוצקין ניצחה את הפועל קרית־שמונה — 68:89; ומכבי בת־גלים זכתה בכרמיאל — 56:80.

תוצאות נוספות בצפון: מכבי חדרה — הפועל עידוד/תבור 76:85 (אורי בראורי קלע 30 נקודות); הפועל בקעת בית־שאן — הפועל גרשמואל 68:68.

במשחק צמרת בדרום ניצחה אליצור קרית־יארה את מכבי רחובות — 88:94, משה אנגבי קלע 30 נקודות לקרית־יארה.

שאר התוצאות בדרום: מכבי פ"ת — הפועל גבעתיים 82:85; מכבי ראשל"צ — מ.מ. גבעת־שמואל 66:91; אס. רמת־השרון — הפועל רמת־גן 95:108; הפועל נס — הפועל באר־שבע 67:71; הפועל קרית־גת — אליצור ת"א/פ"ת 71:75 (בהארכה).

● [illegible] מובילת הליגה, עם 18 נקודות משמונה משחקים, לאחר [illegible] — 0:5.

ישראל נגד איסלנד בפתיחת טורניר־החורף לנוער

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל תחל את מעורבותה בטורניר־החורף המסורתי נגד נבחרת איסלנד, באיצטדיון ברמת־גן — כך נקבע אתמול בשיבוץ הבתים במשרדי ההתאחדות לכדורגל. נבחרת הנוער של ישראל שובצה בבית ב', יחד עם נבחרות שוויץ, קפריסין, הונגריה, פולין ואיסלנד, עמה תתמודד ב־27 בדצמבר.

למחרת תתמודד ישראל נגד שוויץ, באיצטדיון בכפר־סבא ולאחר־מכן עם הונגריה, באיצטדיון הפועל פ"ת; עם פולין בכפר־סבא ובסיום תפגוש את קפריסין ב־31 בדצמבר.

בבית א' ישחקו נבחרות ליכטנשטיין, מלטה, אירלנד, דנמרק, יוון ורומניה.

שתי הראשונות משני הבתים יתמודדו על הבכורה בטורניר.

בטורניר המקביל לנבחרות נערים תתמודד נבחרת הנערים של ישראל במשחק הראשון גם כן ב־27 בדצמבר, מול קפריסין, באיצטדיון בהרצליה.

יום לאחר־מכן ישחקו הנערים של ישראל נגד ספרד, ובמשחק השלישי מול רומניה.

בבית השני של נבחרות הנערים שובצו נבחרות יוון, מלטה, הונגריה ונבחרת הנערים ב' של ישראל.

משחקי־הגמר בטורניר הנוער והנערים יתקיימו ב־2 בינואר.

תא־שמע ומלכה יועמדו לדין

יוסי תא־שמע ושלומי מלכה, כדורגלני הפועל ירושלים, יועמדו מחר לדין בפני בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל לאחר שהורחקו במשחק־המגרת בליגה הארצית, נגד הפועל חולון, שלשום בקרית־היובל.

השופט עובדיה צבי מאשים בהרחקת את יוסי תא־שמע בפגיעה בחשקו ידיב ואת שלומי מלכה, שלא שיחק, בהעלבת השופט אחרי המשחק.

השופט אינו מזכיר שום אירוע בלתי־ספורטיבי במשחק ולכן לא יועמדו שתי הקבוצות לדין.

תקוה, יאני ומנחם שוחררו מאימון הסגל

מאת יוסף דובב

כדורגלני הנבחרת, שלום תקוה, יגאל מנחם ואלי יאני, יעדרו מחר מהמשחק הנבחרת מול שמשון תל־אביב בגלל פציעות.

בינתיים ימשיך המאמן הלאומי, מיליינקו מיהיץ' להתבסס על הסגל הרגיל.

67 אלף שקל למנחשי 14 בטוטו

10 משתתפים שניחשו 14 תוצאות נכונות בשבת בטוטו יקבלו 66,970 שקל כל־אחד.

240 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 1040 שקל כל־אחד; 2620 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 95 שקל כל־אחד; 19019 מנחשי 11 תוצאות נכונות, יקבלו 12.80 כל־אחד ו־98,186 מנחשי 10 תוצאות נכונות, יקבלו 2.20 שקל.

ברצלונה — סרגוסה 81:95

קבוצת ברצלונה, שתתמודד ביום חמישי ביד־אליהו עם מכבי ת"א בפתיחת בית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל, זכתה אמש בנצחון משכנע על סרגוסה, יריבת הפועל ת"א בגביע־קוראץ' — 81:95, לאחר 63:50 במחצית.

המשחק נערך בבית ב' בליגה הספרדית. לברצלונה הרבו לקלוע: נוריס 20 וסאבאודל 16. לסרגוסה: אורטיז 24.

בבית א' גברה ריאל מדריד על ברלונה — 82:89 (39:48). פרננדו מרטין קלע 27 נקודות לריאל.

טניסאי־השולחן כשלו

טניסאי־השולחן של ישראל לא הצליחו לזכות בפרסים בתחרות הפתוחה למשחקים הצעירים.

בתחרויות הקדם־אולימפיות שהיו בקארלסרוהה שבמערב־גרמניה השתתפו כ־80 שחקנים מהטובים ביבשת.

את ההישג היחיד רשם דייוויד קירזה, כשגבר על אלוף שוויץ, טיאירי מילר — 21:8. לאחר־מכן נוצח על־ידי ההונגרי היגיצ 0:3. כן נוצחו יוסי בוגן וצור הס.

שלושה ישראלים הודחו

● ג'ודו

הישראלי שוקי [illegible] ניצח [illegible] באליפות העולם בג'ודו, הנערכת באסן, עד 60 ק"ג. [illegible]

[illegible] יעל ארד נכנעה ליפאנית קאמקו מיומי ב„איפון". ארד נוצחה ב„איפון" גם על־ידי [illegible] מבלגיה, במשקל עד 56 ק"ג, ורדנה מגן המסירה, במשקל עד 52 ק"ג, נוצחה על־ידי המערב גרמניה [illegible] בנקודות.

שופטת ביטלה האישומים נגד בתי קולנוע שהקרינו סרטים בשבת בי"ם

„חוק העזר העירוני של ירושלים האוסר על פתיחת בתי עינוגים בשבת אינו יכול לעמוד מול הבחינה המשפטית ויש לראותו כמבוטל" — פסקה השופטת

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

„חוק העזר העירוני של ירושלים, האוסר על פתיחת בתי עינוגים בשבת, אינו יכול לעמוד מול הבחינה המשפטית ויש לראותו כמבוטל", כך פסקה שופטת בית־הדין לעניינים מקומיים בירושלים, ד"ר איילה פרוקצ'יה, בתביעת עיריית ירושלים נגד מפעילי בתי הקולנוע „אורנע" ובית אגרון.

אמציה קפלן, המפעיל של בית הקולנוע בית אגרון, ויצחק מזרחי, מנכ"ל חברת עזרא מילם בע"מ המפעיל את קולנוע „אורנע" בירושלים, הואשמו בכך שהפעילו בלילות שבת את בתי הקולנוע, להקרנת סרטים מסחריים, בניגוד לחוק העזר העירוני, האוסר פתיחת בתי עינוגים בלילות שבת לצורך מסחרי.

השופטת איילה פרוקצ'יה קבעה, כי יש לבטל את האישומים נגד הנאשמים וביססה את החלטתה על עקרונות חופש הדת וזכויות האזרח בישראל.

„איננו סבורים, כי חופש המצפון מוגבל לחופש המחשבה בלבד. אדם הנהנה מחופש מצפון, אין למנוע ממנו את הזכות להגשים את צווי מצפונו בדרך של פעולות", אמרה השופטת בפסק־דינה. השופטת המשיכה וקבעה בפסק־דינה, כי לכל אזרח, הזכות לחיות על פי השקפת עולמו באין מפריע, כל עוד אינו עובר על החוק ועל הסדר הציבורי. השופטת קבעה עוד, כי לא ניתן להטיל סייגים על חרותו של הפרט לפעול בהתאם למצפונו ודעותיו. הגבלה כזו יכולה להיות אך ורק על־ידי המחוקק הראשי, ולא על־ידי מחוקק המישנה, באמצעות חוקי עזר עירוניים.

עוד נאמר בפסק־הדין, כי שלילת האפשרות מהציבור הרוצה בכך לבחור לו את דרכי בילוי ומנו ביום השבת, פירושה התערבות באורח החיים ובחרות האדם, המעוניין לקיים את יום המנוחה השבועי על־פי טעמו וצרכיו.

בשולי דבריה קבעה השופטת, כי יש לכבד באופן הדדי את רגשות הזולת. באותה מידה שמכבדים את רגשות הדתיים, יש להתחשב באורח חיים חופשי, הנובע מהיעדר אמונה „ואל לו לאחר לנסות ולכפות על השני את דעותיו ואת אמונותיו שלו".

לאור העובדה, כי חוק העזר העירוני ניתן בחוסר סמכות והוא בלתי סביר, קבעה השופטת, כי אין מקום להשיב על האשמות שהועלו כנגד הנאשמים על הפרת חוק עזר והיא הורתה על ביטול האישום.

נצחון החוק והדמוקרטיה

בתגובה לפסיקת בית־המשפט אמר אתמול נחום סולן, ראש סניף מפ"ם בבירה, כי יש להגדיר את החלטת בית־המשפט כנצחון לחוק ולדמוקרטיה. „הוכח ללא צל של ספק שפעולות התרבות שיזום המטה המשותף בירושלים מתקיימות כחוק. ציבור חילוני וחופשי הצליח בדרך דמוקרטית של הפגנות וגיוס דעת קהל לשנות את פני המציאות בירושלים", אמר.

אתמול שיגר המטה מברק לראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ובו בקשה לקבל את פסיקת בית־המשפט כפסיקה עקרונית וליישם ללא עיכובים את דו"ח ועדת הרמן.

טלקס

● תחנות־רוח יספקו חשמל לגולן ולגליל

חווה ראשונה בארץ לתפקת אנרגיה מרוח מוקמת ברמת־הגולן בהשקעה של כ־2 מיליון דולר.

החווה תכלול עשר טורבינות שיפיקו 6 מיליון קוט"ש בשנה, שזו בערך צריכת החשמל הביתית של כל תושבי רמת־הגולן.

על־פי התוכנית תתחיל החווה להפיק חשמל בעוד כשנה והכנסותיה נאמדות בכ־400 אלף דולר לשנה.

חווה זו וחוות נוספות שיוקמו בגולן אמורות לספק את כל תצרוכת החשמל של הגולן והגליל.

יהודה צור

● מחקר על השפעות הטכנולוגיה על הפרט והחברה

פרופסורים ואנשי רוח מישראל ומגרמניה עורכים מחקר משותף בעל חשיבות בינלאומית על השפעת הטכנולוגיה והמחשבים על הפרט, החברה והסביבה, תוך השוואת האספקטים השונים בשתי המדינות.

החוקרים הגרמנים מתעניינים בעיקר בהתפתחות הטכנולוגית והחיים בקיבוץ בארץ. כך אמר נשיא אוניברסיטת מיינץ פרופ' קלאוס ביירמן, בעת קבלת פנים שנערכה לו בלשכת ראש עיריית חיפה, אריה גוראל.

פרופ' ביירמן בישר גם על חילופי סטודנטים בין אוניברסיטאות בגרמניה ובישראל לשם לימוד תולדות היהדות בגרמניה והחיים המדיניים והפוליטיים בישראל. הוא הגדיר את ביקורו כ„שלב נוסף בנירמול היחסים בין ישראל לגרמניה והידוק השותפות בין שתי המדינות".

קובי מגדל

● לחאד: להניף דגלים שחורים ביום העצמאות

„מן הראוי להניף ביום עצמאותה של לבנון דגלים שחורים, ולא דגלי הלאום, כל עוד נמצא על אדמת לבנון אפילו חייל זר אחד", כך שידר שלשום ה„קול הדרום" מפקד צד"ל, הגנראל לחאד, לרגל יום העצמאות ה־44 של לבנון.

לחאד ציין, שאין זה יום עצמאות אמיתי כל עוד נמצאים צבאות זרים על אדמת לבנון.

יהודה צור

סוכל קשר להוציא 100 מיליון דולר מבית המלוכה הסעודי

מאת זהבה מוס, כתבת „על המשמר"

קשר בינלאומי להוציא במירמה 100 מיליון דולר מבית המלוכה הסעודי בעזרת חברת נאמנות של בנק ישראלי סוכל לאחרונה על־ידי יחידה לחקירות הונאה במשטרת ישראל.

מעצרו של החשוד במעשה, דוד ציון רוטשילד, בעל דרכון אירי בן 40, הוארך ביום ו' האחרון ב־8 ימים בבית־משפט השלום בתל־אביב.

דוד ציון רוטשילד הגיע לארץ בדצמבר 86 וביקש לעשות עסקים עם מנהל חברת נאמנות של אחד מהבנקים הגדולים בארץ.

החשוד נהג להציג עצמו ברשימת תארים ארוכה, בהם כרזון שהינו נציג חברה למכירת דירות מגורים שמקום מושבה בארה"ב ואנגליה, כקונסול כבוד של זאיר בלונדון, כיועץ לקונגרס ולנשיא ארה"ב לעניינים בינלאומיים, כקונסול אירלנד בכוות, וכמועמד להיות שגריר אירלנד בארץ.

בפיו היתה הצעה שמנהל חברת הנאמנות לא יכול היה לסרב לה. הוא הסביר לו כי מדובר בעיסקה דומה להוצאת כספי הפטרו־דולרים ממדינות ערב המחפשות אפיקי השקעה חדשים. החשוד דיבר על סכומים בסדר גודל של 50 מיליון דולר כשהוא מבטיח לבנק רווח של פרומיל מכל הרווחים. הוא הציג בפני מנהל חברת הנאמנות אגרות חוב של החברה, אותה הוא ייצג לדבריו, בערכים של 10 אלפים דולר ו 50 אלף דולר, כשהוא מציע לחברת הנאמנות להחזיק באגרות, כנאמן ולאשר בטלקס ללקוחות פוטנציאלים, שאת רשימתם העביר למנהל, כי אכן האגרות בידיהם.

בכך למעשה ביקש הרזון להשתמש במוניטין הטוב של המוסד הישראלי שיאשר כי המדובר בעיסקה רצינית. ממנהל חברת הנאמנות, שמעל ללא אישור הממונים עליו הסכים לעיסקה ושלח טלקס כי בידיו הופקדו אגרות חוב שמועד פרעונן בשנת 2007 וכי על הסכום הנקוב תשולם ריבית של 6.5 אחוזים. לאחר האישור אמורים היו הלקוחות להפקיד את הכסף בסניף הבנק בארה"ב ולאחר ההפקדה אמור היה מנהל החברה שהוציאה את אגרות החוב לבוא לארץ ולחתום עליהן, כיוון שהן נמסרו לנאמנות ללא מספור וחתימה.

החשוד אף הפקיד בידי הבנק רשימת שמות של אנשי ביניים ובסוף הרשימה שמו של ערבי שנאמר עליו שהוא אחיו של יועצו של פאחד מלך סעודיה. אולם העיסקה נכשלה משום שאנשי הקשר לא הפקידו את הסכומים הנדרשים בסניף הבנק בארה"ב. לאחר מכן הציע החשוד עיסקה על סכום של 100 מיליון דולר למנהל חברת הנאמנות שלדבריו ערבים לה שני בנקים גדולים בארה"ב, „מיטשובישי" ו„מורגן".

באוגוסט 1987 ניסה חרזון רוטשילד להגיע לחסדר דומה עם מנהל סניף הבנק ברמת־גן, כשבפיו הפעם הצעה על סך של כמיליארד דולר. מנהל הסניף ברמת־גן לא התפתה להצעה וחחל בחקירה. לבנק התברר כי לא קימת כלל חברה למכירת דירות מנהלים מפוארות בכתובת שציין החשוד וכי שני הבנקים בארה"ב לא ידעו כלל על מעורבותם בעסקים.

המשטרה לא הצליחה עדיין לאתר את זהותו של האיש הטוען כי ברשותו גם דרכון צרפתי שתוקפו פג. חקירת הפרשה, שנעשית בסיוע האינטרפול, עדיין בראשיתה.

הבורסות בצל הגרעון בארה"ב

מאת אלחנן הורוביץ, כתב „על המשמר"

המסחר במניות התחיל אתמול במגמת עלייה, שנחלשה בהמשך, כנראה גם בהשפעת הידיעות על ה„אולטימאטום" החדש שניתן ל„הסכם קיצוץ התקציב" של ארה"ב עד 16 בדצמבר, עד תאריך זה צריך הקונגרס של ארה"ב לאשר את הסכם המשורה, שהושג ביום ו'. נראה, שהידיעות על ה„אולטימאטום החדש" ישפיעו היום על הבורסות בכל חלקי העולם.

בשוק המניות התל־אביבי עלו אתמול 127 שערים, בשעה שי־168 ירדו ו־135 נשארו בלי שינוי.

אתמול בלטה העלייה של מניות חיפושי נפט ב־2.84%, בעוד שמדד המניות הכללי ירד ב־0.08%, הכללי ללא בנקים ירד ב־0.15% וללא בנקים בהסדר ירד ב־0.18%.

באיגרות החוב ירדו השערים למדד ב־0.02% [illegible]

גלגלי הבורסה

עלה ב־0.23%.

בנק ישראל יציע היום לציבור סדרה נוספת של איגרות חוב צמודות למדד מסוג „שגיא" ל־6 שנים בערך נקוב של 40 מיליון ש"ח במחיר מינימום של 94%.

במסחר במניות בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 14 שערים, לעומת 5 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־1.5% בהסנות. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־2% בפטרוכימיים. המחזור הגדול ביותר היה 555 אלפי שקלים ביום המלח.

מדד המניות עלה רק בסיבוב הראשון מ־150.50 ל־151.37 וירד ל־151.27 בסיבוב השני ל־150.62 בסיבוב השלישי ול־150.12 במסחר הדו־צדדי אחרי הצהריים.

במניות המחזור שפריונן 1988 נעו עליות השערים בין 0.1% (המזרחי למוכ"ז) ל־0.9% (כללי). לעומתן נעו הירידות בין 0.1% (אי די בי א') ל־1.9% [illegible]. במניות השנתיות המנוחים נעו בין 11.75% (המזרחי ע"ש) ל־12.81% (דיסקונט א').

הפועלים ע"ש — 11.93%.

במניות ההסדר שפריונן ב־1988 עלו כ־0.1%: דיסקונט א' וכללי, לעומתן ירדו ב־0.2%: הפועלים למוכ"ז והמזרחי ע"ש. לפועלים ע"ש היה ביקוש, שסופק ללא שינוי בשער. תשואותיהן השנתיות נעו בין 9.16% (אי די בי מ"ר) ל־9.58% (המזרחי ע"ש). הפועלים ע"ש — 9.35%.

סה"כ המחזור בבנקים שבהסדר (89+88) — 2.3 מיליון ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה הספנות 05 ב־1.6%, לעומתה נעו הירידות בין 0.3% (הספנות 01) ל־1.8% (פי בי).

במניות התעשייות בלטה העליה ב־12.3% בהתכוף אופ'. עלו ב־10%: אילת, ערד, ח.ג.ל 5, מגל 1, תידון 1. לעומתן בלטה הירידה ב־10.1% במתכת סורס, ב־10% ירדו: אמבנים, מקש 5, ויטלגו 1 ולומיר 3.

סה"כ המחזור במניות ללא בנקים שבהסדר — 18.5 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות שערים עד 1.5% בצמודות למדד ב־100%, בצמודות ב־80% היו תנודות עד 1%. בסוג „ברירה כפולה" היו תנודות עד 3%.

בפלילים

סוכל נסיון להבריח 8 ק"ג הרואין מעקבה

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

שני אחים, סולימאן עייד בן 76 מדיר אל־בלח, וסולימאן עייד סאלם בין 52 מעקבה, נעצרו ל־15 יום בפקודת בית־משפט השלום באילת כחשודים בנסיון להבריח 8.135 ק"ג הרואין מעקבה.

השניים נעצרו לאחר מירדף לילי שנמשך כשש שעות בו השתתפו יחידות צה"ל והמשטרה.

ביום ה' בלילה גילה סיור של צה"ל סימני חדירה ליד גדר המערכת מצפון לאילת. התפתח מירדף לילי והשניים נתפסו כעבור כשש שעות לא הרחק מקיבוץ לוטן שבערבה, כ־30 ק"מ צפונית לאילת.

בחקירה הראשונית התברר כי השניים התכוונו להבריח סמים קשים למצרים.

בהליך הארכת מעצרם הודו השניים בפני השופט אמנון כהן בהברחת הסמים ואמרו שנפגשו בעקבה עם אדם שהציע להם להבריח את הסמים לנואייבה תמורת 1500 דינר. הם קיבלו את ההצעה ואף קיבלו מפרעה של 20 דינר.

לדבריהם, התכוונו לעקוף את אילת מצפון, לחצות את הערבה ולהגיע לנואייבה.

השניים הודו, כי גם בעבר חצו את הגבול, אך לא לצרכי הברחה. השופט אמנון כהן הורה לעוצרם, כאמור, ל־15 יום.

השחקן שרגא הרפז נקנס על גרימת נזק

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

השחקן שרגא הרפז נקנס ב־1500 ש"ח וחוייב לפצות את חברת הביטוח „ציון" בסכום של 500 ש"ח, לאחר שהורשע בבית־המשפט השלום בחיפה בגרימת נזק למשרדי החברה בחיפה.

התביעה טענה, כי ב־15 בנובמבר גרם הנאשם נזק במזיד כך שניפץ את שמשת דלת הכניסה לחברת הביטוח.

על־פי עיסקת טיעון חזרה בה התביעה מאשמת גניבת מוחה שיוחסה לנאשם בכתב־האישום ובעקבות זאת דחה השופט מרדכי הס הפעלת שישה חודשי מאסר על תנאי שהיו תלויים נגדו והאריך את עונש המאסר על תנאי לשנה החצי.

השופט אמר בגזר־הדין, כי התביעה עשתה מעל ומעבר בעיסקת הטיעון, „אך כדי לחסוך מזמנו של בית־המשפט לא אצא מגדרי שלא לאשר את העיסקה".

מנכ"ל חברות הוכרז לעבריין נמלט

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

יהושוע טרבלסי מקריית־אתא, מנכ"ל חברות לשירותי כוח־אדם, הוכרז אתמול בבית־משפט השלום בחיפה לעבריין נמלט, לבקשת שלטונות המס.

נציג מס הכנסה טען בבית־המשפט, כי טרבלסי חשוד בהשמטת הכנסות וניהול ספרי חשבונות כוזבים במאות אלפי ש"ח. לדבריו, חמק הנאשם ונמלט מהארץ בדרך בלתי־חוקית תרף צו עיכוב יציאה מהארץ שהוצא נגדו.

השופט מרדכי הס נענה לבקשת נציג מס הכנסה להכריז על החשוד כעבריין נמלט. כן נענה השופט לבקשתו והוציא צו עיכוב יציאה מהארץ נגד אשתו של החשוד, מרים טרבלסי.

אסיר תקף סוהר בשבר זכוכית בכלא השרון

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

אסיר בן 17 תקף אתמול סוהר באגף הנוער של כלא השרון בשבר זכוכית ופצע אותו קשה בפלג גופו התחתון.

הסוהר, סמל דוד ברגס, נחתך במפשעתו ונפגע בעורק המרכזי. הוא הועבר לבית־החולים „מאיר" לאחר שאיבד דם רב, שם נותח ונמסר שלא נשקפת סכנה לחייו.

האסיר, תושב נתניה, מוכר כאלים והוחזק בתא נעול ובבידוד לאחר שתקף ופצע סוהר כחודש שעבר.

אתמול בשעה 10 בבוקר הקיש האסיר על דלת תאו וקרא לסוהר שיפתח לו את הדלת. כאשר פתח הסוהר את הדלת התנפל עליו האסיר ונעץ בגופו שבר זכוכית במפשעתו. הסוהר הצליח להגיע בכוחות עצמו למשרדי ההנהלה ושם התמוטט.

האסיר בכלא בצינוק ויינקטו נגדו צעדים משפטיים כמתחייב מהחוק. בחקירה התברר, כי הוא ניפץ את חלון התא כדי ששבר הזכוכית ישמש נשק בידו נגד הסוהר.

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר לוי שאול, הגיב בחומרה רבה על המקרה ואמר, כי יפעל בכל האמצעים כדי שמעשים אלה לא יישנו.

יום השלושים
במות חברנו
משה רודקוב ז"ל
נקיים אזכרה לגילוי המצבה
ביום שלישי, ג' כסלו, 24.11.87, בשעה 15.00
בבית הקברות בקבוצנו
המשפחה וקיבוץ שמיר

לחברתנו בילה, לאיטר ולמאיר
אתכם באבלכם במות
האח — הגיס
בית [illegible]

הושג הסדר עם בנק לאומי להסרת העיקולים מבית־שערים

תמורת סילוק מיידי של חלק מחובות המושב ותשלום היתרה תוך מספר חודשים

מאת אודי נחשון ויוסף גלילי, כתבי „על המשמר"

בפגישה שהתקיימה אמש במשרדי בנק־לאומי עם ועד מושב בית־שערים ונציג תנועת המושבים גובשה דרך שתאפשר הסרת העיקולים תמורת סילוק מיידי של חלק מחובות המושב שבפיגור והבטחת תשלום היתרה של החוב תוך מספר חודשים. ההצעה תובא לאישור אסיפת החברים במושב.

הבנק הביע צער על־כך שהיה צורך להפעיל בית־משפט ולהטיל עיקולים על־מנת להגיע להסדר שניתן היה להגיע אליו כבר מזמן.

שר־החקלאות, אריק נחמקין, אמר אתמול בישיבת הוועדה הכלכלית־חברתית של מפלגת העבודה בבית הרצפלד בתל־אביב, כי החוב של בית־שערים נובע מהלוואות שלקח המושב אחרי התמוטטות אירגוני הקניות. השר הבטיח כי משרדו יסייע במידת הצורך למציאת הסדר המניח את דעת שני הצדדים.

בהתייחסו להפעלת הסדר הסיוע של הממשלה אמר נחמקין, כי „המגעים בינו לבין האוצר בנידון נמשכים. אם כי התוצאות הינם קלושות".

נחמקין אמר, כי שום משק, מושב, קיבוץ או מערכת יצרנית אינם יכולים לתפקד בריבית של מאה אחוז. בהקשר לזה ציין, כי בעוד שבארה"ב ובאירופה יש עודפי־מזון אדירים, נמנעה ישראל מיצירת עודפים בכל אותם ענפים לגביהם יש הסכם בין החקלאים.

נחמקין הטיל את האחריות למשבר הפוקד את ארגוני הקניות על מדיניות הממשל, שהביאה בתקופת המהפך לטירוף המערכות שפגעו במיגזר היצרני.

מסקנות ועדת רביד, אמר, להסדרים עם המושבים והתק"ם, הם הפתרון היחיד שאפשר להתמודד על ביצועו יחד עם הבנקים והממשלה. לדעתו יש להבטיח אשראי מכוון ומרוכז ושמירה קפדנית על תכנון ופיקוח עד שניתן יהיה לצאת למרחב.

ד"ר שמעון רביד אמר בין השאר, כי תוכנית הסיוע להסדר שהגיש היתה מוסכמת על כל הצדדים, הממשלה, הבנקים, הסוכנות, המושבים, למעט גורם אחד, ועדת הכספים, שמנעה את הביצוע. כיום, לאחר שנתיים של סחבת „הסדר רביד מת."

שר התקשורת גד יעקובי, שפתח והינחה את הישיבה, אמר, כי המשבר הוא תוצאה של המהפך שביטל במחי־יד את היכולת להכוונה ולתיכנון.

עמוס הדר אמר, כי המערכת היצרנית לא יכולה לשאת את הנטל של 30־40 אחוז ריבית ריאלית.

נחמיה גנות, סגן מזכיר תנועת המושבים, אמר כי שליש מהחובות הם כתוצאה מניהול שגוי והמושבים מוכנים לשאת באחריות, אבל שני השלישים הנותרים הם לא שלנו.

ישעיהו פרי, מזכיר התק"ם, שסיכם את הדיון אמר, כי מפלגת העבודה ומי שעומד בראשה לא עשתה מאמצים מספיקים לפתור את הבעיה.

„מצדה שלנו לא תיפול"

חקלאים מפגינים בכניסה למושב בית־שערים. (צילום: בועז לניר)

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

„לגבינו בית שערים היא מצדה וההבדל הוא שפה מצדה לא תיפול" — אמר אתמול יהודה ולמן, מראשי מטה המאבק להצלת התיישבות, בכניסה לבית שערים.

„האחריות שלנו לישובים היא מעבר לממשלה, ההוראה שלנו לישובים היא חד־משמעית: למנוע כל נסיון לעקל ולהחרים רכוש בישובים. הקמנו רשת של פלוגות כוננות בכל רחבי הארץ ונבוא לכל מקום שנידרש וניתן גב תנועתי. אנחנו יוצאים משלב בלימה לשלב מירדף. כל מי שינסה לחבל ולפגוע בהתיישבות נרדוף אותו כמו אוייב, והיום הבנקים הם האוייב של ההתיישבות, אמר ולמן.

ולמן קיצוני היטיב לבטא את האווירה שהיתה אתמול בכניסה לבית שערים. עשרות מכוניות ומאות חברי מושב, משלחות מכל הארץ, ראשי מועצות, ח"כ עדנה סולודר ומזכירי תנועת המושבים התקהלו בציפייה למעקלי בנק לאומי.

ראש המועצה האזורית „גליל התחתון", בני גורפינקל, אמר: „עם המושבים לא מדברים בשפה של עיקולים, בית שערים היא נסיון שאם היה עובר היו נשלפים עוד צווי עיקול שמוכנים במגירות של הבנקים. היום חזרה הערבות ההדדית. כולנו לימין בית־שערים".

גדליה גל, מזכיר תנועת המושבים, תבע מהבנקים ללכת להסדר עם המושבים כולם ושלל את העיקולים כדרך לפתרון בעיות.

יו"ר ועד מושב בית־שערים, שוקי שור, הודה לכל הבאים „והבטיח" לקרוא להם פעם נוספת במידה ויתעורר הצורך בכך.

450 עובדים צפויים לפיטורים בבאר־שבע

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

יותר מ־450 עובדים יפוטרו בחודשים הקרובים ממפעלים בבאר־שבע, והפיטורים יחמירו באופן דרסטי את מצב האבטלה בעיר, אשר הוכרזה לפני שנה כמוקד־אבטלה.

באוקטובר נרשמו בלישכת התעסוקה 3,064 דורשי־עבודה. נוסף להם, יש מאות מובטלים שאינם רשומים, משום שנשלחו להכשרות מטעם משרד העבודה והרווחה.

ח"כ אורה נמיר הודיעה, כי בימים הקרובים תכנס את ועדת התעסוקה של הכנסת בנושא זה. בישיבה ישתתפו גם נציגי חברת העובדים, שהיא המעסיק הגדול בבאר־שבע ומספר מפוטריה העתידיים — הגדול ביותר.

במפעלי „כור" „הרסה", „מכתשים" ו„חסידאש" צפויים פיטורים של 262 עובדים. מיפעל „ביטא" של קונצרן „כלל" הגיע להסדר עם ההסתדרות, שלפיו יקבלו 120 מפוטרים עתידיים תנאי־פרישה טובים.

מנהל שירות התעסוקה בנגב, ליאון מיומני, אמר, כי צפויה החמרה במצב. לדבריו, יש לצרף את באר־שבע למסגרת ערי־הפיתוח בארץ, ואבסורד הוא, שבמקום שבאר־שבע תספק מקומות עבודה, מסתייעים תושבי העיר בעבודות שנתיות בעיירות הפיתוח.

צה"ל מתנגד לשימוש מסחרי בסמליו ומדיו

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

משרד־הבטחון וצה"ל החליטו להגיב בחומרה על שימוש במדי צה"ל וסמלי הצבא בפרסומים מסחריים.

משרד־הבטחון החליט כי נגד כל חברה שתשתמש במדי צה"ל לצרכיה במודעות פרסומת או בסרטונים תוגש תביעה משפטית, ויועמד לדין כל חייל שייטול חלק בפרסום מסוג זה.

בשנה האחרונה רבו המקרים, שבהם השתמשו חברות ומשרדי־פירסום בחיילים ובמדי צה"ל לקידום מכירות. כך, למשל, הופיעה הזמרת ירדנה ארזי במודעה פרסומת ל„בנק לאומי", כשהיא לבושה במדי להקת הנח"ל. חיילת בשירות סדיר מירושלים הופיעה בסידרת מודעות בעתונים מטעם „מרווי מוריה", כמי שרוצה על־פי שיטת החברה. חברת „סנו" למוצרי נקיון הציגה סרטון בבתי־הקולנוע, ובו נראו רס"רים של צה"ל מנקים אסלות בבתי־השמוש בתכשיר של החברה.

משרד־הבטחון הורה לצה"ל לערכן על־פי החוק את הנהלים הקשורים לפרסום ואת העבירה הכרוכה בכך בהתאם לחוקת השיפוט הצבאי.

עובדי נמל אשדוד חזרו לעבודה סדירה

מאת ע. אבירן, כתב „על המשמר"

780 עובדי התיפעול בנמל־אשדוד חזרו אתמול לעבודתם התקינה, לאחר 11 ימים של עיצומים. ועד העובדים נענה לפניית מזכיר מועצת פועלי אשדוד לשוב לעבודה תקינה, ולהתנות על הסכם ההתייעלות עליו התמו נציגי עובדי התיפעול בנמלי חיפה ואילת.

באסיפה סוערת, שהתנהלה אתמול ברציפי נמל אשדוד, הסבירו נציגי ועד העובדים, כי הם יחתמו על ההסכם, אם יצורף לו נספח, המקנה לעובדים תוספת־שכר בעבודתם ברציף החדש — רציף מספר 9, המיועד לפריקת הפחם. נמסר, כי מזכיר מועצת פועלי אשדוד הבטיח לתמוך בדרישה זו, במשא־ומתן שינהל עם מנהלת רשות־הנמלים.

עם חידוש העבודה אתמול, הוכנסו לנמל שלוש אוניות מתוך שש, שהמתינו מחוץ לשובר־הגלים, ואמש נקבעה גם משמרת לילה, כדי להחיש את העברת המטענים לאוניות ומהן, לאפשר הפלגת שלוש אניות במשך היום, כדי להקל על העומס בנמל אשדוד.

מחלוקת על מימון הפיצויים למפוטרי „הלביא"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מחלוקת בין משרדי האוצר והבטחון בנוגע למימון כספי הפיצויים למפוטרי „הלביא" בתעשייה־האווירית.

שר הבטחון יצחק רבין, נפגש בשבוע שעבר עם ועד עובדי התעשייה האווירית. נודע כי השיחה שהוקדשה ברובה לתנאי הפרישה ולהערכות התעשיה האווירית התנהלה באווירה קשה.

במערכת הבטחון מעריכים בכ־100 מיליון דולר את עלות כספי הפיצויים שינתנו לפורשים ולמפוטרים מהתעשייה־האווירית. שר האוצר משה ניסים, עומד על כך שהמימון לפיצויים ילקח מתקציב הבטחון. לעומתו מציע שר הבטחון יצחק רבין, שכספי הפיצויים ישולמו מתקציב התעשייה־האווירית, לאחר שיוזרמו אליה 40 מיליון דולר כספי סיוע כהלוואה מטעם משרד הבטחון.

שר הבטחון קבע כי עד סוף חודש מרץ 88' יסתיים תהליך הפיטורים בתעשייה האווירית. בינתיים ממשיכים בתעשייה־האווירית בייצור אב־טיפוס שלישי ל„לביא" לצורך בחינת מערכות אוויוניות שישמשו את חיל האוויר בעתיד, ולצורך זה הקציב שר הבטחון סכום של 25 מיליון דולר.

קולק עתר לבג"ץ בעניין האיצטדיון

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, עתר אתמול לבית־הדין הגבוה לצדק וביקש ממנו להורות לראש הממשלה יצחק שמיר, המכהן כמ"מ שר הפנים, לחתום על המסמכים המאפשרים לפתוח בעבודות להקמת איצטדיון עירוני בבירה.

קולק מסתמך בעתירתו על הודעת מנכ"ל משרד הפנים, כי בדיקת התוכנית הסתיימה וכל התהליכים התקיימו, כולל והיית ערעור על התוכנית. המועצה הארצית לבניין ערים, מצדו. בעתירה נאמר, כי מאחר שכל השלבים הסתיימו וניתנו כל התשובות על השאלות ובקשות ההבהרה, אין כל סיבה לעכב את אישורה הסופי של התוכנית ואין מניעה מצד מ"מ שר הפנים לחתום עליה. ראש עיריית ירושלים מנמק את הצורך בעתירה [illegible] לעיר ולתושביה.

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 9־20, רמת הגולן 8־22, נהריה 11־23, צפת 6־18, נמל חיפה 11־25, טבריה 11־23, נצרת 11־23, עפולה 8־26, שומרון 9־22, תל־אביב 12־23, נמל התעופה לוד 10־24, קריית 12־28, עזה 12־23, באר־שבע 10־24, אילת 15־28. (עתים)

אחיות בתי־החולים מתכננות איחוד מחלקות וצמצום כוח־אדם

כל בתי־החולים של קופ"ח יושבתו מחר

מאת יוסף שמי, וכתבנו לענייני עבודה

מטה הפעולה של אחיות בתי־החולים מתכנן איחוד מחלקות וצמצום כוח־אדם הסיעודי, כדי שאפשר יהיה לעבור לשבוע עבודה בן 36 שעות.

אתמול עדיין לא הורגש המעבר לשבוע עבודה של 36 שעות בבתי־החולים. בעוד יומיים־שלושה תשפיע הפעולה החד־צדדית בצורה מוחשית יותר.

ממטה הפעולה נמסר, כי האחיות חלקו עלוני הסברה בין באי בתי־החולים בהם הן מסבירות את צעדיהן.

רופאי בתי החולים של קופת־חולים ממשיכים היום בעיצומים. כל חדרי ניתוח יהיו סגורים פרט שהמרפאות יפעלו כרגיל.

מחר יהיו כל בתי החולים של קופת חולים סגורים.

בימים רביעי וחמישי יעבדו שוב במתכונת העיצומים של שבוע שעבר: חדרי הניתוח יפעלו והמרפאות יהיו סגורות.

בקרב חלק מהרופאים והאחיות שוררת תרעומת על דרך פעולה של ועד [illegible] אחיות על הפרת הסכם העבודה [illegible] על מסרות אישיות, כאילו הם נחלתם הפרטית של כמה חברי ועד.

[illegible]

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות, בהשיבו על הצעה לסדר היום על קופת־חולים.

עם זאת ציין קיסר שקשייה של קופת חולים לא ייפתרו על ידי החלפת ההנהלה. לדבריו, הבעייה נעוצה בהתנערותה של הממשלה מאחריות לרפואה הציבורית. הוא הזכיר שהממשלה הורידה את שעור השתתפות בתקציב קופת חולים הכללית מ־30 אחוז לפני 10 שנים לכדי שלושה אחוזים בלבד, למרות הזדקנות האוכלוסיה.

קיסר הטעים שקופת חולים „מכבי" נהנית מעודף כספים ומתירה לעצמה לבחור בקבוצות אוכלוסיה צעירות ואילו לקופת חולים הכללית חסר תקציב כדי לקצר את התורים לניתוחים מתוכננים.

הוא תקף קשות את רופאי קופ"ח „שהרחיקו לכת בהתנהגותם, משום שחולים אינם יכולים לצעוק".

הרשויות המקומיות הערביות פתחו בשביתה בת שבוע

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

48 הרשויות המקומיות הערביות פתחו אתמול בשביתה כללית שתימשך עד סוף השבוע. השביתה מקיפה את כל השירותים המוניציפאליים, למעט שירותי חירום.

השביתה הוכרזה במחאה על כך שמשרד־הפנים אינו עומד בהתחייבותו להעביר לרשויות הערביות את הסכומים המגיעים להן לכיסוי גרעונותיהן.

ביום ו' השבוע אמורים ראשי הרשויות הערביות להשבית את כל מערכת החינוך בישוביהם. באותו יום יעלו ראשי הרשויות וסגניהם לירושלים במסע מכוניות ומפגינים יקיימו שביתת שבת במשרד־הפנים וימסרו את מפתחות משרדיהן לסגן השר רוני מילוא המשמש כמ"מ שר־הפנים.

„נראה כיצד יסתדרו אנשי משרד הפנים לנהל את ענייני המועצות הערביות עם קופות ריקות", אמר יו"ר הוועד הארצי איברהים נימר חוסיין.

לדברי ראשי הרשויות הערביות הגרעון בקופותיהם מסתכם בכ־25 מיליון ש"ח.

ראשי המועצות תובעים לאשר להם תקציבי פיתוח מיוחדים, ולהגדיל את האשראי ולהרחיב המיסגרת התקציבית. לכתבנו נודע, שרוב המועצות הערביות לא שילמו משכורות לעובדיהם בעבור החודשים האחרונים ושאין ביכולתן לעמוד בפני תביעותיהם של הספקים והקבלנים. לכתבנו נמסר עוד שהעובדים בכ־5 מועצות ערביות הכריזו על שביתות ועיצומים במחאה על אי־קבלת משכורותיהם.

בתגובה על השביתה ברשויות הערביות אמר עמוס גלבוע, היועץ הבכיר לענייני ערביים במשרד ראש הממשלה, שראשי המועצות הערביות שגו בהכריזם על השביתה, ולדבריו השבוע יועברו להם הכספים שהובטחו להם.

השביתה ברשויות הערביות היתה אמורה להתקיים בשבוע שעבר אך ראשי המועצות דחו אותה בשבוע ימים נוכח הבטחתו של גלבוע שהכספים יגיעו לקופות המועצות תוך מספר ימים.

בתגובה על דברי גלבוע אמר יו"ר הוועד הארצי, איברהים נימר חוסיין, שראשי המועצות הערביות אינם מאמינים יותר להבטחות שווא של שרים ופקידים שלא עמדו במבחן ההבטחות שניתנו על ימין ועל שמאל.